

Бібліотека Українського Підпільника Ч. 17

**Восьмий Надзвичайний Великий Збір
Організації Українських Націоналістів
(ОУН)**

Матеріяли й Постанови

*Видання Організації Українських Націоналістів (ОУН)
1991*

Olena O. Morozewych
13269 W. Warren Ave.
Lakewood, CO 80228

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ПІДПІЛЬНИКА Ч. 17

Восьмий Надзвичайний
Великий Збір
Організації Українських Націоналістів
(ОУН)

Матеріали й Постанови

diasporiana.org.ua

*Видання Організації Українських Націоналістів (ОУН)
1991*

ПЕРЕДМОВА

Швидкий розвиток політичних зрушень в країнах Східньої Європи, які довели до остаточного заломання комуно-російської імперської системи і започаткували могутню хвилю ставання підневільних народів до відбудови своїх національних держав, зумовив передчасне скликання і відбуття VIII Надзвичайного Великого Збору ОУН на початку липня 1991 року. До цього зобов'язував також тодішній Устрій Організації, згідно якого Голова Проводу в порозумінні з Проводом мав невідкладно скликати черговий Великий Збір ОУН, коли в ньому зможуть взяти участь уповноважені делегати з України і з інших країн українського поселення.

Хоч часу на всебічну підготовку Великого Збору було мало, а також не бракувало різних фізичних перешкод, то всетаки своїм персональним складом і всебічною тематикою цей найвищий законодавчий орган ОУН був повноцінним. Це вперше після довгих десятиліть відокремленої діяльності окремих частин Організації, лучником якої часто була лише велика ідея боротьби за відновлення української державності, провідні члени ОУН з різних країн могли на одному форумі обмінятися думками, проаналізувати пройдений шлях і нинішнє становище в Україні й у світі та винести відповідні постанови на дальшу працю і боротьбу. І саме цей Надзвичайний Великий Збір, за словами його Предсідника, являється історичним.

У Повідомленні Секретаріату Проводу ОУН про відбуття VIII НВЗ ОУН подається точніше про його перебіг, тематику і прийняті постанови. У передмові до цього збірника документів VIII НВЗ ОУН, писаного

наприкінці 1991 року, належить згадати про величезної історичної ваги події, які сталися на протязі останніх кількох місяців. Шість тижнів після відбуття Великого Збору, 24 серпня 1991 року, Україна проголосила свою незалежність, potwierdжену величезною більшістю українського народу у референдумі 1 грудня 1991 року. Цього ж грудня остаточно і формально перестав існувати Советський Союз, а на його руїнах постали 15 незалежних держав. Україна знову появилася на політичній карті світу як суверенна держава, яку вже почали визнавати інші держави. Головна мета українського народу, за яку боролися і життя віддавали українські патріоти багатьох поколінь, є остаточно осягнена. Однак це велике піднесення українського й інших народів із здобуттям свободи і незалежності було відразу охолоджене незрозумілим потягненням голів кількох відновлених держав, між ними Президента України Леоніда Кравчука, — несподіваним створенням т. зв. Співдружності Незалежних Держав, що може стати початком відновлення нового Союзу, що його пропонував раніше імперський центр в Москві.

У зв'язку з цими великими переминами, які сталися в останніх місяцях, може не всі опубліковані зборові матеріали матимуть практичне примінення у праці ОУН на новому етапі, але переважаюча їх більшість стосується до державного будівництва, в якому Організація братиме активну участь. У продовженні до всіх попередніх Великих Зборів ОУН, VIII НВЗ вніс вагомий вклад до змісту Української Самостійної Соборної Держави.

Грудень, 1991 р.

В. Косович

ПОВІДОМЛЕННЯ про відбуття VIII Надзвичайного Великого Збору Організації Українських Націоналістів

На початку літа 1991 року в одній із західних країн відбувся VIII Надзвичайний Великий Збір Організації Українських Націоналістів (революціонерів), що є найвищим її органом і в якому згідно з Устроєм взяли участь умандатовані делегати і покликані учасники з усіх країн українських поселень. Надзвичайність Великого Збору була зумовлена передчасовістю його скликання з уваги на розвиткові революційно-визвольні процеси в Україні і в російсько-більшевицькій імперії.

VIII Надзвичайний Великий Збір ОУН прийняв звідомлення голови і членів Головного Проводу ОУН, Теренових Проводів, Головної Ради, Головної Контролі і Головного Суду ОУН та після обговорення схвалив їхню діяльність.

VIII НВЗ ОУН, у 50-ту річницю проголошення Акту 30-го червня у Львові та в 5-ту річницю смерті голови Українського Державного Правління, сл. пам. Ярослава Стецька, вшанував пам'ять померлих членів ОУН та жертв большевицького терору, загиблих у боротьбі ОУН-УПА в обороні відновленої Української держави.

VIII НВЗ ОУН заслухав та обговорив ряд доповідей, а між ними: «Політичне становище в Україні й імперії», «Стратегія і тактика боротьби ОУН на сучасному етапі», «Зовнішня політика ОУН», «Проблеми кадрів ОУН», «Ідеологічні проблеми». 15 різних комісій, що працювали ще перед VIII НВЗ, заслухали думки багатьох учасників Збору і випрацювали постанови, що

мають служити напрямними діяльності та скріплювати революційно-визвольні процеси в Україні.

Особливу увагу зосереджено на аналізі політичного становища, яке склалося в імперії і в Україні. Стверджено повний крах горбачовської «перестройки» і неминучість розкладу імперії СРСР на окремі національні держави. Про це свідчить відкомунізування Східньої Німеччини і її злука з Західньою Німеччиною, вивід советських військ з окупованих країн Польщі, Мадярщини і Чехо-Словаччини, заповіджений вихід шести республік зі складу СРСР — Вірменії, Грузії, Молдавії, Латвії, Литви і Естонії, глибинні процеси національного відродження в Україні та в інших республіках. Проходить процес пробудження національних сил в окремих республіках, який доведе до національного визволення. Впарі з цим проходить консолідація міжнародної співпраці на базі АБН, що унаявнив свою дію в окупованих країнах.

Уряди держав вільного світу, а зокрема світові потуги на чолі з Америкою, зберігають покищо «статус кво», не підтримуючи прагнень поневолених народів до свободи і державної незалежності, як це виявилось зокрема в питанні прибалтичських народів і при розпаді Югославії на Хорватію, Словенію та інші. Це змушує поневолені народи скріплювати свою солідарність і розв'язувати проблему визволення на базі своїх власних сил. Тому рішено скріпити дію назовні при допомозі УДП і АБН, щоб змінити цю негативну настанову, постійно покликаючись на принципіві заложення, що впливають з постанов міжнародних конвенцій про національне самовизначення і свободу народів і людини.

Важливим ствердженням є факт зростаючого націоналізму і його життєздатність у противагу до

комуністичного інтернаціоналізму та його штучної системи державного капіталізму, зверненого до жорстокої експлуатації народних мас і наростання панівної паразитної класи з її номенклатурою та адміністративно-командною структурою.

Стверджено важливість ролі ОУН у визвольно-революційних процесах в Україні, при чому ідеї ОУН-УПА з часів збройної боротьби є такі живі в народі, що вони стали власністю великої частини українського народу. Свідчення тому дають самі вороги української державности і їхні вислужники в Україні, що новою хвилею брехні та дезінформації намагаються баламутити український народ. ОУН далі остається авангардною силою у визвольно-революційних процесах України і для цього скріплює свої кадри і свою діяльність.

VIII НВЗ ОУН присвятив велику увагу проблемам молоді в Україні і в діаспорі. Родинне і суспільне виховання, рідне шкільництво, організації молоді, громадські і церковні установи та духовенство повинні бути здоровим виховним середовищем у вихованню національно-революційних властивостей молоді, що єдино може зупинити асиміляційні процеси та дати молоді напрям для її вияву і дії.

Українське Державне Правління, з погляду ОУН, повинно продовжувати заходи для створення Всеукраїнського Державного Центру на базі державних Актів від 1918-19 років, 1939 року і 30-го червня 1941 року або знайти можливість координації дії існуючих Державних центрів стосовно України. Для цього необхідно створити законодавчі і судові органи УДП, опираючись на громадські структури Світового Українського Визвольного Фронту й інших співзвучних установ і організацій.

VIII НВЗ ОУН відмітив важливість українських Церков у відновленню духовности українського

народу та піднесенню етично-морального рівня в Україні, що зазнав великої шкоди в наслідок дії «войовничого атеїзму» КПСС. Вітаючи створення Патріархату УАПЦ і повернення в Україну Патріарха УГКЦ, VIII НВЗ ОУН висловлює побажання, щоб ці дві історичні Церкви знайшли можливість екуменічного зближення і поширення своєї дії на всю Україну.

Українську діаспору визнано як важливий чинник в допомозі Україні на шляху до державного становлення. Допомога Україні мусить, однак, бути спрямована до неурядових національних організацій і повинна бути координована громадськими організаціями.

VIII НВЗ ОУН схвалив Постанови і Звернення до народів вільного світу, а зокрема Маніфест до українського народу, в якому закликає включитися в організовані лави для боротьби за свою повну державну незалежність.

VIII НВЗ ОУН обрав Провід ОУН на чолі із Славою Стецько, Головну Раду, Головну Контролю і Головний Суд ОУН.

Жваве і глибинне обговорення проблем було у великій мірі зумовлене станом боротьби українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу, що свідчить про ідейну єдність і спаяність кадрів ОУН в Україні і в діаспорі, та рішучу настанову йти послідовно до визначеної мети — здобуття УССД.

Секретаріат Проводу ОУН

16 липня, 1991 р.

I. Вступні Матеріали

ВІДКРИТТЯ VIII НАДЗВИЧАЙНОГО ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН

Дорогі Подруги і Друзі!

Відкриваючи VIII Надзвичайний Великий Збір Організації Українських Націоналістів, скликаний згідно з Устроєм ОУН, розділ IV, параграф 7, я сердечно вітаю всіх учасників цього найвищого форуму Організації, які прибули з різних континентів і країн. Особливо гаряче вітаю наших Подруг і Друзів з Рідного Краю і з сусідніх країн, з першого фронту боротьби української нації за волю і державну самостійність, які на протязі довгих десятиліть гордо і непохитно несли священный прапор української визвольної революції і донесли його несплямленим до сьогоднішніх днів. Ваша всеціла відданість українській справі, героїчна боротьба в найбільш несприятливих умовах, Ваші терпіння і довголітні поневіряння по ворожих тюрмах і концтаборах створили сильну моральну і політичну базу для нових поколінь українських борців-націоналістів, які сьогодні масово включаються у боротьбу за ідеали нації. Для тих, що на чужині, Ви були джерелом віри в неминучу перемогу української правди на українській землі і джерелом сили у довголітній праці для добра української визвольної справи серед вільних народів західного світу. Глибокий поклон, честь і слава Вам, дорогі наші Подруги і Друзі — українські націоналісти-революціонери з рідних земель!

Сердечно вітаю всіх делегатів цього Надзвичайного Великого Збору ОУН з усіх країн нашого поселення, старших і молодших, наших Сеньйорів і тих, що в

умовах чужини молодими юнаками включилися в лави ОУН для боротьби за українську державу. Всі ви пройшли нелегкий шлях, але з честю виконали взяті на себе завдання і видержали на своїх стійках до нинішнього часу. Це великий життєвий подвиг кожного чи кожної з Вас, а теж наш спільний подвиг, що об'єднані великою ідеєю українського націоналізму і організаційною структурою можемо впевнено вступати у черговий, може, вирішальний етап боротьби української нації за волю і державну незалежність.

Цей Великий Збір відбувається у століття з дня народження основоположника і першого Голови Проводу ОУН сл. п. полк. Євгена Коновальця і в п'яту річницю смерти сл. п. Ярослава Стецька, Голови Проводу ОУН, Президента АБН і Голови Українського Державного Правління, двох великих державних Мужів України, які в найважчих часах існування української нації змобілізували її до активної боротьби за свою державу і винесли українську справу на міжнародний форум. Їхні світлі дороговкази просвічують нам і майбутнім поколінням правильний шлях до досягнення остаточної мети.

Відбуваємо цей Великий Збір ОУН у 50-ліття відновлення Української Держави Актом 30 червня 1941 року і покликання Національними Зборами Українського Державного Правління на чолі з Ярославом Стецьком, що започаткувало нову героїчну епоху збройної боротьби української нації в обороні своєї держави проти двох імперських потуг — нацистської Німеччини і большевицької Росії. Цей історичний чин української нації, що його ініціатором і надхненником була ОУН під проводом Степана Бандери, а який безсмертною славою вкрили і кров'ю освятили воїни УПА і члени революційного підпілля ОУН під проводом свого легендарного командира ген. Романа Шухевича-

Чупринки, простелив шлях до перманентної боротьби народу за волю і державну самостійність України на дальші десятиліття аж до сьогоднішнього часу. З духа печаттю великих сподвижників української національної ідеї — митрополитів Липківського і Шептицького, патріарха Йосифа Сліпого, Петлюри, Донцова, Єфремова, Коновальця, Бандери, Шухевича, Стецька і цілої когорти провідних і рядових членів Української Визвольної Революції, український нарід сьогодні, а з ним і Організація Українських Націоналістів, знову станули на шлях активної боротьби за УССД.

Великі, кардинального значення зміни, які наступили в світі, а особливо в комуністичній російській імперії в останніх роках від часу VII Великого Збору ОУН, зумовили скликання, згідно з Устроєм ОУН, цього Надзвичайного Великого Збору. Його завданням буде проаналізувати ці зміни, їхні причини і наслідки у світовому засягу, а особливо теперішнє становище в нашій Батьківщині. Банкрутство комуністичної ідеології і побудованої на ній імперської большевицької системи досягає свого завершення. Частина підневільних народів у Східній Європі і в інших частинах світу вже усамостійнилися, інші голосно заявили перед світом своє право на державну незалежність, а між ними й український нарід. Але московський імперський центр шукає нових ідей з метою вдержати свою імперію в межах теперішнього ССРСР і мобілізує для цього всі свої сили. Отже, наша боротьба ще не закінчена, вона щойно набирає на силу з обох сторін. І у цих нових обставинах, які заіснували, коли є можливість практичної координації визвольних сил української нації в Україні і в діаспорі, як і сил всіх поневолених народів, потрібно знайти якнайкращі прийоми цієї боротьби, її стратегію і тактику, щоб у цей вирішаль-

ний час змобілізувати весь український нарід під визвольні прапори державної незалежності. Роля ОУН під цю пору є велика, враховуючи її досвід боротьби, її ідейно-політичні принципи, програму державного будівництва і потенційно великі кадри однопідумців. Як така, ОУН має потрібні кваліфікації і сили, щоб стати в авангарді боротьби української нації за волю і державність. Завданням цього Великого Збору буде довести до ідейної, політичної, організаційної єдності всіх розпоросених дотепер наших членів і прихильників, всі наші кадри, щоб могли вести одну політику на внутрішньому і зовнішньому відтинках. Під цим кутом повинен бути обраний Головний Провід і інші керівні органи ОУН, які заступали б наші кадри в Україні й діяспорі.

Це, в основному, ці найважливіші питання і проблеми, задля котрих є скликаний цей Надзвичайний Великий Збір ОУН, але одночасно всі інші справи, що є в компетенціях Великого Збору, можуть і будуть поставлені на порядку нарад.

На початку наших зборових нарад, вшануємо світлу пам'ять і віддаймо поклін Провідникам Української Національної Революції — Петлюрі, Коновальцеві, Бандері, Шухевичеві, Стецькові і всім відомим і невідомим членам ОУН, усім українським патріотам, які відійшли у вічність від останнього VII Великого Збору ОУН:

ПРИШЛЯК Євген, Провідник КП ОУН в Україні, 1987;

ЗАБЛОЦЬКИЙ Юліян, Член Проводу ОУН, член УДП, В. Британія, 1988;

ОСІНЧУК Роман, Член УДП з 1941 р., США, 1991;

МАЛАЩУК Роман, кол. Член Проводу ОУН, Член ГРади ОУН, Канада, 1991;

ВЕНГЛЬОВСЬКИЙ Юрій, Член ГРади ОУН, Т. П-к ОУН, Австралія, 1989;

ШПОНТАК (ЗАЛІЗНЯК) Іван, Шеф Штабу УПА-Захід, провідний Член ОУН, Словаччина, 1989;

КОЧКОДАН Іван, провідний Член ОУН, Україна, 1990;

МАТЛА Олександр, кол. Член Проводу ЗЧ ОУН, Член ТП ОУН, Канада, 1987;

МАТЛА Ірина, Член ОУН, Канада, 1987;

КОВАЛЬСЬКИЙ Петро, Член Головного Штабу СБ ОУН, Член ТП ОУН, Канада, 1988;

КУШНІР Михайло, Член ГРади ОУН, США;

ІЛЬКІВ Андрій, Провідний Член ОУН, Україна, 1991;

СВЕНЦІЦКА Віра, член ОУН, культурна діячка, Україна, 1991;

РОМАНЕНЧУК Богдан, Провідний Член ОУН, культурний діяч, США, 1989;

ШЕВЧУК Павло, Провідний Член ОУН, Канада, 1989;

КУДЛИК Теодор, кол. Член ТП ОУН, В. Британія, 1990;

КОТУХА Василь, Воїн УПА, великий добродій ОУН, В. Британія, 1988;

ЄНСЕН-ПОЛТАВА Леонід, Провідний Член ОУН, письменник, США, 1990;

РАК Ярослав, Провідний Член ОУН, США, 1990;

СОЛОНИНКА Василь, кол. Член ТП ОУН, Канада, 1990;

ШЛЯХЕТКО Осип, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1990;

ЛИТВІН Василь, кол. Т. П-к ОУН, Австралія, 1990;

ПЕЛЕХ Теодор, Провідний Член ОУН, Німеччина;

КОЛІШКО Микола, Провідний Член ОУН, Німеччина, 1990;

МОСА Володимир, Провідний Член ОУН, Німеччина, 1990;
ЧУБАТИЙ Олесь, Член ТП ОУН, Австралія, 1989;
БОЙКО Роман, Провідний Член ОУН, Австралія, 1991;
ЛУЦИШИН Федір, Провідний Член ОУН, США;
РИБЧУК Богдан, Провідний Член ОУН, США;
БАЧАРА Микола, Провідний Член ОУН, США;
СЕМАНІШИН Микола, Провідний Член ОУН, США;
КОСТИК Володимир, Провідний Член ОУН, США, 1990;
КУШНІР Омелян, Член ТП ОУН, Канада;
ГУТА Матей, Член ТП ОУН, Канада;
БОЙКО Іван, Член ТП ОУН, Канада;
БОЙЦУН Роман, Член ТП ОУН, Канада;
ТАТЧИН Володимир, Провідний Член ОУН, Канада;
ХИМКО Теодор, Провідний Член ОУН, Канада;
КОРДА Іван, Провідний Член ОУН, Канада;
КУПЧАК Василь, Провідний Член ОУН, Канада;
ГИРАК Василь, Провідний Член ОУН, Канада;
ЯРІШ Ігор, Провідний Член ОУН, Канада;
ШУМСЬКИЙ Петро, Провідний Член ОУН, Канада;
СЛЮСАРЧИН Степан, Провідний Член ОУН, Канада;
БЕНДЮГА Олег, Провідний Член ОУН, Канада;
ВАНЧАРСЬКИЙ Василь, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1988;
НЕЩОТА Володимир, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1988;
МУДРИЙ Йосиф, молодий Член ОУН, В. Британія, 1988;
БОЙЧУК Василь, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1988;
ІЛЮК Юрій, Провідний Член ОУН, Шотландія, В. Б.

КРИВОНОС Анатолій, Член ОУН, В. Британія, 1989;
ВОЛОЩУК Василь, Член ОУН, В. Британія, 1989;
МОГИЛЕВИЧ Теодор, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1990;
КУНДИРЕВИЧ Микола, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1990;
ДЯКІВСЬКИЙ Юрій, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1990;
ДЕМКІВ Василь, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1990;
СЕНІВ Любомир, молодий Провідний Член ОУН, В. Британія, 1990;
ОСЛАВСЬКИЙ Василь, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1991;
КУЛИНИЧ Володимир, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1991;
ПАВЛІВ Дмитро, Провідний Член ОУН, В. Британія, 1991;
МАЦУСЬКИЙ Іван, великий Добродій для цілей ОУН, В. Британія, 1989;
КОБИЛЯНСЬКИЙ Антін, Провідний Член ОУН, США, 1991;
КОЛОДІЙ Марія, Член ОУН, Канада, 1991.

Згадаймо і пом'янім безчисленні жертви Чорнобильської катастрофи, спричиненої злочинною політикою московської окупаційної влади в Україні.

Хай вічною і славною буде їхня пам'ять в українському народі!

Дорогі Подрузи і Друзі!

Стверджую, що VIII Надзвичайний Великий Збір ОУН був скликаний мною, як Головою Проводу ОУН, в порозумінні й узгідненні з Проводом ОУН згідно з Устроєм ОУН й у приписаному Устроєм часі і формі і що присутні на ньому делегати творять потрібний

кворум для правосильности відбуття Надзвичайного Великого Збору ОУН і всіх його вирішень та постанов.

Складаючи на Ваші руки одержаний на VII Великому Зборі мандат для Проводу ОУН, Головної Ради, Головного Суду і Головної Контролі ОУН, проголошую VIII Надзвичайний Великий Збір Організації Українських Націоналістів відкритим.

*Василь Олеськів
Голова Проводу ОУН*

МОЛИТВА НА ПОЧАТКУ VIII НВЗ ОУН

«Царю Небесний, Утішителю, Душе істини, що всюди еси і все наповняєш, Скарбе дібр і життя Подателю, прийди і вселися в нас — так, як Ти вселився в Апостолів у виді огненних язиків на Зелені Свята. Своєю силою Ти перемінив їх на мужніх і відважних Апостолів, які на вернули весь поганський світ до Христової віри та покорили під свої ноги всякого врага і супостата...

Царю Небесний, прийди сьогодні вселися в нас тут зібраних із рідної України та діяспори на цьому історичному Великому Зборі.

Наповни наші серця своїми дарами: даром мудрости, даром розуму, ради, кріпости і даром знання...

Великий і Всемогучий Боже! Зішли на нас із небес святу мудрість, що сидить поруч Тебе. Дай нам мудрість Твого уподобання. Дай нам мудрість Твоїх доріг і мудрість ходити стежками Твоїї святої волі. Дай нам, Боже, мудрість чуйности, уваги і обережности. Дай нам мудрість мужества і сили, нехай нас не звалить ніяка буря. Дай нам, Боже,

мудрість Апостолів, Мучеників, Провідників. Дай нам мудрість відречення і пожертвування себе для народу свого. Дай нам мудрість жертви, хреста, мудрість крови пролити за волю України.

Дякуємо Тобі, Господи Боже, що Ти обдарив мудрістю наших Провідників, які вели і ведуть Організацію Українських Націоналістів простолінійним шляхом до світлої мети. Що вони під проводом Степана Бандери мали мудрість, силу і відвагу 30 червня, 50 літ тому, проголосити Акт Відновлення Української Держави, яку очолив прем'єр Ярослав Стецько, муж Божого Провидіння.

Дякуємо Тобі, Господи Боже, що ми дочекались бути учасниками цього Великого Збору, який відбувається у підніжжі святих могил Степана Бандери й Ярослава Стецька. Вони для нас тепер такі близькі. Ми відчуваємо їхню тут присутність. Їхні безсмертні душі є між нами. А з ними і душі Коновальця, Шухевича, соток тисяч незламних борців-героїв легендарної Української Повстанської Армії і тих, що їх тіла спалені в німецьких крематоріях, і тих, що їхні кості розсіяні по сибірських тайгах. Схилимо наші голови перед ними. Нахилимо наші вуха і слухаймо, що вони промовляють до нас: стійте у вірі, йдіть прямим шляхом, що ми засіяли своїми кістками і зросили своєю кров'ю...

Докінчіть те, що нам не судилось довершити. Ми духом з Вами. Воскресення України вже близько!

Занесіть червоно-чорний прапор до Золотоверхого Києва, столиці Вільної України, і завісьте його побіч синьо-жовтого національного прапора з Володимирським Тризубом на горі, де був хрест апостола Андрея Первозванного.

Господи Боже, благослови цей Великий Збір своїми ласками і щедротами, щоби наші наради увінчалися

успіхом; а Ти, Мати Божа, Царице України, прийми нас під Свій Покров.

Привітаю Боже благословення Отця і Сина і Духа Святого, хай зійде на вас і перебуває у вас завжди нині і повсякчас, на віки вічні. Амінь».

о. Семен Бойко

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВИ ПРЕЗИДІЇ VIII НВЗ ОУН

Високодостойні Учасники VIII-го Надзвичайного Великого Збору ОУН!

Восьмий Великий Збір революційної Організації Українських Націоналістів увійде в історію як надзвичайний, оскільки, відповідно до діючого Устрою ОУН, його скликано дотерміново. Проте дотерміновість цього Збору визначається не лише статутними вимогами, а (що найголовніше!) сучасною особливою політичною ситуацією. Ми є свідками прискореного чергування політичних подій, які підривають основи російсько-більшевицької імперії, а також способом змонтованого бльоку її сателітів.

Крах російської імперії — смертельного ворога передовсім українського, а також багатьох інших поневолених народів — започаткувався у революційному 1917 році, але комуністсько-більшевицькими ватагам на чолі з найбільшим катом народів у ХХ столітті Ульяновом-Ленінім застосуванням нечуваного терору й обману вдалося її зберегти. Під обагреними кров'ю народів більшевицькими есесерними знаменами російська імперія проіснувала ще сімдесят років.

Історія учить, що ні одна імперія у світі, коли захиталася у своїх основах і почала хилитися до упадку, не відроджується, і не зважаючи на те, яких зусиль, аж до кровопролитних заходів, імперські апологети не докладали б.

Пильно стежачи за політично-соціальними та економічними процесами в СРСР, українські націоналісти не лише прогнозували, а й аргументовано доказували (і в той час, коли весь світ здригався перед загрозою більшевицького термоядерного нападу), що розвал імперії неминучий.

Щоб прискорити падіння ненависної імперії, українські націоналісти наголошували на тому, що руйнувати комуністсько-більшевицьку імперію треба спільними зусиллями всіх червоною Москвою поневолених народів. У тому напрямку роблено відповідні заходи: з ініціативи Організації Українських Націоналістів восени 1943 року в Україні проведено Першу Конференцію Поневолених Народів Сходу Європи й Азії, на якій покликано до життя Революційний Комітет для координації спільних антиімперських дій. Ідейним продовжувачем цього Комітету був створений у 1946 році Антибільшевицький Блок Народів (АБН), який мобілізував антиімперські, антибільшевицькі сили й на міжнародньому форумі проводив широкі акції.

Російсько-більшевицька імперія розвалюється, попавши у скрутне економічне становище, але це не єдина й не найголовніша причина: імперія котиться у провалля через могутній ріст антиімперських відцентрових сил.

Головна ідея України: побудувати УССД, визволившись з-під російського імперського ярма. Крім України в підневільному стані перебувають і інші народи, які зазнавали й зазнають нечужаних кривд від

верховодів червоної Москви. Інтереси інших народів сходяться з інтересами України. І тут особливу увагу треба звернути на те, що інші Москвою поневолені народи вважають Україну свосереднім флягманом свободи, розуміючи, що їх доля великою мірою залежить від того, як вирішуватиметься українська справа, тобто коли Україна стане суверенною державою. Одно слово: багато народів Сходу Європи й частини Азії покладає надії на Україну. Усвідомлюючи це, ми, українські націоналісти, що вже в минулому проводили міжнаціональні політичні консолідаційні заходи, мусимо й далі йти тим шляхом, нав'язуючи тісні контакти з іншими волелюбними народами й спільні удари спрямовувати проти російської імперії. Це наш обов'язок, оскільки й Україна, і інші народи ще тривалий час мусять вести боротьбу проти російського імперіялізму, проти російських імперіялістів, які навіть після остаточного падіння імперії своїх злочинних дій не припинять і спрямовуватимуть усі зусилля на відновлення імперії. Мусимо пам'ятати те, що російські імперіялісти можуть тепер виступати під якоюсь іншою, не червоною, ширмою. Суть російського імперіялізму як найбільшого зла проти української державної самостійності й волі інших народів — одна, не зважаючи на те, під якою, можливо — і демократичною вивіскою, той імперіялізм не виступав би. Боротьба триває, вона закроюється ще на довший час, вона не вщухатиме, якщо Україна буде проголошена незалежною державою.

Ми — українські націоналісти насамперед, а загалом — усі українські патріотичні сили, не сміємо заспокоюватись, якщо імперія і валиться. Боротьба проти російських імперіялістів триватиме далі. Заспокійливість, наші успіхи не сміють послаблювати

нашу волю до дальшої боротьби за інтереси української нації. Заспокійливість не є рисою характеру українського націоналіста. Зміст життя українського націоналіста — це захист інтересів української нації.

Ми є свідками нищівної поразки марксистсько-ленінської теорії, що, пов'язавшись з антинародними російськими шовіністичними тенденціями, стала базою для побудови ССРСР — останньої імперії нашого століття, яка розреклямувалась «большевицьким раєм», а фактично стала пеклом всіх миролюбних народів і страховищем для усіх народів світу.

Грандіозні перемини відбуваються у даний час у країнах Центральної та Східньої Європи і Азії, які починають виходити з-під «опіки» Москви.

Нещодавно об'єдналися дві німецькі держави: так звана Демократична Німеччина (створена, контрольована й керована московсько-большевицькою верхівкою) вийшла з-під впливу й залежності червоної Москви та ввійшла до складу Федеративної Німеччини.

Цілком справедливим є право кожного народу на своє державне існування на власній об'єднаній території, тому, згідно з політичними постановами попередніх Зборів ОУН, факт державного об'єднання Німеччини оцінено позитивно.

Революційного характеру набрали антиімперські виступи в інших державах-сателітах Москви. Багатом советським комуністам це вселяло тривогу. Проте, зважаючи нібито «нормальними» ті явища з погляду хитромудрої горбачовської «перестройки», а — що найголовніше: не надаючи належного значення тому, що в Україні та в інших республіках московського диктату народжені під час установавання большевицького панування національно-визвольницькі ідеї залишилися живими, зрештою,

що ті ідеї були рушійною силою в усіх антиімперських акціях, були мобілізуючим фактором народніх мас проти червоної імперії, ті комуно-большевицькі верховоди чомусь уважали, що досить поставити заслін тим ідеям, тим рухам, що достатньо надійно берегти кордони ССРСР, що треба лише підкріпити загони кагебістських автоматників — прикордонників, тобто поставити грубу фізичну силу, і Союз буде далі «непорушній». Але вони з гірким розчаруванням для самих себе помилилися: для ідей, що нуртували в гущі народів, підкорених Союзом, і для здорових і справедливих ідей, які атакували Союз іззовні, фізичного заслону не може бути — ідеї свободи сколихнули всіма республіками ССРСР.

Сьогодні Україна вступає в новий етап боротьби за українську державну суверенність. У народній пам'яті зберігається революційна діяльність Організації Українських Націоналістів, а особливо збройна боротьба покликаної до життя з ініціативи ОУН з-під стягу Степана Бандери Української Повстанської Армії. В Україні утворились різні політичні структури, які подекуди майже дослівно перебрали на своє ідейно-політичне озброєння програмні засади ОУН включно з такими закликами, як «Свобода народам! Свобода людині!», «Здобудеш Українську Державу, або загинеш у боротьбі за неї», а навіть із вітаннями, прийнятими в середовищах ОУН: «Слава Україні! Героям слава!»

В Україні всі українські патріоти вважають ОУН своєю авангардною силою. Українські націоналісти ніколи не були лише спостерігачами тих політичних процесів, що відбуваються в Україні. Доля України, її майбутнє вирішуються на Рідних Землях. Суверенна Українська Держава — мета нашої боротьби. Боротьба ця вступає у свою вирішальну фазу.

Цьому питанню і питанням меншим, але тісно з головним пов'язаним, присвячені наші наради, виступи, дискусії.

Дозвольте Всім Шановним Учасникам побажати успіхів у плідній праці.

Від імені Президії складаю Усім щиру подяку за високу довіру.

Слава Україні!

П. Петренко

ПРИВІТАННЯ З УКРАЇНИ

Шановний Друже Голово!
Шановні Друзі!

Уклін Вам і привітання з рідної землі, України, від друзів, однодумців, з якими Вас об'єднує єдина ідея, єдина мета.

Ми є свідками великих перемін у співвідношенні сил у світі, зокрема перемін, які сталися за останні роки в Україні. В зв'язку з цими перемінами перед нами виникають завдання великої ваги, лягає на нас відповідальність за прийняття рішень і їх реалізацію.

На нашу думку, найважливішим завданням у наші дні є: вивчити і збагнути ситуацію, яка склалася в Краю, пильно стежити за швидкими перемінами в політичному, культурному і економічному житті в Україні, правильно оцінити ситуацію і визначити свою позицію. На жаль, в діаспорі і в Краю нема більш-менш єдиної позиції в принципових питаннях, по-різному тлумачаться і оцінюються переміни, ще більше розходжень є в методах боротьби. І

хоч єдність в політичній боротьбі взагалі, зокрема в боротьбі за державність — велика рідкість, у нас, українців, у наш час позиції різних політичних структур доходять до діаметрально протилежних. Плюралізм партій і думок в суспільному житті в загальному — явище нормальне, і все ж таки треба прикласти всіх зусиль, щоб знайти те спільне, що може нас об'єднати і згуртувати здорові сили для консолідації дій, щоб спільно будувати наше суспільство і державу.

Нам постійно треба пам'ятати про те, що ворог не спить, що ця розгуртованість, ці міжконфесійні конфлікти та інші негативні явища в Краю — це результат наполегливої роботи Москви (Центру). Отже і ворожу тактику треба вивчати, щоб протидіяти їй.

Велику увагу треба приділяти Східній Україні. Там не лише советська влада вела нищівну політику по відношенню до народу України десятиліттями — російська імперія століттями гнобила наших братів-наддніпрянців, придушувала найменший прояв національної свідомости. То чи слід нам сьогодні дивуватися, що відродження на цих землях йде повільними темпами? З особливою увагою треба віднестися до їх потреб, треба всіма можливими засобами допомогти розвиткові свідомости того, чиї вони діти, хто їх діди, треба повернути їм їх історію, традиції. В цій роботі величезні перешкоди чинять вороги різних мастей, для чого використовують і тих, хто міг би бути на нашому боці. У них є терпець боротися за кожну душу, особливо тепер, коли втрачають авторитет, впливи і людей.

Чи не пора нам перейняти зброю ворога в досить сприятливий для нас час? Здобувати прихильників наших ідей. Загляньмо в минулі роки. Ми трохи

забули, що починали з нуля, і недооцінюємо ті досягнення, які сьогодні якби втратили свою вартість. Дехто вважає, що ми сьогодні маємо те, що дали нам партократія і Горбачов, тобто те, що дозволили. А чи так уже й добровільно давали вони нам те, що ми маємо? Чи не змушені вони були випускати пару, щоб уникнути вибуху? Врешті, чи хотів Горбачов тої ситуації, яка склалася? Нас сьогодні не задовільняє лише символіка, мітинги і можливість вільно висловлюватися, і це добре, але не слід недооцінювати вклад у відродження тих, які захищали нашу мову, боролися за її вільний розвиток; не можемо забувати, як калічили людей, які воювали за відновлення символіки, тих, які перші заговорили про наших героїв 40-х років та ідеї, за які вони вмирили, про ОУН і її провідників. Тепер уже і на Сході не бояться говорити про націоналізм і Самостійну Україну. Все це — досягнення, які треба було завойовувати.

І якщо ми сьогодні ще не готові до рішучої боротьби, то причину цього треба шукати не лише в недоліках роботи активних борців за волю народу чи в помилках окремих політичних структур, а в першопричині цих явищ — у внутрішній політиці Москви.

Здавалося б, що маємо свою владу в Галичині (і це заспокоїло галичан), а тим часом ворожа рука невидимо вертить свою чорну справу, використовуючи фактичну владу. Бачимо, які мінімальні досягнення Народної Ради у Верховній Раді, як бльокуються пропозиції Демократичного бльоку, як гальмуються здійснення деяких позитивних постанов. Мабуть, єдиним досягненням демократичних депутатів є те, що вони використали трибуну для посилення процесу відродження, а деякі сміливі виступи допомогли заляканим землякам визбутися страху. З другого боку, люди якби втратили активність, бо,

мовляв, Народна Рада за них бореться. Ще гірше те, що велика кількість українців повірила в те, що парламентарським методом боротьби можна досягнути незалежну Україну. На жаль, і самі демократичні депутати вірять у це.

Є й інші крайності — надмірний радикалізм, який приносить справі шкоду, причому нелегко збагнути, хто цю шкоду робить несвідомо, а хто свідомо виконує ворожий задум.

Хочеться звернути вашу увагу на одну з важливих перемін у Краю, яка мала б змінити орієнтацію ОУН. Якщо до 1939 р. і в 40-і роки визвольних змагань ОУН в основному орієнтувалася на селянство, то зараз ми маємо іншого селянина. Не випадково в час передвиборчої кампанії в Ради демократичні кандидати спрямували свої сили на міста і саме там мали найбільшу підтримку з боку робітників та інтелігенції. Партократи досить легко схилили селян на свій бік різними обіцянками, і селяни йшли на цей гачок, хоч нерідко обіцянки не виконувалися. Є й свідомі селяни, але їх, на жаль, меншість. Село змінилося ще й тому, що за останні роки наживається на кризовій ситуації. В робітничому середовищі завважаються позитивні тенденції, свідомість зростає швидкими темпами. В цьому легко переконатися, коли порівняти політичну активність донецьких шахтарів торік і цього року. Про це говорить і зустріч страйкарів у Києві ц. р. з головою АБН-у і членом Проводу ОУН п. Ярославою Стецько. Отже — лицем до робітників, не зрікаючись праці над відсталим селянством.

Є у нас чудова молодь. Вона чи не перша вирвалася з-під ворожих впливів, якщо не рахувати тих найсвідоміших, що пройшли пекельні випробування. Горнеться молодь до знань, прислуховується до старших, шанує традиції, проявляє ініціативу.

Частина молоді в своїх діях хоче бути цілковито незалежною. Власна ініціатива — добра річ, але не враховувати досвід старшого, загартованого в боях покоління, ще й такого, що йде в ногу з часом — незакостенілого, — не слід.

Йдеться про те, щоб наші друзі з діаспори краще вивчили ці процеси, що відбуваються у нашому суспільстві.

Важливою є увага до рухів меншостей в Україні. Про них нам також треба знати більше. Контакти з Краєм мають велике значення, але не треба обмежуватися зустрічами з окремими особами, треба йти в народ.

Про вас і про вашу роботу у нас ще менше уявлення, ніж у вас про Край. Сподіваємося тут ближче ознайомитися з вашими проблемами. Взаємодопомога, об'єднання наших зусиль прискорять досягнення кінцевої мети — УССД.

Слава Україні!

Друзі з України

ПОЛІТИЧНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВИ ПРОВОРУ ОУН

Останній, VII Великий Збір ОУН, який відбувся восени 1987 року, проходив в атмосфері відчуття надходячих великих перемін у світі, особливо на Сході Європи, в російсько-комуністичній імперії і в Україні. Після обширних звідомлень і дискусій були прийняті постанови, в яких відбито тогочасне становище, так як ми тоді його бачили, і накреслено напрямні для дальшої праці і боротьби. Вже тоді, на третьому році панування нової імперської верхівки, почали виходити на яв вміло приховувані недоліки комуністичної системи і намагання знайти нові ідеї і шляхи для рятування імперії, а з нею панівної ролі російських імперіялістів і комуністичної партократії. З метою одержати від західнього світу необхідну технічну і матеріальну допомогу, припинити непосильні для імперії збройні перегони та заспокоїти всезростаюче незадоволення широких мас населення внутрі імперії, кремлівська верхівка була змушена стати на шлях примирення на міжнародній арені і певної відлиги у внутрішньому житті. Витворювалася ситуація, на яку ми, як визвольна Організація, чекали, до якої підготовлялися і до якої у великій мірі спричинилися нашою послідовною довголітньою працею і боротьбою внутрі імперії і в цілому світі. Тому природньо, що VII Великий Збір головну увагу присвятив визвольній боротьбі і процесам, які проходили на Батьківщині, і в тому дусі прийняв свої постанови. Основний наголос покладено на скріплення всебічної допомоги українському народові не тільки в ідейно-політичному змислі, що, зрештою, було роблено весь час, але в практично-дієвому.

У стратегічному пляні стверджено необхідність включитися у процеси релігійного, культурного і національного відродження, яке вже в тому часі почало проявлятися в різних верствах українського народу. Одночасно звернути увагу на відбудову і плянову розбудову нашого організаційного активу в Україні, завданням якого було б унапрямувати процеси ставання українського народу до самостійного життя. З цією метою потрібно було скерувати на цей відтинок праці більші додаткові людські сили, особливо з молодшого покоління, і далеко більші ніж досі фінансові засоби. Під цим кутом був сформований Провід, до якого увійшли нові, молодші одиниці, що мало бути повторене на всіх нижчих щаблях організаційної структури. Вже на першій пленарній нараді Проводу було вирішено забезпечити матеріально всі потреби, пов'язані з розгортанням праці в новій ситуації.

Аналізуючи сьогодні з перспективи понад трьохрічного періоду часу тогочасну ситуацію і дуже швидкий розвиток подій, які наступили в 1988-му і наступних роках, треба ствердити, що всі наші принципіві заложення були правильні, бо основні ідеї, що ми їх на протязі довгих років проповідували серед своїх і чужих, почали здійснитись на практиці. Національна ідея і стремління поневоленних народів до незалежного життя не тільки вижили лихоліття московсько-большевицького поневолення і терору, але помало стали переходити до наступу, що остаточно довело до занепаду і розкладу дотепер панівної політичної і економічно-господарської системи імперії. Втративши волю і засоби до дальшої експансії, імперія почала втрачати впливи в усьому світі і розпочався її відступ. Без світової війни, без атомного голокосту, а під ударами внутрішніх сил поневоленних

народів імперія захиталася в самих її основах і є на дорозі до цілковитого розвалу на національні держави. Та остаточний фінал ще перед нами, бо, хоч смертельно зранена, ця нелюдська потвора ще здібна нанести тяжких ударів підневільним народам.

У практичній площині, взявши курс на допомогу всім унаявненим патріотичним і релігійно-церковним кругам, ми може з надмірною обережністю взялися за організацію наших власних сил, розпорочених по всій Україні і поза нею. Пройшовши довгий шлях підпільної боротьби і понісши в ній гекатомби жертв найкращих своїх членів, інстинкт самозбереження диктував, і сьогодні ще диктує, діяти обережно, зважаючи на підступного і жорстокого ворога, до якого не маємо найменшого довір'я. Щойно недалеке майбутнє покаже, чи ця наша тактика була правильна. З однієї сторони ми зберегли наші оцілілі кадри від дальших переслідувань і помало починаємо їх організувати для майбутніх завдань, то з другої — їхня незаангажованість у початковій стадії відродження національного руху витворила порожнечу, яку заповнили елементи нестійкі, схильні до зближення і навіть до співпраці з окупаційною владою, що так наявно видно в останньому часі.

Та це не спиноло започаткованого процесу національного і релігійного відродження української нації. Переломовим в цьому процесі був 1988 рік, ювілейний рік 1000-ліття Хрещення України, в якому боротьба за права українського народу набрала явних і відкритих форм. Найперше заявила свої права на життя і діяльність катакомбна Українська Греко-Католицька Церква, з якою наша Організація несла тяжкий хрест боротьби і поневірянь на протязі десятиліть, а в останніх роках тісно з нею співпрацювала в Україні і в діаспорі, даючи їй повну підтримку. В тому ж році

почала реалізуватись ідея відродження другої нашої історичної церкви в Україні — УАПЦ, з Первоісархом якої в діаспорі й Ініціативною групою в Україні ми були в тісному зв'язку і подали їм нашу моральну й іншу допомогу. Непродумана інтервенція в цю справу деякого з т. зв. демократичних кіл в Україні звела її на мильний шлях, бо замість в Києві, формальне відродження цієї Церкви відбулося у Львові, з відомими негативними наслідками, з якими приходиться боротись до сьогодні. Та помимо початкових труднощів, помилок і ворожої постави окупаційної влади, сьогодні обидві Церкви — УГКЦ і УАПЦ завершені своєю Ієрархією, діють серед українського народу, що матиме великий позитивний вплив на духово-моральне відродження нації.

В тому ж Ювілейному році, вперше за десятиліття, розпочались масові вуличні маніфестації релігійного і національного характеру у Львові й інших містах України, що викликало подив навіть серед найбільших оптимістів. Червень-липень 1988 року був переломовим також у нашій поставі і нашій праці на крайовому відтинку, бо відтоді розпочалися наші активні контакти з широким кругом українських патріотів, які вийшли на яв. В той час ми не були певні, хто є інспіратором і організатором тих явних акцій, але їх форма і зміст вказували, що вони базуються на ідеях визвольної боротьби за державну незалежність України.

Певним дисонансом у цій піднесеній атмосфері того часу була Деклярація принципів УГСПілки в липні 1988 року, в якій замість самостійности України поставлено конфедерацію як остаточну мету. Ця незрозуміла постава колишніх політичних в'язнів у так важливому питанні викликала здивування і занепокоєння серед патріотичних кругів української

діяспори і націоналістів-державників в Україні. Провід ОУН змісця zareагував на цей мильний крок УГС і довів нашу поставу й оцінку того потягнення до відома різним кругам в Україні. Нам відомі окремі факти опротестування перед творцями цієї мильної концепції з боку наших однодумців в Україні, що викликало поважні дискусії теж в середовищі УГС, у висліді чого появилася на початку 1989 року праця голови УГС, Левка Лук'яненка, «Що далі?», в якій автор опрокинув концепцію конфедерації чи федерації, але для УГС вона залишилася зобов'язуючою аж до її розв'язання в квітні 1990 року. Цей майже дворічний період «панування» цієї концепції в певних політичних кругах наніс великої шкоди українській визвольній політиці.

Рік пізніше, у вересні 1989 року, на цей самий федеративний шлях станула новостворена організація Народний Рух України за перебудову, що ще більше внесло замішання не тільки в Україні, але й серед української діяспори, до того часу твердо самостійницької. Численні поїздки по українських поселеннях на Заході емісарів цієї політичної концепції, в більшості колишніх членів КПУ, дезорієтували велику частину української діяспори, в тому теж частину інтелектуалістів з рядів ОУН, які дали свою моральну і не меншу матеріальну підтримку цьому федералістичному рухові, часто критикуючи при цьому справжніх самостійників.

З нашої сторони вжито всіх можливих засобів, щоб опрокинути цю мильну концепцію дорогою відповідних статей в пресі, при зустрічах з провідними людьми з України, які чимраз частіше приїздили на Захід, в часі поїздок в Україну наших представників, а особливо в телефонічних розмовах з представниками різних течій в Україні. У зв'язку з

цим ми були наражені на критику з боку новоспечених «демократів» тут і в Україні за ніби протиставлення волі українських патріотів в Краю, які, мовляв, краще знають, що і як робити. Та ми були певні, що наша настанова правильна, що нема причини завертати нашу визвольну політику і боротьбу за свою державу сто років назад, бо за цю державу вже тричі в цьому столітті український нарід ставав до збройної боротьби і поніс в цій боротьбі величезні жертви крові і життя. Зрештою, живемо в епоху порядкування світу на базі національних держав донедавна поневолюваних в різних імперіях. В тій справі українські націоналісти-державники в Україні і в діяспорі йшли разом, ми були однодумцями. Під впливом нашої критики цього мильного шляху, як і під впливом швидких змін, які наступили в середущій Європі, коли одна за одною колишні т. зв. сателітні країни почали усамостійнюватися, а в поневолених в імперії країнах, а в тому і в Україні, почали творитися нові політичні організації самостійницького спрямування, зарівно УРП/УГС як і НРУ/Рух станули остаточно, хоч спізнено, на самостійницький шлях. Але непоправна шкода була заподіяна, яка своїми наслідками триває до сьогодні.

В міжчасі почалася поляризація українського політичноно життя. Конфедералісти-федералісти вирішили взяти участь у виборах до Советів/Рад різних рівнів на початку 1990 року, визнаючи тим самим законність цієї окупаційної влади, а теж за умов цілковитої контролі над підготовкою і проведенням виборів тією владою, точніше — комуністичною партією. Результати відомі — лише невелика кількість кандидатів, особливо в кількох західних областях України були обрані до Верховного Совету, роля яких звелася до безплідних дискусій. Всі т. зв. осяги,

включно з Деклярацією про державний суверенітет України, були наперед узгоднені з московським центром, у його стратегічному пляні домогтися підписання «нового» союзного договору, підставу для чого давала ця Деклярація. На т. зв. парламентарний шлях боротьби за українську державність станули найперше ці два угруповання, які первісно стояли на плятформі конфедерації (УСГ/УРП) і федерації (Рух), до яких долучилися кілька новостворених політичних партій (ДемПУ й ін.). Ця течія є сьогодні найбільш активна в політичному житті (поза КПУ) і намагається свою ідею закріпити в народі. В останньому часі появляються відкриті напади з рядів цієї групи на український націоналізм і на його носіїв, дарма що в їх рядах опинилося велике число визнавців ідеології українського визвольного націоналізму. Тому треба сподіватися, що в короткому часі прийде там до зудару між визнавцями двох протилежних концепцій.

Поряд з названими вище партіями, постали декілька інших політичних партій чи груп на самостійницьких принципах і плятформі, які відкидають парламентарний шлях для досягнення мети, але ще досі не визначили своєї стратегії боротьби, обмежуючи її до мирних засобів (УНП, УХДП, УНДП, ДСУ, УДСП й ін.). З цих кругів вилонився т. зв. конгресовий шлях, що його очолює УМАСамблея (під цю пору до неї входять названі УНП, УНДП і декілька малих груп), метою якого є довести до скликання Національного Конгресу на базі громадян УНРеспубліки (реєстрацію громадян проводиться серед населення України), який мав би проголосити відновлення УНРеспубліки як незалежної держави.

Явними визнавцями третього, революційного шляху боротьби за УССД, що його заступає ОУН, є

сьогодні лише поодинокі групи молоді з рядів СНУМ, СУМ, УНС, студентських об'єднань чи товариств й ін. Не можуть далеко стояти від цієї методи боротьби найновіші товариства Ветеранів Визвольної Боротьби ОУН-УПА, Політичних в'язнів чи Дітей колишніх в'язнів-репресованих, хоч про це явно не заявляють з відомих причин.

Цілий ряд громадських, культурних, молодіжних, релігійних, військових і професійних установ, організацій і товариств, які вже діють чи є в стадії організування творять дуже важливу національну базу, паралельну до існуючої советської, на яку в майбутньому має опертися визвольна політика і боротьба. Поширення цієї бази на всі прошарки українського населення і на всі простори української землі є не тільки потрібне, але воно є можливе до здійснення при теперішніх умовах.

Весь цей спектр політичних партій і громадський та церковно-релігійний сектори були об'єктом нашої пильної уваги, студій і, там де можливо, відповідної співпраці. Ми досі йшли, як було згадано, широким фронтом, даючи наші поради і допомогу всім українським патріотам, які в цьому періоді вийшли на яв і проводили відповідну працю на різних відтинках національного життя. Думаю, що ми в даній ситуації не зробили помилки, бо діяли в рамках нашої визвольної стратегії — закріплення національної свідомости в народі і поширення державницьких ідей. Вважаю теж, що, не зважаючи на різниці в стратегії і тактиці для досягнення остаточної мети — УССД, всі названі мною партії і організації (за винятком КПУ) відіграли і далі відіграють позитивну роль у питанні поширення національної свідомости українського народу. При наявності великого спустошення, яке зазнав наш

нарід під час російської окупації царського і більшовицького режимів, що глибокою травмою лежить на ньому до сьогодні, ця ділянка праці є далі на часі і в ній є місце для всіх.

Та прийшов час на переосмислення наших першочергових завдань, беручи до уваги сьогоденне становище в імперії і в Україні та настанову західного світу до наших кровних проблем і інтересів. За пройдений період від VII Великого Збору, а особливо в роках 1989–1990, ми мали змогу запізнатися зблизька не тільки з різними течіями, які появились в Україні, але й з великою кількістю провідних і рядових членів новітнього національного відродження. Це незвичайно великий позитив, коли порівняти з попередніми роками чи десятиліттями, коли такі можливості були обмежені до мінімуму, а всі наші прогнози, дуже часто влучні, робилися або на підставі теоретичних роздумувань, або на дуже фрагментарних фактах. Це може тяжко повністю зрозуміти тим, хто не мав прямого відношення до тих справ, а тому часто можна почути навіть від наших провідних членів дуже кривдячі репліки на адресу Проводу. Сьогодні перед нами порівняльно дуже ясна картина, а тому буде далеко легше прийняти потрібні настанови.

Не все, що ми побачили, є ідеальне. Не всі провідні діячі широкого національного руху чи окремих партій є на висоті своїх завдань. Ще досі Україна не вилонила єдиного, всіма визнаного національного Проводу. Ще є різниці між окремими регіонами у висоті національної свідомості і натужі та засягу діяльності. Ще у великій мірі панує страх перед поновними репресіями. Та фактом є, що за останні три роки пройшли великі, революційного засягу і значіння зрушення у всіх ділянках життя і на всіх

просторах України в напрямку ставання українського народу до державного життя. Русійними ідеями є національна свобода і соціальна справедливість. В пам'яті народу збереглася героїчна збройна боротьба українського народу під знам'ям ОУН-УПА в 40-50 роках і на героїці цієї боротьби сьогодні виховується українська молодь. Саме молодь захоплюється ідеями українського визвольного націоналізму ОУН і вона стане головним резервуаром наших нових кадрів.

Помимо великих зусиль, яких докладає кремлівський імперський центр, йому не вдається врятувати імперії. Банкрутство цілої системи досягло таких розмірів, що вже ніякі революційні зміни в її нутрі не врятують її. Не допоможе цьому і недавній пофальшований референдум. Показником невилічимої недуги є не тільки заломання економіки, катастрофічне зниження продукції, хаос в доставі сирівців і виміні товарів, неспосібність прогудувати своє власне населення, загальне зубожіння населення. Може найголовнішим показником є постава поневоленних народів, які в різних формах заявили свої права на незалежне державне життя. Навіть вже в російському народі є двоподіл в цьому питанні.

Тому стає зрозумілим, чому західні держави, особливо англосакські, на наших очах змінюють свою настанову на позитивну в питаннях незалежності України, а не лише балтицьких народів, як це було донедавна, чи попередньо до держав-сателітів. Ряд статей у поважних журналах і газетах, а теж коментарі у масових медіях, вважають українське питання ключовим у розв'язці проблем ССРСР. Не випадковими були зустрічі, напр., британського прем'єра з представниками балтицьких народів перед його розмовами з Горбачовим, чи міністра зовнішніх справ Британії з представниками маріонеткового уряду

в Києві, теж перед його зустріччю з центральним урядом у Москві. Як добрі бизнесмени, західні держави розуміють значіння України у післяімперському періоді для решти Європи і світу як великого і гідного партнера. Тому цей фактор треба брати до уваги, хоч він не є вирішний. При цьому варто пригадати, що президент Буш у своїй програмовій доповіді після перебрання влади у 1988 році поставив як мету Америки звільнення всіх т. зв. сателітних країн у Середній Європі і лише демократизацію Союзів Союзу. До децю більше як року часу перша мета була осягнута, всі ці країни не тільки стали незалежними, але й комунізм був викинутий на смітник історії. Другої мети зaledви чи вдасться осягнути, і тому, може, впливові дорадники американських президентів і урядів, Кіссінджер і Бжезінські, відкрито заявляються за усамостійнення України й інших республік СРСР. Правда, це може штовхнути імперських керівників до силової розв'язки проблем імперії, тобто при допомозі репресивних органів і збройних сил, для чого вже є показники, але це теж не врятує імперії на довшу мету.

Та остаточна розв'язка всіх проблем поневолених народів буде залежати від їхньої власної волі і боротьби. Виходячи із повищих стверджень, на перше місце висувається потреба організованої сили, здібної до різних форм боротьби в різних обставинах, і потреба єдиного Проводу, здібного до цих великих завдань. На нашу думку, ОУН і її Провід мають найбільші дані стати зав'язком такої національної визвольної сили, враховуючи те, що ОУН має здорові ідейні заложення, має опрацьовану стратегію визвольної боротьби з чітко окресленою метою — УССД, програму державного будівництва, здисципліновані кадри і великий досвід у всіх формах боротьби. За

звітний період часу зроблено дуже багато в повищому напрямку, про децю з цього була мова раніше, але ще не менше потрібно доробити, щоб завершити цю заплановану структуру і приступити до конкретних діл мобілізації народу до вирішних завдань. Труднощі великі, завдання ще більші, а тому потрібно великого напруження всіх наших сил, засобів і знання, щоб все це подолати.

Головний тягар цієї праці перейде згодом на наші кадри в Україні, де теж повинні зосередитися найважливіші сектори Проводу. Наші кадри в діяспорі повинні теж зрозуміти вагу історичної хвилини, в якій вирішується дальша доля України, і збільшити свої зусилля на допомогу визвольної боротьби українського народу, особливо на допомогу діяльності ОУН в Україні. При цьому мушу ствердити, що загальна жертвність наших кадрів як цілості не збільшилася пропорційно до везростаючих потреб ані в дієвому ні матеріальному змислі. Наша реакція є заповільна на швидкий розвиток подій в імперії і в Україні. У висліді того не використано вповні існуючих можливостей по лінії пропаганди наших ідей, політичних цілей, мобілізації широких кругів народу на національних основах. Децю боляче, коли деякі наші члени, в тому й провідні, якимось безкритично ставляться до явно негативних потягнень деяких груп чи одиниць з сумнівним минулим, їх вивищують в очах суспільства, негуючи при цьому діяльність справжніх патріотів-самостійників.

Одночасно належить ствердити, що у зв'язку з розвитком ситуації і подіями в Україні поважна кількість наших членів, особливо з молодшого покоління, активно включилися до праці і сьогодні виконують важливі завдання, особливо на лінії зв'язку з Україною, поширенням інформацій про події на

Батьківщині серед української спільноти і серед чужинців. Вони займаються продукцією і доставою відповідної літератури в Україну, яка вже зробила там велику роботу в політичному усвідомленні народу. Слід тут згадати окремих меценатів — інституції і індивідуальних осіб, особливо в Канаді, Великій Британії і Німеччині, завдяки яким ми були спроможні перевидати понад десяток монументальних творів з історичною і політичною тематикою, призначених для України, а теж закуп і доставу технічної апаратури. Завдяки нашим молодшим членам розбудовано модерну технологічну базу з засягом на весь світ, включно з Україною, при допомозі якої наша праця набирає професійности й ефективности. Дальше удосконалення цієї системи, над чим тепер працюється, в майбутньому значно зменшить кошти цієї праці, які можна буде скерувати на інші цілі, а їх ще багато. Дотеперішній наш вклад у розбудову технічної бази в Україні ще надто малий, враховуючи потреби, і ціла праця, пов'язана з цим, має ще експериментальний характер. Та ми є готові і фінансово спроможні таку базу в Україні розбудувати, особливо для видавничих і інформаційних потреб, якщо буде там налагоджена відповідно організаційна система і будуть відповідні люди до праці. Невідкладною є потреба окремого видання з ідеологічно-політичною тематикою і з приємністю стверджую, що перше число такого видання-журналу, під назвою «Українські проблеми», вже появилось в Україні, зредаговане нашими провідними членами. З допомогою того видання, як і дотепер видаваних в діяспорі, буде краща можливість поширювати і закріплювати в народі, особливо на теренах Східної України, наші ідеї, нашу політичну і соціальну програму державного будівництва і нашу стратегію боротьби за здобуття української держави.

Сьогодні ідеї українського націоналізму, носієм яких є ОУН, є сприйнятливі для українських людей, особливо ними захоплюється наша молодь, але є небезпека, що в хаосі різних політичних концепцій, які так численно появляються в Україні, ці наші ідеї можуть з часом розводнитися, якщо їх постійно не відсвіжувати і скріплювати практичними діями. Пляцдармом ідейно-політичної і дієво-організаційної роботи ОУН в недалекому часі має стати вся Україна, всі її землі, і всі прошарки населення.

Не менш важливою ще на деякий час є наша праця на відтинку української діяспори. Завдяки принциповій поставі ОУН, на протязі довгих десятиліть українська спільнота на чужині твердо стояла на самостійницьких позиціях і цю концепцію пропагувала серед вільних народів. Певне захитання в цій поставі внесли пропагандисти федералістичної ідеї в минулих кількох роках, наслідки чого залишилися до нині. Зарисувалася небезпека перманентного двоподілу української спільноти в діяспорі на державницько-самостійницьку і, скажімо, угодовську, до якої належить теж частина політичних партій в Україні, які станули на шлях співпраці з існуючим окупаційним режимом, з надією осягнення деяких полегш в культурному й економічному житті народу. Для збереження нашої діяспори на самостійницьких позиціях потрібна допомога з України, до якої повинні включитися всі патріоти-державники, а особливо наші провідні члени.

Ми ще маємо великий ідейно-моральний і політичний капітал, який вміло використаний може і повинен стати чинником для мобілізації української діяспори, як допоміжного чинника в боротьбі за УССД.

Про діяльність Секторів Проводу і Теренових Проводів ОУН будуть подані інформації й аналізи

дотичних Керівників, що доповнить цілісність образу про засяг діяльності Організації на пройдену етапі від VII Великого Збору, про її осяги і недомагання, що допоможе нам зробити відповідні висновки у плануванні на майбутнє.

Як Голова Проводу хочу ствердити, що в біжучій каденції від VII Великого Збору праця Організації проходила в рамках постанов Великого Збору і згідно з напрямними Пленумів Проводу, які відбувалися кожного року. Докладено всіх можливих зусиль і засобів, щоб у цьому важливому, переломовому періоді в житті української нації ОУН могла виконувати повзяті нею завдання. Були труднощі в праці, були нераз зудари на тлі різниці оцінки певних явищ, розиткових тенденцій, тактичних прийомів нашої праці у цілковито зміненій ситуації, яка заіснувала в імперії і в Україні, були й деякі невдачі, але й були немалі осяги в Україні і в діаспорі.

В Україні український націоналізм, національна і державницька ідея здобувають все більше популярності і визнаців, до чого причинилися не тільки попередня боротьба і пам'ять в народі про неї, але й послідовна, віддана праця сучасних українських патріотів, особливо українських націоналістів-державників з-під стягу ОУН.

ОУН в діаспорі, крім допомоги українському народові на Батьківщині і своїм одностумцям, спромоглася вдержати на самостійницьких позиціях більшість української спільноти, помимо плянованого сильного наступу на неї з боку режимових вислаників і їхніх прихильників, та з успіхом продовжувала політичну акцію на міжнародному форумі.

У внутрішньому організаційному житті остаточно доведено до організаційної і дійової єдності наших кадрів в Україні і в діаспорі, під одним Проводом,

споені великою ідеєю. Факт цей зумовив скликання цього Надзвичайного Великого Збору, який накреслить дальший шлях до осягнення заповітної мети — УССД.

Сердечно дякую всім членам Проводу, Головам і членам Головної Ради, Головного Суду і Головної Контролі ОУН, всім Тереновим Провідникам за дружню співпрацю, яка ціхувала нас, і за віддану працю для добра української визвольної справи. Дякую всім Делегатам сьогоднішнього Великого Збору за Ваш великий вклад у нашу спільну працю і на Ваші руки складаю щиру подяку всім нашим кадрам в Україні і в діаспорі за їхню активність і жертовність, що становить головну базу діяльності ОУН.

Пам'ятаймо, що перед нами незвичайно великі, важливі і важкі завдання, які вимагатимуть збільшення наших індивідуальних і спільних зусиль і посвяти. Тому хай прикладом і надхненням будуть для нас великі постаті Української Національної Революції, Провідники ОУН — Коновалець, Бандера, Шухевич, Ленкавський і Стецько, а їхні непроминальні діла, вчення і заповіти хай просвічують нам шлях до волі і державної самостійности України.

В тому святому ділі хай допоможе нам Бог!

Слава Україні!

Василь Олеськів

БОРОТЬБА УКРАЇНИ ЗА ДЕРЖАВНУ САМОСТІЙНІСТЬ

Сучасність характерна незвично прискішеним чергуванням епохальних подій на території Східної Європи та в деяких країнах Азії, які (події) мають пряме відношення до останньої імперії у світі — СРСР. Проіснувавши впродовж століть під насильницькими царськими, а далі під обабреними кров'ю волелюбних народів комуно-більшевицькими знаменами, російська імперія скочується у провалля.

Процес падіння ненависної імперії розпочався ще в березні 1917 року, але озброєним ватагам большевиків під проводом одного з найлютіших терористів ХХ сторіччя Ульянов-Леніна вдалося ще на сім десятків років продовжити її існування. Висуваючи привабливі заклики, отой самозванний вождь-деспот зумів затуманити голови москалів, а разом з ними легковірів інших Москвою поневолених народів і тим домогся короточасної перемоги. Згадаймо, на яких обіцянках вирисовувалися тоді комуністичні перспективи: земля селянам, заводи й фабрики — робітникам, мир у всьому світі, соціальна справедливість, врешті, ніким ближче нез'ясований «більшевицький рай» на землі.

У Росії революція 1917 року мала характер широкого соціального руху, а в той же час в Україні, крім соціальних, вона прибрала більше національних рис. Революційний дух будив народні маси зі сну, брало гору розуміння, що треба будувати нове життя, але те нове життя не виливалося у форми самостійного державного існування, а в Третью Універсали Центральної Ради, хоча і проголошена була

Українська Народня Республіка, то із застереженням — «без відриву від Росії».

З гіркотою у серці ми згадуємо тогочасних українських політичних діячів, які термін «соціалізм» цінували вище за оці возвеличені націоналістом Миколою Міхновським святі слова: Самостійна Україна! Тодішні українські соціалісти, що займали керівні пости в Центральній Раді та в Генеральному Секретаріаті ще кілька днів перед Четвертим Універсалом, що врешті проголосив Українську Народню Республіку самостійною державою, не надавали належного значення розбудові власних збройних сил, котрі б, як у цивілізованому світі прийнято, стали на захист новобудованої держави. Ще й тоді нерозважливі та засліплені соціалістичним маревом діячі сподівалися, що соціалізм у своєму практичному оформленні буде тим спасенним помостом, на якому можна буде прийти до взаємо-розуміння та дружнього співіснування народів.

Фантоми й політика несумісні, але, на превеликий жаль, соціалістичні фантоми затуманювали багатом уми, а тим часом большевики відбудовували російську імперію.

Фатальним лихом для тогочасної України було те, що не було (а коли й було, то зовсім мало) політиків, які зуміли б до кінця вияснити народнім масам тогочасне політичне становище, дати належну оцінку подіям і людям, указати шляхи до осягнення найвищого ідеалу нації — Суверенної Соборної Української Держави.

Мало проголосити пріоритет справедливості, мало вірити, що справедливість торжествуватиме, її треба відстоювати і за неї боротися. Це і є одна з головних засад українського націоналізму.

Український народ зазнав страшної втрати: проголошено дві українські держави — Українську

Народню Республіку й Західньо-Українську Народню Республіку, ті обидві держави об'єдналися... і, врешті, зникли з політичного обрію. Недостатньо констатувати, що «встоятись не було сили», треба до кінця розкрити питання втрати нашої державности. Причин було чимало: найголовнішою, яка породила в Україні злощасну отаманію, нікому не потрібну ворожнечу й ганебну боротьбу між різними «повстанськими» загонами, була ще і большевицька агітація, яка нерозважливим вселяла сподівання на обіцяний «рай». І сталося так, що численні наші громадяни, заворожені ленінськими примарами щасливого життя, повірили, що в червоному царстві буде краще життя, що большевицька Росія буде ліпша від царської. Та не так вийшло...

Поки большевицька імперія була слабка, в Україні дозволялося так званим українським націонал-комуністам проводити «українізацію» України — дивогляд, що не має аналогій в історії світу. Москва тоді погоджувалась: треба Україні української мови — маєте, треба національного театру — маєте, хочете підносити свій культурний рівень — будь ласка і т. д. Але все це були дозволені большевицькою Москвою так звані напівзасоби. Боротьба за напівзасоби успіху не принесе. Боротьбою за напівзасоби не можна замінити боротьби за державну самостійність. Це і є одна з основних позицій українського націоналізму.

Коли большевицький імперський спрут став набирати сили, коли провів індустріалізацію країни, коли розгорнулася колективізація сільського господарства, червона Москва з допомогою власних перевертнів-ренегатів із лав комуністичної партії провела пляново здійснений Голодомор 1932-1933 років. Кращих громадян було порозстрілювано, інших депортовано на повільне вимирання у найглухіших

закутинах імперії. Розпочалися згубні для нації асиміляційні процеси, нечувана економічна експлуатація України.

Різні українські політики, розуміючи те, в якому важкому становищі опинилася Україна, шукали шляхів виходу із скрути: багато хто шукав якогось погодження українських інтересів з інтересами імперії. На Осередніх і Східніх Землях України проявляли деяку культурницьку діяльність (після того, як Москва доценту винищила українських патріотів) українські комуністи — письменники, митці, науковці. Врешті і намаганням тих громадян Москва поклала край, вишукуючи дорешти «антисовєтчиків» і то там, де їх уже й не було. Після перемоги у Другій світовій війні шаленого розгону набрав курс відкритого російського шовінізму.

На Західньо-Українських Землях деякий час затуманювала людям голови так звана радянофільська концепція. Після провалу СБУ, після страшного Голодомору ця концепція провалилася, а останні її прихильники зникли зразу ж після окупації ЗУЗ большевиками у вересні 1939 року.

Згадуючи роки нашого недавно минулого, слід особливо підкреслити те, що на правильному шляху стояли лише українські націоналісти: в той час, коли проходила на О-СУЗ «українізація», а на ЗУЗ розквітала радянофільщина, і тоді, коли в 1939 році всі українські партії зникли або добровільно розпустилися, єдина Організація Українських Націоналістів залишилася в Україні і далі провадила послідовну політичну діяльність.

Коли вибухнула війна між гітлерівською Німеччиною і сталінською Росією, українські націоналісти з-під стягу Степана Бандери провели консолідаційну акцію політичних сил. У квітні 1941 року

українські націоналісти на Другому Великому Зборі ОУН відверто проголосили, що Організація вестиме й далі боротьбу за Українську Самостійну Соборну Державу, незалежно від того, які територіально-політичні зміни не сталися б на терені Східної Європи. Сказано ясно і недвозначно, що українські націоналісти боротимуться і проти гітлерівської Німеччини, якщо вона не визнає за українським народом права бути єдиним господарем української землі. Ця позиція є головною рисою революційности українського націоналізму. Для деяких ліберально настроєних українців така позиція була «небезпечна», але для українських націоналістів вона була єдиноправильною і власне ця позиція піднесла в очах народу авторитет ОУН під проводом Степана Бандери.

Утворена з ініціативи ОУН Українська Повстанська Армія, що ставила собі за мету захист народу й побудову Української Держави, змагаючись із двома імперіялістичними потугами — зберегла честь українського народу в очах всього світу.

З ініціативи ОУН була створена Українська Головна Визвольна Рада — своєрідна підпільна Верховна Влада України. Цим самим ще раз підтверджено, що українські націоналісти борються не за монопартійну систему, так як більшовики і гітлерівські націонал-соціалісти. Справа побудови Української Держави та укріплення тієї держави — це справа всього українського народу. Згідно із давно прийнятою позицією українського націоналізму, яка стверджує, що щастя українського націоналіста коріниться у щасті нації, український націоналістичний рух як витвір української нації покликаний для боротьби за її життя і розквіт.

Червона Москва не зуміла домогтися успіху. Винищивши українське підпілля ОУН, збройні сили

УПА, убивши нарешті нашого Провідника Степана Бандеру, вона не могла заспокоїтися. Ідея українського націоналізму залишилася живою і стала основою антиімперських повстань у дротяних засіках Гулагу. Організаторами всіх протисовєтських виступів і боїв на широких просторах Сибіру, Казахстану, Колими й Воркути були українські націоналісти. Це явний доказ того, що більшовики перемоги над українським націоналізмом не отримали.

Згадуючи пройдений шлях цими коротенькими штрихами, хотілося б підкреслити, що ідея українського націоналізму вселяє віру й силу нашому народові.

Тільки-но почали тріщати основи російсько-більшовицької імперії, як почав набирати розмаху український самостійницький рух. Громадяни почали виходити на вулиці й майдани маніфестувати своє право на вільне життя. У столітні роковини від дня народження Євгена Коновальця в червні 1991 року у Львові проходила конференція, присвячена питанням національно-визвольної боротьби українського народу в 20-50 роках нашого століття. Відзначено Акт відновлення Української Держави, проголошеної 1941 року. Йде підготовка 50-ліття Української Повстанської Армії. А ще раніше — у січні 1990 року — відзначено Акти 22 січнів славнозвісною сув'яззю («живим ланцюгом») між Києвом і Львовом, а далі ще й Івано-Франківськом. Усі ці акції, хоча і не скрізь організовані живими нині українськими націоналістами — членами ОУН, виникають спонтанно, але в душі українського визвольницького націоналізму. Навіть зовнішні акцесуарії засвідчують те ж саме. Наприклад, скрізь на мітингах, на зібраннях лунають вітання «Слава Україні» — «Героям слава!», «Свобода народам! Свобода людині!», поміж синьо-жовтими нашими національними прапо-

рами майорять і червоно-чорні — організаційні прапори. Імена Коновальця, Бандери й Шухевича — наших Національних Героїв — народ сприймає з великою пошаною. Сама Організація Українських Націоналістів, яка ніколи не залишала народу, має всенародне визнання. Безстрашні Борці за народ, за вільну Україну, що віддали за неї своє життя, Герої-воїни УПА створили велетенський політично-моральний капітал, який ніколи не вмере, не зникне. На тому капіталі базується дальша боротьба за українську державну самостійність, діяльність за розбудову націоналістичних середовищ молодого і підрастаючого покоління.

Слід підкреслити, що з ініціативи ОУН і УПА в листопаді 1943 року в Україні проведено Першу Конференцію Поневолених Народів Сходу Європи й Азії, яка мала за мету розширити «географію» визвольної боротьби поневолених Москвою народів: ідея Конференції знайшла своє продовження у зформуванні Антибольшевицького Бльоку Народів, що проводить широку антиімперську діяльність у країнах вільного світу.

Посилили свою діяльність різні новоутворені партії в Україні. Здебільшого вони стоять (чи заявляють про те, що стоять) на націоналістичних позиціях. Суперечок між тими партіями й об'єднаннями наразі немає, але не можна зовсім відкидати таку можливість.

Головне, на що особливо треба звернути увагу — це ті ж російські імперіялісти, не зважаючи на те, які б кольори вони не фарбувалися. Російські імперіялісти — головні вороги України. І якщо б навіть упала імперія, імперіялісти не переведуться. Проти них треба буде ще тривалий час вести запеклу боротьбу за перемогу нашого Ідеалу — за Суверенну Українську Державу.

Національно-визвольна боротьба розгортається і набирає широкого розмаху. З почуттям відповідальності за майбутнє ми вступаємо в етап найгострішої боротьби за Україну.

Кінчаю свої слова з глибоким переконанням і вірою у нашу остаточну Перемогу!

Слава Україні!

П. Петренко

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА

I

В найпоширенішому значенні під стратегією треба розуміти вміння, мистецтво керувати суспільною, політичною боротьбою. Конкретніше можна визначити стратегію ще такими словами: мистецтво вести групу осіб, об'єднаних спільною ідеєю, організуючи їхні сили і засоби в такий спосіб, щоб дана група осіб досягнула жадану мету. Отже, стратегія становить генеральну й незмінну лінію, на якій зійшлися однодумці спільної ідеї. Натомість, тактика означає визначення методів, шляхів, засобів, форм боротьби, що найбільше відповідають конкретним обставинам у даний момент і забезпечують стратегічний успіх.

Наповняючи цю «формулу» змістом, треба окреслити ту об'єднуючу силу, яка здатна гуртувати навколо себе найбільшу кількість прихильників і яка для них стає метою, задля котрої вони ладні докласти всіх, навіть надзвичайних зусиль. Для політичної організації, як наша, така ідея — це націоналізм,

цебто політичний рух, який прагне здійснення права на державну незалежність, коли вона (державність) у небезпеці або коли ця державність придушена іншою нацією. В нашому випадку мова йтиме про визвольний націоналізм українського народу, який історично виник на стрілецькій традиції і який змагає до відновлення української повноцінної державности. Право України самовизначитися державно ґрунтується на історичній волі українського народу і на справедливості як вищій мудрості буття. Це право не слід плутати зі змінними настроями людей або хвилевою волею мас, тим паче мас і людей збаламучених доктриною чужої державности, імперської, накиненої насильницькими методами.

Наша стратегічна, незмінна і найвища мета — здобути Українську Державу:

незалежну і суверенну, де вся влада від народу й для народу;

національну, тобто державу українського народу, де автохтонний український нарід є паном у своїй хаті і єдиним володарем і де представники інших народів на правах шанованих громадян користуються правами національних меншостей;

демократичну, де влада здійснюється за допомогою представницьких інститутів сучасної цивілізованої нації, через парлямент і різні форми місцевого врядування;

правову, де в основу співжиття громадян покладено примат права і закону.

Ми мріємо про Українську Державу, в якій будуть створені умови для вільного громадянського суспільства, де свобідно розвиватиметься інформаційне суспільство, де суспільство буде відкритим до світу — до західнього й східнього, бо нас поставлено на схрещенні шляхів саме цих двох світів. Ми за те, аби побудувати державу економічно багату, процвітаючу і

високорозвинену, екологічно чисту, щоб у ній могли виростати здорові й творчі покоління. Прагнемо, аби Україна стала без'ядерною країною у колі держав, які сповідуватимуть таку саму політику стосовно атома — мирно використовувати його в економічних цілях, ліквідувати як засіб масового знищення. Зі сусідами хочемо встановити доброзичливі й партнерські взаємини на взаємовигідних засадах з гарантуванням непорушності нинішніх кордонів, але з особливим піклуванням про національні меншості на територіях, які є за кордонами української держави. Ми за політику миру і співпраці, за стабільність, виходячи насамперед з інтересів власної держави й враховуючи вимоги мирного співіснування та співпраці в різних наднаціональних організаціях і структурах, зокрема тих, що стосуються безпеки. Позабльоківість і постійний неутралітет у міжнародних стосунках не відповідає ні потенціально можливостям, ні державним інтересам, ні історичним даним українського народу. Утвердження і постійне щоденне будівництво незалежної і суверенної держави вимагає активної співучасті України в міждержавному спілкуванні на всіх рівнях і в усіх сферах.

II

В чому виявляється, тобто конкретизується бездержавність України, яка датується нападом на УНР большевицьких полків у 20-му році? Розглянемо зовнішній і внутрішній аспекти цієї бездержавности.

З зовнішнього боку це, насамперед, повна й довголітня ізоляція України від решти світу, навіть від своїх безпосередніх західніх сусідів. Це призвело до того, що під оглядом культурним, освітнім, економічним — майже в усіх сферах розумової і во-

льової діяльності Україну не лише затримано в органічному розвитку, а її відкинуто на кілька десятків років назад порівняно з високим рівнем розвиненості країн Європи й Північної Америки. Внаслідок цього світова громадськість про Україну не знала майже нічого, натомість вона мала про неї стереотипне, упереджене знання як про певний географічний простір, заселений ближче неозначеним російськомовним етносом, як про багатий колоніальний додаток до Москви. В політичній свідомості Заходу Україна не існувала як самостійний суб'єкт міждержавного спілкування, прикладом чого послужить відсутність України сьогодні в процесі вироблення механізмів у сферах безпеки та співпраці в Європі. (Мала Албанія обігнала Україну в цьому відношенні).

Рупором державницьких і самостійницьких прагнень на міжнародній арені в останні десятиліття була українська політична еміграція в західній діяспорі, насамперед революційна ОУН. За допомогою її явних структур, зокрема ОУВФ, АБН, Європейської Ради Свободи (ЕРС) українське питання постійно виносилося на сторінки преси, на міжнародні політичні форуми, в кабінети міністерств країн нашого розселення. Цю діяльність слід тепер відповідно підсумувати, удокументувати й подати до відома широкої громадськості на рідній землі, зокрема тих сил, які посвятили себе розбудові зовнішньої політики, адже не треба будувати зовнішню політику на порожньому місці.

Катастрофічний вибух, який стався 26 квітня у четвертому реакторі Чорнобильської АЕС, був тим страшним сигналом, який збудив Україну з її смертоносного сну і привернув до неї, до її трагедії й жахливого колоніального стану, увагу світу. Особливо гірко, що світ побачив Україну знову в чорному траур-

ному одязі, не збуджену з політичної волі кращих її представників, а з бажання збанкрутованої комуністичної еліти. Чорнобильська катастрофа може послужити мірилом того, як червона імперська система й демократичний Захід ставляться до України, до її біди, зокрема, до аналізу причин цього лиха і запропонованих методів ліквідації наслідків радіаційного забруднення. Досі усі зацікавлені в чорнобильській катастрофі сторони вперто зберігають таємницю про те, що до вибуху реактора дійшло внаслідок експериментування у військових цілях. Стався черговий комуністичний та імперський експеримент на знесиленому організмі українського народу.

У ХХ столітті Україна стала полем цілої низки експериментувань, надуманих і виконаних з наказу московського імперського центру з єдиною метою: зламати природну і Богом дану волю українського народу до державного волевиявлення, використати людські й матеріальні ресурси нашої батьківщини для задоволення, збагачення і зміцнення імперських апетитів Росії. Мілітаризація промисловості, насильна колективізація, теорія злиття народів і взаємозбагачення культур, яка вилилася у всеохопну політику русифікації, штучна міграційна політика, драконівська репресивна машина — все це та інші заходи призвели Україну до межі її біологічного, екологічного й історичного існування, за якою їй грозить перспектива — зникнути як самобутня нація, розчинитися в магмі великоросійського імперського моря.

III

Заки підійти до завдання переустрою існуючої політичної системи, треба зупинитися на питанні про те, хто й що є ворогом українського державного

самостійництва. Це клясичне питання про «образ ворога». В політичній боротьбі без ясного визначення «ворога» не можна обійтися, воно допомагає чітко усвідомлювати природу цього ворога й небезпечність його існування на Україні для її прагнення не лише до вижиття, а й до повнокровного державного життя.

Найгрізнішим і смертельним ворогом української державности є, з одного боку, російський імперіалізм з його великопростірними й антиукраїнськими концепціями, та комуністична колективістська ідеологія, як вияв російської духовости — з другого боку. Сьогодні комуністичну ідеологію, яку оголошено скрахованою, намагаються заступити («перебудувати») елементами, які мають справити враження демократичности та запровадження нового економічного й політичного «мислення» з тим, що ці нові елементи покликані перш за все зберегти унітарну структуру імперської держави, перевагу російського політикуму в усіх ділянках імперського будівництва, закамуфльованого під словоблудними проєктами нібито «оновленої федерації», або й світових тенденцій до створення наднаціональних структур.

Отже, в яких формах та особах втілюється в життя нинішній «образ ворога» для українця-самостійника? Хто є носіями цієї «ворожої маски»? Ворог української державности виступає у різних формах, він проник у різні життєво важливі ділянки суспільного життя і таким чином паралізує, зупиняє думку про необхідність творити Українську Державу одразу. Він проник у психологію українця, послаблює його волю. Він присутній у науці, у духовній та виховній сферах діяльності, яка повинна б велику частину своїх ресурсів ставити до послуг для розбудови інститутів суверенної державности. Його підтримують усі структури унітарної (централізованої) імперіальної

держави, насамперед КПСС з її республікансько-територіальними філіялами; армія, сили охорони правопорядку, КГБ; митний і політичний кордон; економіка, велика частина якої милітаризована; остання, але не менш важлива структура — це РПЦ. Усі ці структури, попри «перебудову», що принесла лише певну лібералізацію в інформаційній політиці та царині громадської ініціативи, досі живі й складають кістяк системи.

Єдина організована сила в СРСР — це компартія, що фактично й практично становить державу в державі. Партійний квиток надалі залишився отою магічною паличкою, за допомогою якої можна отримати упривілейований доступ до корита; для наповнення цього «корита» працює вся централізована розподільча система. Населення, якому протягом десятиліть убивали охоту виявляти ініціативу і яке перебувало в атомізованому стані, досі не вмів організуватися в суспільні прошарки. Міцними залишилися й корпоративні структури професійно-станового профілю (юристи, письменники, працівники кіно, працівники науки й культури, професійні спілки). За відсутністю права на власність усі вони здані на ласку єдиного власника усіх дїбр — державу-компартію.

Система після понад 70 років вичерпала себе, загнила й розпадається. Перебудувати її, оновити її, еволюціонувати її вже неможливо (з мертвого нічого не може еволюціонувати в живе, життєздатне нове). Усе це словесна еквілібрістика. Єдина рецепта для виходу не з кризи, а з катастрофи — це радикальне, доґрунтовне оздоровлення національного організму й побудова нової української держави з самих основ. Це процес, безперечно, болючий, трудний, він вимагає духовних зусиль і посвяти не одного покоління. Це процес поступовий і революційний в тому сенсі, що

він перетворює відгниваючі структури й заступає їх новими, які надихані новим змістом, новою соціальною енергією. Це процес революційний ще й в тому значенні, що він не виключає збройного захисту здобутків революційних змагань, і для цього потрібно з самого початку організувати свої власні збройні сили. Таке розуміння революційности не однозначне з заклик до повалення існуючої системи без достатньої ідейно-політичної і кадрової підготовки. Новітня українська революція належить до категорії перманентних революцій, яка почалася з 1917 року і завершиться в майбутньому проголошенням вільно й демократично обраним парламентом державної незалежності України. А її — державну самостійність — закріплять договори про мирне й добросусідське співіснування з нашими сусідами та іншими народами світового співтовариства.

На шляху заміни старої, здискредитованої політичної еліти представниками нової державницької еліти існують критичні моменти, які характеризують перехідний етап до досягнення й утвердження повного й реального державного суверенітету. І належить до завдань політичних керівників зважати на ці труднощі, які можуть завалити здобутки революційних змін і повернути курс на реставрацію старих, віджилих структур. Політики мають проявляти мудрість у своїх діях як стосовно ворогів, так і супроти політичних противників, які прагнуть до спільної мети, але обрали інші методи дії.

IV

Нинішній етап революційних процесів на батьківщині є відмінний від усіх попередніх, також від періоду 40–50 років, від т. зв. дисидентського етапу. Він

має свої специфічні особливості, які обумовлюють нинішній вибір тактичних кроків. Уперше за всю історію ХХ ст. українська нація, основна маса якої знаходиться на об'єднаній території в межах УРСР, має змогу згуртуватися, консолідуватися навколо великої, почесної і святої ідеї створення Української Держави і творення її чистими руками. Зі селянської нації ми стали модерною нацією з високим відсотком урбанізованого населення, з великим прошарком технічної інтелігенції. Ми — нація, в чужорідній системі адміністрування якої працює великий відсоток українців і де менший відсоток громадян інших національностей має можливість приєднатися до великої ідеї української державности. Розхитання імперської системи уможливило частині активної верстви теперішнього українства проникнути в існуючі структури й повести певну працю на різних рівнях відмираючої системи влади, принаймні працю пропагандивного характеру. Підтримуємо всі заходи, спрямовані на усунення комуністів від політичної влади, прагнемо в щоденній політичній праці реалізувати ідею побудови української національної демократичної держави.

За політичну владу треба змагатися.

Прикладом нехай нам послужить розстановка сил у місті Стрий, де при владі національно свідомі політики: представники молодого покоління, під опікою речника старшої націоналістичної генерації, відсувають комуністів з впливових позицій, налагодили добрі контакти з місцевим 20-тисячним гарнізоном (дають їм патріотично-культурні розвагові програми), допомагають літературою й братам на східній Україні. Коли цей приклад поширити на всю територію України, то можемо спокійно сказати, що з України прогнано ворога і що процес побудови своєї держави вийшов зі свого першого, основоположного

етапу. ООН і в минулому реалізувала тезу про будівництво держави знизу, покладаючись на власні сили, творячи факти суверенного державного будівництва.

Сьогодні попри законодавчу, судову й виконавчу владу існує ще й так звана четверта влада, тобто влада впливу на думки людей засобами масової інформації. Коли мова про вагомість великої української ідеї, про значення слова як елементу освідомлення широких верств народу, як засобу політичної боротьби з ворогами й супротивниками, то ми повинні докласти максимальних зусиль, аби опанувати за всіляку ціну цю владу. Здобувши її, ми проламаємо монополію компартійної преси й КГБ на інформацію. Сьогодні твердження про те, що хто в СРСР контролює інформацію, той має владу, належить до гіркої дійсності. Творення власної економіки, національних Збройних Сил, державних контрольованих кордонів України, національної грошової одиниці — все те буде можливим лише за умов свободи інформації, побудови громадянського суспільства, політичного плюралізму, демократичного представницького політичного ладу, співпраці з іншими державними народами.

V

Перед поневоленими в СРСР народами, перед Росією стоїть неунікненне питання: чи можна примирити далі існування Російської червоної імперії з історією, яка неблаганно вчить, що кожна імперія приречена на розвал — повільний (Римська імперія) або швидкий (Австро-Угорська). Не підлягає сумніву, що наші нащадки сприймуть незалежність Литви так, як ми сьогодні сприймаємо самостійність Фінляндії або Польщі, колись окупованих Москвою.

Багатох лякає перехід до майбутнього національно-державного утворення. Комунізм советського зразка зробив усе, щоб цей процес був надзвичайно болючим: так побудована централізована державна економіка, так проведено адміністративні кордони, так розселено людей, так деформовано національну і політичну свідомість окупованих народів. Тому завдання політиків полягатиме в тому, аби полегшити пологові муки. Центральна московська влада має нарешті усвідомити безперспективність боротьби з історією, безглуздість опору процесові перетворення республік унітарного державного утворення на незалежні суверенні держави. З іншого боку, національні еліти республік мають відчутти пульс часу, треба змагати до гуртування якнайбільшої кількості громадян України до великої ідеї її державности. В політичній боротьбі маємо орієнтуватися на перемогу нашої найвищої ідеї (одна політична сила мусить заступити іншу), прагнучи домовленості і компромісів у міжнаціональних міждержавних питаннях.

Було зроблено спробу за допомогою референдуму зберегти «паперову єдність» СРСР і таким чином зарадити всім бідам, які роз'їдають цю імперію. Референдум закінчився — національне питання далі осталося нерозв'язаним. Врешті-решт, як відзначив один проникливий політичний оглядач, можна всенародно проголосувати і за збереження вічної зими на всій території СРСР, однак літо не рахуватиметься з висновками такого референдуму. Історія виявить свою сувору натуру не так хутко і не так явно, як закони природи, але й вона — історія — рано чи пізно мстить за насильство над собою. Історія національно-визвольних рухів показує єдину висхідну лінію розвитку. Звичайно вони зароджувалися спер-

шу з вимог культурної автономії, відтак декларувалася необхідність забезпечення регіональної економічної самостійності, а завершувалися вони — ці рухи — програмами з домаганнями повного й реального державного суверенітету. Така є природна ескаляція домагань — все прагне до досконалості, завершеності, в тому числі й національна свідомість. Єдина етнічна й історична територія, органічно розвинена національна культура, власна економічна база і в додатку якась, хоча й куца, але своя адміністративна автономія — все це неначе цеглинки, які поскладені, дозволяють народові повніше усвідомити себе як самобутню національну цілісність. І чим глибший розрив між національною самосвідомістю народу і його політичною незалежністю, тим сильніше прагне такий народ до державної незалежності.

VI

Кілька слів про власну економічну базу України. База така безперечно існує, але вона є предметом колоніального визиску й непідконтрольна київській владі. Ця база не охоронена власним митним кордоном, і їй бракує потужного інституту реального суверенітету — власної грошової системи. Адже, чії гроші, того й влада. Просто економічна необхідність вимагає, щоб Україна мала свою національну валюту — Україна, де проживає 0,8% населення земної кулі, а на яку припадає 5% виробництва світового продукту. Україна — це 1/3 сільсько-господарської продукції СРСР, це — 1/4 промислового виробництва СРСР на території 2,8%.

Для того, щоб уможливити економіці України усамостійнитися, треба негайно запровадити такі

заходи (В. Пилипчук): прискорення роздержавлення, творення інфраструктури ринку, введення власних грошей, відпустити ціни й регулюючою емісією забезпечити стійкий обіг власних грошей в Україні. Для реалізації цих необхідних економічних заходів, потрібні рішучість й тверда воля, хотіння нинішніх властей імущих у Києві. Чим довше вони відтягуватимуть зусилля реалізувати економічну самостійність України, тим більшою стає небезпека втягування України в економічний колапс, що його спричиняє московський центр безконтрольним наводнюванням СРСР паперовими непокритими грошима.

Треба покласти край колоніальній політиці насадження однобокої структури розвитку народного господарства України з наданням переваги тяжкій промисловості — 60% працеспроможного населення України працює в промисловості в трьох галузях: вугільній, чорній металургії, важкому машинобудуванні, де виробництво національного доходу в 1,5–2 рази нижче, ніж у цілому в Україні, а обслуговують вони всю імперію.

Розстановка сил

Найбільшою політичною силою (2,5 млн. членів) в Україні залишається донині республіканська філія компартії. Хоча вона ідеологічно розхитана, морально скрахована, серед населення не люблена, усе ж таки з нею доведеться рахуватися, бо як держава в державі вона спирається на міцну матеріальну базу, на функціонуючий апарат, в неї зберігаються впливи в адміністрації, силах безпеки й правопорядку, господарстві, інерція її «духових» впливів іще велика й, мабуть, довготривала. Тепер ідуть намагання створити нову партію на базі здеморалізованої компартії і

вдягнути її в «демократичні» шати. Вже створено оргкомітет з авторитетних партійців (Шеварднадзе, Яковлев, Шаталін, Сілаєв, Руцькой, Попов, Собчак), який має завданням підготувати установчу конференцію «для об'єднання демократичних рухів і партій в республіках і регіонах», що має відбутися у вересні ц. р. Вже з цього повідомлення виходить, що нові-старі партійні стратеги будують свою нову структуру влади на «об'єднаних» засаді. Очевидно, перебудувавшись на словах з червоних унітаристів на об'єднуючих демократів, вони передбачають право на вихід із Союзу згідно з певним механізмом для «цивілізованого розводу», як висловився один експерт по зберіганню імперії. А чому не одразу при закладанні основ під перевлаштовану державу дати можливість усім поневоленим народам користуватися правом на державне самовизначення?

Новостворені в Україні політичні партії та об'єднання мають, як зазначають аналітики, здебільшого декоративний характер. Реальна система політичного плюралізму, де влада здійснюється правлячими й опозиційними партіями (які взаємодіють і врівноважують одна одну) за допомогою інших громадянських організацій, зокрема робітників, — для сьогоденної України ще не стала практикою. Малочисельність нових партій, загальникові програмові орієнтири, відсутність матеріальної бази та інфраструктури незалежної інформаційної системи — усе це робить, що немає однієї сильної альтернативної комуністам партійної структури. Тому логіка підказує, що один зі шляхів до встановлення багатопартійної і демократичної системи — це формування з опозиційних угруповань широкого бльоку національно-визвольних сил. Для нас, які розуміємо себе, як нарядний рух, лежить на цьому полі важливе й

нелегке завдання згуртувати політично співзвучні сили в новітню організацію, приміром, Союз Визволення України (СВУ) або, скажімо, Об'єднану Визвольну Раду України. Для цього потрібно випрацювати платформу, на якій могли б об'єднатися всі роздрібнені сили національно-визвольного напрямку (проти федерації і конфедерації, а за повну державну самостійність у співдружному колі суверенних національних держав, за ліберальну і соціальну економічну політику).

Нинішній Верховний Совет УССР опанований комуністами, які не збираються зректися монополії на владу і які далі виключають велику частину своїх підлеглих громадян від співучасті в державному будівництві. Тому лише діяльність поза таким «парламентом» може дати вислів справжнім політичним аспіраціям українського народу. Такого висновку дійшли також приречені до бездії опозиційні депутати. Вони не виключають таких радикальних методів боротьби, як всенародна непокоря, загальний політичний страйк тощо.

ОУН сьогодні

ОУН сьогодні треба вважати кадровою організацією, нарядною організацією, яка покликана впливати на хід політичних подій з метою пришвидшити визвольний процес усамостійнення України у формі суверенної незалежної держави. Для цього потрібно насамперед визволити українську політичну думку з оков чужого мислення, створити інформаційну інфраструктуру, сприяти відродженню громадянського суспільства, заснувати приватні підприємства, об'єднати патріотичні політичні сили в національно-визвольний блок (напр. Об'єднану Визвольну

Раду України — ОВРУ), організувати перші елементи національних збройних сил для Національної Гвардії.

Протягом свого довгого існування, за різних умов своєї діяльності, Організація вибирала багатоманітні форми дії (конспіративні, військові, пропагандивні, дипломатичні), в тому числі й явні форми державотворення. Сьогодні настав знову той час і складаються умови на те, щоб створити обставини для відкритого будівництва держави. Для цього треба використати сильні антикомуністичні настрої серед населення усієї України. Можна сподіватися на підтримку широких верств народу, які зазнали переслідування і які брали участь у відстоюванні свого права на гідне життя на власній землі. До справи консолідації українського народу навколо великої ідеї національної державності потрібно заявити також про нашу готовність до примирення з тією частиною українського народу, яка боролася по боці большевицьких окупантів проти державницьких стремлень зокрема на Західній Україні. Нинішні події показують, що політики й воїни ОУН-УПА боролися за справедливу справу, їхні ідеї сьогодні тріумфують. Обманені та кинені большевиками в горнило боротьби проти носіїв ідеї державності України спочивають сьогодні у могилах, вони мають право на пам'ять, бо їхні могили нагадуватимуть майбутнім поколінням, щоб вони не дали запрягти себе в нове ярмо, не клали життя за чужі інтереси. Воїни ОУН-УПА і народ, з якого вони вийшли та який вони обороняли, не потребують «реабілітації» з боку опанованого комуністами парламенту. Вони домагаються, щоб сторінки національної історії, які вони записали золотими літерами невмирущої слави, стали надбанням усіх українців, стали невід'ємною частиною нашої державотворчої спадщини.

ОУН стоїть перед великим, копітким та невідкладним завданням: зафіксувати історію змагань за українську державність у 40-50 роках. Той період нашої боротьби треба очистити від брехні та викривлень, які налипли на нього і які сьогодні свідомо поширюються нашими недругами й ворогами. Треба написати і намалювати широке полотно рідної недавньої історії, яка має лягти в основу нової концепції національного виховання підростаючих поколінь. Це завдання належить до першочергових завдань ОУН, яка повинна підтримати вже існуючі дослідні ініціативи (Український архів у Варшаві, Т-во «Меморіал»...) і доручити цю місію відповідній установі чи особі.

Існують спроби — бозна чим умотивовані — зіпхнути ОУН, ідеї, які вона пропагує, зі сцени активної політичної боротьби, робляться намагання загнати ОУН, її членів та прихильників у табір т. зв. радикалів, екстремістів, тоталітаристів, необольшевицького люмпену, який тільки того й прагне, аби всіх скинути до одної ями... Це роблять передусім комуністи, але не відмовляються кинути камінь у наш город і деякі представники т. зв. демократичної опозиції до комуністів. Це свідчить не лише про стиль, знання й рівень політичної культури цих осіб, а й про свідому спробу не допустити до популяризації ідей ОУН і до її нового входження в активне політичне життя на рідних землях. Молодь треба оберігати від шкідливого спотворення або одностороннього висвітлення недавнього минулого, їй треба подавати історію у правдивому, повному й державницькому висвітленні. Ось приклад надуманого зловживання назвою ОУН у вузьких політичних демагогічних цілях. Обговорюючи механізм т. зв. деструктивного конфлікту на прикладі української

дійсності, один спостерігач (С. Лилик) пише: «При силевій розв'язці (деструктивного конфлікту) не виключена оунізація національного руху і повторення до певної міри досвіду 40-х років, але ще з більш руйнівними наслідками для нації». Тут вжито ОУН з її світлими сторонами і великими жертвами самовідданости українській нації у формі глибоко закоріненого стереотипу найгіршого російсько-комуністичного гатунку. Перед нами ще далека й нелегка дорога, отож об'єднаймо наші сили для нового етапу боротьби.

А. Страттак

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ОУН

Советсько-російська імперія наближається до остаточного стану розкладу і розчленування. Це сталося із історичною закономірністю під тиском поневоленних націй та їхніх визвольних націоналізмів, тотального провалу т. зв. соціалістичного експерименту над сотнями мільйонів людей із жахливими жертвами.

Ці фактори заставили нове керівництво імперії під командою М. Горбачова шукати альтернативних шляхів рятування російської імперії. Вибрано іти з «духом часу», що дає Москві можливість ще раз обманути підневільні народи варіантом «оновленого Союзу суверенних советських республік» та забезпечити чи змобілізувати підтримку вільного світу для перебудови імперії на усучаснених засадах — ідучи по традиції Петра I чи Леніна. У цій спробі відновити імперію, Москва зазнає поразки. Звільнення т. зв. зовнішньої частини большевицької імперії —

колишніх «сателітів» та провал у заокеанських колоніях Америки, Африки і т. д. наступило через конечність вдержати і зберегти бодай внутрішню імперію — Україну, Білорусь, Прибалтику, Кавказ, Туркестан — тактичним підходом т. зв. демократизації, щоб опісля знову затиснути імперські обручі.

У всесторонній конфронтації «холодної» війни — большевицького бльоку з вільним світом на чолі із США, — большевицький блок, очевидно, програв.

У цій конфронтації слід наголосити ролю на міжнародній арені зовнішньої політики ОУН, яка ведеться нею безпосередньо і через УДП, а теж почерез організації Українського Визвольного Фронту, АБН, Світової Антикомуністичної Ліги — ВАКЛ, Європейську Раду за Свободу, від часу їхнього існування.

Виходячи із заложення, що завданням нашої визвольної політики є не лише здобувати прихильність США до української національно-визвольної боротьби, але й Великої Британії і цілої Європейської Спільноти, азійських держав і цілого Третього світу, велася і ведеться наша ширша політична акція у світі.

Ми вважаємо, що на особливу увагу заслуговує Японія, яка приязно ставиться до нашої визвольної боротьби, а зокрема приязними є природні союзники України — Швеція і Туреччина.

Скрізь, де є можливо, ми побороємо большевизм як синтезу російського імперіалізму, шовінізму і комунізму, нав'язуємо до оригінальних первнів думовости нації. Ми ставимо не на інтервенцію, а видвигаємо концепцію власних сил України й поневоленних народів, об'єднаних в АБН. АБН протривав десятиріччя без чужої допомоги, бо спертий на органічні інтереси націй і спільности мети. Наша міжнародно-політична дія — це мобілізація сил у

світі за ідею необхідності розвалу російської імперії на національні держави і на знищення комуністичної системи. Наша безкомпромісова концепція нового ладу у світі поставила ОУН-АБН орієнтиром і дорого-вказом не лише для українського народу.

Світова Антикомуністична Ліга, Європейська Рада за Свободу й інші міжнародні форуми мають включені у свої хартії нашу політичну концепцію. ОУН видвигнула, як альтернативу до термоядерної війни, підтримку визвольних рухів поневолених народів, які допоможуть розвалити советсько-російську імперію зсередини. Ми вважали й вважаємо, що фронт проти Москви, де б він не розгортався, є на нашу користь. Тому ми підтримували, доступними нам засобами, афганських муджагедінів. Враховуючи важливість В'єтнаму і Кореї, ми давали їхнім визвольним силам нашу моральну і політичну допомогу. Розбудовуємо наші проукраїнські позиції серед ісламського світу та вказуємо євреям, що акція проти українців за т. зв. коляборантство з німцями ініційована КГБ, щоб дискредитувати українську еміграцію, внеможливити їй дальшу дію в користь самостійності України та послабити прихильне українське наставлення до Ізраїля.

На польському відтинку, наша підтримка йде зокрема тим колам, які наставлені до нас приязно і вбачають гарантію самостійності Польщі в самостійності України. У центрі ставимо спільного ворога, не забуваючи про конечність протидіяння польонізації, й національно-соборницький акцент.

Нашу визвольну концепцію, підкріплену аргументацією і фактами з боротьби поневолених народів, ми представляли урядовим, парламентарним і військовим чинникам Заходу і Сходу. Нам відкрилися дипломатичні канали, й ми їх втримуємо. Деякі

політичні кола Заходу вже включають нашу визвольну стратегію у свої стратегічні міркування. Зібрання десятків підписів членів західних парламентів в обороні Степана Хмари і з ним арештованої групи українських патріотів говорить само за себе.

Публіцистична, інформативна і концепційна діяльність ОУН і АБН вже має свої висліди. До неї нав'язують, її кладуть в основу своїх політичних еляборатів. Доповіді британських послів — Джона Вілкінсона і сера Фредеріка Беннета, генералів США Джона Сінгльва, Мілнора Робертса, Данієла Грагама, генералів НАТО Гекета, Роберта Кльоца, швайцарської посолки і теперішньої голови ЕРС — Женев'єв Обрі, італійського науковця проф. Лео Маніно, еспанських політиків Мануеля Фрага Ірребарне, Гілермо Кіркпатріка, Хосе Фелікса Гонзалеса Норієги, шведського науковця Бертіля Гегмана — це в основному повторення наших ідей в їхньому оформленні. Просуваючи чітку і незауважену українську концепцію, ОУН посунула справу України далеко вперед. Суттєвим у нашій зовнішній політиці було переконати вільний світ, що найважливішим фактором у його стратегії мусять бути поневолені нації — Ахіллева п'ята російської імперії і комуністичної системи. Сьогодні наявно здійснюється наша концепція побудови світу на принципі націй проти імперіалістичної побудови.

Нації виїшли знову в цілій ширині на фон історії. Від Балтицького моря по Тихий океан вони заговорили перед цілим світом про свою рішучість домагатися вперто національної незалежності. Балтійці опрокинули пакт Ріббентропа-Молотова і постійно пригадують США, що, раз вони не визнали окупації їх країн Росією, США консеквентно повинні тепер визнати їх самостійність. Країни Варшавського Пакту

перекреслили його остаточно на початку липня 1991 року, і вчорашні сателіти поставили Москву і цілий світ перед доконаним фактом відновлення їхньої державної незалежності.

Помимо московських провокацій наставити Азербайджан проти Вірменії через включення Москвою вірменського Нагорного Карабаху в Азербайджан, чи Москвою провоковані внутрішні фронти в Грузії, Узбекистані та інших республіках, ці країни твердо йдуть до самостійності. Балтицькі країни, Грузія, Вірменія і Молдавія відмовилися від московського референдуму, відкидаючи апріорі підписання всесоюзного договору.

Для цілого світу зараз ясно, що на 1/6 земної кулі, загарбленої агресивними війнами, існує не одна держава із одним советсько-московським народом, але існує советсько-московська імперія, що валиться під ударами поневолених у ній народів. І вже для спеціалістів, знавців Східної Європи, різних національностей, центральне місце в цьому процесі займає Україна, із своїм матеріальним і людським потенціалом, із своїм славним минулим і невгаваючою постійною боротьбою за свою державну самостійність.

Штроб Тальбот, у «Тайм» з 1-го липня 1991 р., після поїздки до Києва, написав: «Від комуністів, почерез раніше переслідуваних націоналістів, основників демократичного відродження, українських шовіністів, до представників етнічних росіян, які представляють 20% населення, люди, яких я стрічав у Києві, тотально здетерміновані, як ці у Талліні, Ризі або Вільнюсі, зірвати з Москвою. Усі нарікають на Буша, що він, рятуючи Горбачова, робить шкоду для поширення демократії».

Багато хто на Заході вважає, що НАТО вже не потрібне, бо Росія не є в стані атакувати. Мільован

Джіляс твердив ще у 1988 році (в інтерв'ю з Єжи Урбаном, головою радіо «Вільна Європа»), що: «росіяни не можуть ризикувати агресії, тому що вони собі здають справу, що не можуть покладатися на поляків, чехів, східних німців, мадярів, хіба як на джерело дестабілізації». Події останніх років показали, що Джіляс не помилився, коли передбачав розвал Югославської імперії. Навіть німецький канцлер Гельмут Коль, який відбув зустріч з Горбачовим 5-го липня 1991 р. у Києві і дуже намагався йому допомогти, в справі Словинії і Хорватії висловився позитивно про їхнє бажання стати незалежними.

Джіляс теж передбачав сильну вимогу українців, естонців, латвійців, литовців, узбеків, вірменів, грузинів відірватися від Москви, як і «емансипацію російської нації з дотеперішніх тягарів імперії». Покищо Російська республіка, під керівництвом Бориса Єльцина, республіка, яка властиво є меншою імперією із рядом поневолених у ній народів, 5 липня 1991 року заявила, що вона за втримання Советського Союзу.

Концепція розвалу імперії зсередини, власними визвольними силами поневолених націй, без потреби нової світової війни, а ще й атомової, себе вповні виправдала. З нею тепер реально рахуються урядові кола вільного світу і масові медії.

Щоправда, провідні країни (Група-7) вільного світу декларативно є проти розчленування ССРСР та Югославії, а виступають за «демократизацію» цих імперських формацій почерез впровадження багатопартійної політичної системи та ринкової економії, щоб мати ринки збуту для своїх якісних виробів, дешеві сирівці, дешеву робочу силу, можливість інвестицій, а разом з тим економічне підпорядкування, і

для утвердження такої міжнародної комбінації розраховують на закріплення позиції М. Горбачова, у чому йому допомагають, хоч наразі більше політично й дипломатично, і лише частинно фінансово-економічно. Але вже є ознаки встановлення початкових офіційних контактів із республіками, хоч покищо лише в контексті «перебудови» СРСР.

Події в Європі — звільнення сателітів, об'єднання Німеччини, розвиток визвольних процесів революційним темпом в імперії — прямо заскочили Захід, підважуючи його політику «рівноваги сил» та усі його перспективні аналізи, передбачування та планування на довшу мету.

У висліді цього вільний світ, на чолі з США, ще фактично не має виробленої геополітичної лінії у відношенні до імперії, хоч є уже сили, які у практичній площині ставлять далекойдучі пляни з розрахунком, що Україна буде самостійною. Чимраз частіше появляються у пресі статті, автори яких твердять, що процеси визволення і усамостійнення народів в імперії зайшли так далеко і так неперворотно, що намагання Заходу зберегти статус-кво, «рівновагу сил», і штучну стабільність старого імперського видання, лиш приведе до дальшої радикалізації і конфронтації між поневоленими народами і Москвою. Чим більше Захід допомагатиме Москві, тим довше може потривати агонія імперії, тим більше зростатиме можливість народніх революційних вибухів проти імперської Москви.

Але наразі офіційне становище урядів Сімки є ще базоване на страху, що із зникненням центральних властей імперії цілий європейський регіон перетвориться у поле т. зв. міжетнічних конфліктів і поражунків, що здестабілізує Європу і цілий світ. Це одне. Друге:

наскрізь фальшивим є аргумент, що підневільні народи не зможуть функціонувати як самостійні держави, бо ж Монако, Люксембург і Мальта — існують. Одне і друге — це нашептана пропаганда ворога і поверхове політичне думання. В додатку до цього Захід, а особливо його економічно-фінансовий сектор, стоїть на становищі, що світ прямує до економічної інтеграції та конфедеративних економічно-політичних союзів (Європейська Спільнота, НАТО, північно-американський спільний ринок і т. п.). Через те опонують розчленуванню уже готового «об'єданого» Сходу Європи (СРСР і Югославія). На їх погляд, тепер треба лише це об'єднання — тобто СРСР — зберегти у «здемократизованій» формі, як евентуальну частину «спільного європейського дому». І це становище теж збігається з інтересами і плянами Москви. Є дві політичні лінії на Заході: перша — за збереження імперії, лінія, яку заступають офіційні чинники, друга (Річард Пайпс, Збігнев Бжезінський, а головню Річард Ніксон), яка вважає, що західні уряди повинні дати підтримку національним силам в імперії і чим скоріше увійти з ними в контакти і їх розбудувувати.

«Блискавична війна» Заходу проти Іраку за «визволення» маленького Кувейту показала, що Захід, на чолі з США, є готовий воювати, коли йдеться про його інтереси, тобто, у цьому випадку — за нафту. Роблено це під кличами «визволення», «свободи», «оборони проти агресії» і т. п. Але ця сама мірка не є стосована до поневолених народів в СРСР чи в Югославії. Противно, є офіційна підтримка імперських структур і влади в ім'я стабільності в центральній і східній Європі та на Балканах. І про це теж була ціла низка статей у світовій пресі.

Стратегічне заложення ООН і АБН, що імперія завалиться без світової атомової війни знутри, під тис-

ком визвольних процесів і революцій поневолених народів та імперських суперечностей економічного, соціального, духовного, культурного, психологічного характеру, виказалося наскрізь слухним. На підставі цього фундаментального стратегічного заложення, наша зовнішня політика у сьгоднішній міжнародній обстановці повинна далі наголошувати такі дійові прийоми:

1. Стабільність Європи є можлива лише через усамостійнення поневолених націй.

2. Захід повинен підтримувати національні самостійницькі силові центри в Україні і в діяспорі у противагу до імперських та колаборантських.

3. У протилежному випадку, тобто коли Захід чинитиме перешкоди усамостійненню поневолених націй, активно підтримуючи перебудовання імперії, прийде до ще гостріших національних і соціальних вибухів, чого він не бажає.

Тобто у сфері можливостей є сьгодні допомогти поневоленим народам завершити свої історично закономірні, визвольні революції, які у найскорішому часі запевнять міжнародню стабільність у цьому регіоні Європи. Прикладом цього є налашдування багатогранного спілкування поневолених народів у площині політичній, гуманітарній та економічній.

4. Країни спільних геополітичних та економічних регіонів інтегруються у різні союзи військового, економічно-політичного чи торговельного порядку, але вони це роблять як самостійні, суверенні держави, на добровільній базі та згідно із своїми власними інтересами.

Україна та усі інші поневолені народи, раз ставши самостійними державами, увійдуть у нормальні та взаємокорисні зв'язки з усіма країнами світу, згідно із своїми державними та народними інтересами. Тому

СССР, у будь-якому виді, мусить бути розчленований без зайвих перешкод з боку демократичних країн на самостійні держави.

По лінії зовнішньої політики у поневолених країнах потрібно творити АБН на базі теж краєвих організацій із національних меншин: а) для неутралізації імперського фронту всередині кожної країни; б) для мобілізації національних меншин до боротьби за державну самостійність автохтонного народу. Такі краєві організації АБН у підневільних країнах творитимуть разом могутній антиімперський фронт. І, на кінець, треба підкреслити, що є велика конечність інтеграції зусиль по лінії зовнішньополітичної дії між Україною і діяспорою для досягнення спільної мети — УССД.

С. Побіга

РОЗБУДОВА КАДРІВ ОУН

Організація Українських Націоналістів, з хвилиною її створення, оформила себе як нова модерна політична формація, не подібна до існуючих українських політичних партій. ОУН не подібна також до сьгоднішніх посталих українських політичних партій в Україні й на еміграції.

ОУН поставила собі за мету здобути Українську Державу. Кожний член ОУН завжди має на увазі слова декалогу: «Здобудеш Українську Державу або згинеш у боротьбі за неї». У своїх рядах ОУН плекає патріотизм, високі моральні засади, змагає виховувати характерних діячів, які добро українського народу й Організації ставлять на першому місці.

Провідник Степан Бандера писав: «В кожному ідеологічному чи політичному русі найважливішу роллю відіграють два основні його складники: ідея і людина. Провідні ідеї і світоглядні засади в ідеологічному русі та керівні програмові постанови в політичному — творять «душу», істоту, внутрішній зміст руху. Люди, які визнають, поширюють і здійснюють ідеї та програму, з тією метою беруть активну участь у русі, — творять його живий діючий організм».

Для реалізації наших плянів і здобуття Української Держави першою підставовою справою є організаційні кадри. Діяльність нашої Організації має охоплювати кожен суспільний соціальний і політичний ділянку життя, так як цього потребує державне будівництво та справність усіх державних установ. З історії ОУН знаємо, як маємо на те також живих свідків, що в час вибуху німецько-советської війни в пограничних районах, а зокрема на Сокальщині і Радехівщині ОУН під проводом Бандери швидко очистила терен від большевицької окупаційної влади і створила нашу державну адміністрацію. Зараз же почали працювати посади міст, голови районів і сільських рад, була створена міліція для охорони громадян та майна, покликано до праці комісії земельних, соціальних і господарських справ. Тижнем пізніше з часу вибуху війни, 30 червня, у Львові було проголошено Акт відновлення Української Держави. Це нам засвідчує, що Організація мала добре поставлені кадрові справи. У сорокових роках ОУН мала серед своїх кадрів людей високого інтелектуального і морального рівня, характерних членів високої духової і творчої сили.

Організаційно-кадровий відтінок праці має бути здатним навантажити роботою серед народної гущі, а зокрема серед молодшого покоління, здібних метких людей, які зуміють організувати й об'єднати творчі

патріотичні сили. Ці творчі сили повинні охоплювати ідейно все ширші й ширші кола народу, творити динамічну силу, бути мобілізуючим чинником народу й провадити його до боротьби за нашу самостійну державу.

ОУН потребує мати свої кадри, що відзначаються великим патріотизмом; потребує людей характеру і праці з почуттям відповідальності. Український націоналіст мусить бути етичним націоналістом. Поруч праці й боротьби з ворогом наші кадри мають вчитися, поглиблювати своє політичне знання, себе удосконалювати і вироблятися. Кожний член нашої Організації має додержуватися організаційного порядку, плекати дружню і творчу настанову серед своїх друзів та бути прикладом серед свого оточення. Організація внутрішньо мусить бути здоровою.

З вибухом Другої світової війни і приходом червоно-московського окупанта на Західні Українські Землі (ЗУЗ) всі легальні українські партії себе розв'язали і припинили свою діяльність. Одинока ОУН залишилася із своїм народом на полі бою за Українську Державу. Почалася завзята праця і жорстока боротьба.

В 1940 році стався розкол в ОУН, який був для нас болючим. Але він не захитав кадрів ОУН в Україні, які стали суцільною лавою по стороні Революційного Проводу, очоленого Степаном Бандерою. Потім прийшла боротьба на два фронти — проти гітлерівського і червоно-московського окупантів; підготовка до створення УПА, довгі роки нерівної боротьби з обома окупантами. ОУН мала вишколені кадри військові й політичні з великою моральною силою.

Можливо, що наші Друзі молодшого покоління, які вже займають в ОУН провідні позиції, сьогодні ще не вивчили цієї доби нашої боротьби, належно не взяли під увагу тих вишколів, тієї праці над собою, що їх проводили тоді наші кадри, цієї ідейної нас-

наги, якою вони були надхнені Револуційним Проводом під керівництвом Степана Бандери.

Також наші мистці, поети, письменники до цього часу ще належно не описали цієї нашої новітньої історії України. Це була героїчна боротьба, яка пробуджує сьогоднішнє покоління до дальшої праці та боротьби. З сьогоднішнього покоління мають прийти до ОУН нові творчі сили; сьогоднішнє покоління видасть із себе дальші сили для боротьби і героїзму.

Чужинці, які перебували в советських концен-траційних таборах разом із членами ОУН і УПА, котрі потім мали щастя потрапити на Захід, у своїх спо-гадах дуже високо оцінили тих бандерівців, з якими ділили свою долю; тобто для тих чужинців це були люди великої дружности, моральні, які не хилилися перед ворогом.

Щоб боротися з таким ворогом, як московські імперіялісти з їхнім провокативно-каральним рам'ям КГБ і МВД, треба мати в першу чергу велику мораль-ну силу, велику віру в свою українську правду, ве-лику любов до свого народу і своєї держави. Ми знаємо, що маємо справу із жорстоким, підступним ворогом, який має великий досвід у ламанні мораль-них засад, у створюванні провокацій, у нацькуванні нас один на другого для розсварювання, у діленні нас на групки, у використуванні всіх йому доступ-них шляхів для його панування. Але ми також знаємо, що ОУН також має свій набутий у боротьбі досвід. Ми також знаємо, що ворожа діяльність не є чимось невловимим і не вважаємо чекістів і комуністів якимись надлюдьми. Хто уважно слідкує, той скоро помітить ворожу діяльність та побачить тих запроданців, які служать ворогові.

Ми не маємо таких технічних засобів, які посідає ворог. Але ми маємо ідейну перевагу, бо ми боремося

за правду, за свою державу, за нашу соціяльну, національну справедливість. Наша сила в правді!

Револуційна ОУН у своїй боротьбі за нашу державність робить ставку на власні сили. Власні сили — це наші кадри, кадри ОУН. Не буде кадрів — не буде власної сили. Коли говоримо про розбудову кадрів ОУН, то маємо на увазі не лише чисельний стан, а й якість тих кадрів: їх моральний, інтелекту-альний і політичний рівень.

Розбудовуймо кадровий стан і рівночасно вишко-люймо кадри! Наші кадри повинні мати всесторонні знання. Нам потрібні фахівці з усіх ділянок життя, необхідних для державного будівництва.

За роки важкої праці й боротьби ми набули великого досвіду у всіх ділянках, також і у вишкільно-виховній. Цей досвід треба зібрати й оформити як вишкільний матеріал для кадрів молодого покоління. Розбудова наших кадрів мусить провадитися в кожній області, в кожному районі, місті, селі.

Справа розбудови кадрів є справою першої ваги, і за неї мають нести відповідальність усі провідні члени. В цій праці кожний з нас мусить мати весь час на увазі слова Івана Франка:

«Кожний думай, що на тобі
мільонів стан стоїть,
Що за долю мільонів
Мусиш дати ТИ отвiт!»

М. Степанівський

ЗА РЕВОЛЮЦІОНІЗАЦІЮ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Литва й Грузія, Латвія, Естонія і Вірменія посунулися далеко даліше вперед у боротьбі за відзискання власних національних держав і знищення російського колоніального панування над їхніми країнами, ніж Україна. Помимо того, що розвиток визвольної боротьби в кожній країні проходить дещо відмінним своєрідним шляхом, то все таки виринає питання: чому ці країни поступили даліше, ніж Україна, в боротьбі за власну державність? На основі фактів насувається відповідь, що визвольні рухи згаданих країн зразу після проголошення Горбачовим «перестройки» і «гласності» висунули на перше місце безкомпромісову боротьбу за власні держави. Їхня постава супроти російського імперіялізму зразу була революційна й конфронтаційна.

В 1988–89 роках в Україні, побіч революційно-націоналістичного руху ОУН, появився угодовсько-мінімалістичний рух, що висунув ідеї федерації, автономії, конфедерації та «нового» союзу, основаного на фіктивній суверенності. При безсумнівній піддержці імперського дезінформаційного апарату, цей ненаціоналістичний табір сповільнив ріст революційно-націоналістичного руху при допомозі пропаганди партійного плюралізму, нібито необхідного для впровадження демократії та мирного, парламентарного й «легального» шляху до відзискання УССД. Переконливість цієї пропаганди вплинула навіть на деяких націоналістів, які почали вірити в реальність еволюційного шляху визволення. Великими «потьомкінськими» спектаклями були два з'їзди Народного Руху України та особливо вибори до Верховного Совєта УССР у березні–квітні 1990 р.

Націоналісти-революціонери поволі почали отрясатися від роззброюючих чарів «перестройки» і «гласності». Від осені 1989 до половини 1990 року появилось багато цінних публіцистичних статей з революційно-націоналістичним змістом і зформувалися різні явні чи т. зв. неформальні групи націоналістичного спрямування. Більшою переломовою подією треба вважати зформування 1 липня 1990 р. Української Міжпартійної Асамблеї, яка в своїй політичній заяві виразно стала на шлях революційної і конфронтаційної стратегії боротьби за УССД, хоч обмежила свою тактику до явних і мирних методів. УМА заявила, що не визнає легальности СССР-УССР. Імперський режим відповів «Деклярацією про державний суверенітет України» з 16 липня 1990 р., на що сильно зареагувала Українська Народна-Демократична Партія у заяві з 29 липня. УНДП — співосновник УМА — не визнає законности влади УССР з її обманливою декларацією. Це потвердили провідні діячі УМА — Анатолій Лупиніс і Павло Скочок — у заяві з 1 серпня: «УМА стала на революційний шлях творення Української Держави», а не почerez режим УССР.

Поява горбачовського проекту «нового» союзу, договір Єльцина з Кравчуком і Єльцина з Лук'яненком про співпрацю УССР з РСФСР усвідомили деяких самостійників, які пішли на парламентарний шлях, що цей шлях не увінчається успіхом. В тій справі УМА видала гостру заяву проти орієнтації на Єльцина. Рівночасно виступ Александра Солженіцина усвідомив багатьох, які підпали під впливи «перестройки», що не партократія є нашим головним ворогом, а російські імперіялісти ліберального, консервативного чи монархістського напрямку, з якими нерозривно пов'язаний сучасний совєтський режим.

Успішна акція УМА у збиранні підписів людей, які декларують себе громадянами УССД-УНР, привернула до себе увагу різних ненаціоналістичних груп, які побачили в націоналістичній стратегії альтернативу до т. зв. парламентарного відвойовування державності. Найвидатнішим речником цих самостійників-легалістів, які готові перейти на революційний шлях, показався Степан Хмара. Під осінь 1990 р. він виготовив проєкт постанови ВС УССР про розпуск КПУ, чим протиставився політиці коєкзистенції «демократів» з комуністами. Тим самим Степан Хмара виповів війну Верховному Советові, бо все є під контролею комуністів і російських імперіялістів. Студентська акція в Києві, в місяці жовтні, хоч формально мала характер антирежимний, але на практиці сприяла ростові націоналізму між молоддю, і до голодуючих студентів приєдналися депутати-самостійники, зокрема Степан Хмара, Левко Горохівський та інші.

У той момент УМА запропонувала творити Раду Національного Порятунку, щось типу революційного уряду на взірець колишньої УГВРади. До цього проєкту приєдналася група депутатів, які оформилися в Радикальну фракцію Народної Ради, та робітничі страйкові комітети, очолені Степаном Хмарою, Михайлом Ратушним та Віктором Фурмановим. У декларації з 18 жовтня, Рада Національного Порятунку проголосила заіснування початку переходового періоду від окупаційного режиму до УССД. Значить, українські націоналісти-революціонери стали на шлях конфронтації з російськими шовіністами.

Кілька місяців велися заходи зформувати революційну молодіжну націоналістичну організацію. Остання підготовча нарада відбулася 27 жовтня в

Києві, а основуючий з'їзд Української Націоналістичної Спілки відбувся 2-4 листопада 1990 року. 30 жовтня Український Комітет Ради Національного Порятунку видав звернення до народу, в якому висувається революційний клич «Київ проти Москви». До конфронтації кількох соток націоналістів з окупантом дійшло в ніч з 6 на 7 листопада, коли націоналісти були рішені не допустити до проведення імперської паради в річницю т. зв. жовтневої революції. Було багато пораниених, але з гідністю до ранку витримали молоді завзятці з червоно-чорними прапорами. Режим мусів спроваджувати свої терористичні загони з далеких областей.

З наміром паралізувати ріст націоналістичного руху москалі провели арешти чільних політичних діячів: Степана Хмари, Михайла Ратушного, Ярослава Демидаса, Миколи Головача та інших. Але такими профілактичними заходами не стримати Москві наступу націоналізму! Громом і сурмою до бою прозвучали з тюрми Звернення до народу Степана Хмари з 20 листопада та інші заклики. Хмара закликав до революційної боротьби, поскільки еволюційний парламентарний варіант боротьби не увінчався успіхом у встановленні УССД.

Від другої половини 1990 року все сильніше й відважніше наголошується фронт проти російського шовіністичного імперіялізму, а не лише проти комуністичної партократії. Наприклад, у статтях Романа Коваля, Олега Вітовича, Василя Барладяну, у виступах Української Націоналістичної Спілки, в заяві київського СУМ-у на початку грудня тощо. Багато-значною про загальну політичну тенденцію є заява Української Селянсько-Демократичної Партії, яка стає на революційний шлях визвольної боротьби. Так як у згаданій заяві СУМу (Київ), так і в одній статті

Романа Ковалю робиться відмежування від коляборантів і націонал-комуністів. Викристалізується фронт української нації проти російської завоєвницької імперської нації.

Політичні арешти українських політиків викликали войовничий протиймперський настрій зокрема в колах українського робітництва. Місяць грудень знаменний безперервними, майже щоденними акціями, пов'язаними з арештом кількох чільних політиків. В цих акціях ініціативу мала УМА.

Конкретним кроком уперед була Третя сесія УМА (23-24 грудня 1990 р.), що оформила концепцію громадянських комітетів як низових клітин УССД. Це рішення причиниться до дальшої революціонізації визвольного руху, поскільки громадянські комітети протиставляться легальності советської державної системи.

З ростом авторитету і сили Бориса Єльцина в Росії, росте вплив єльцинського російського імперіалізму в колах т. зв. українських демократів. Початки цього впливу сягають весни 90-го року (нав'язання співпраці між російськими і українськими «демократами»), потім почерез договір УССР з РСФСР (Кравчук-Єльцин). 4 січня 1991 р. у Львові відбулася конференція про українсько-російські взаємини, що проголосила мало що не вічне братерство й союз українського і російського народів. А один діяч з західних областях «не було ані одного випадку антиросійських виступів». Цей же активіст вважає, що «КГБ і компартія хочуть штучно викликати міжнаціональні й міжконфесійні протиріччя». Далі, він твердить, що на Осередніх і Східніх українських землях, де проживає 11 мільйонів росіян, «при мудрій постановці справи багатьох росіян — жителів України

— можна приєднати до українського фронту, але не орієнтацією на український синьо-жовтий прапор, а на матеріальну вигоду». Якщо так підходити до справи визволення України, то в чому полягає боротьба проти російського імперіалізму і що зробить українську націю сильною, якщо синьо-жовтий прапор не репрезентує сильної нації, з великими і давніми ідеями, з Кисвом — центром високої культури? Литовці й грузини зразу поставили питання чітко: боремося за державу для литовського народу чи зглядно за державу для грузинського народу, і росіяни, які живуть у Литві чи в Грузії, мусять визначитися: або по стороні боротьби за литовську державу чи за грузинську державу, або по стороні імперії. Тому, що є росіяни — вороги литовської і грузинської держав, то в Литві і Грузії є литовсько-російська ворожнеча і грузинсько-російська ворожнеча. А тому, що в Україні ще немає українського фронту проти російських імперіалістів, чи радше він існує абстрактно, в деклараціях, тому ми позаду Литви і Грузії в боротьбі за державу, а російські імперіалісти ще почувуються в Україні панамі і володарями. В Україні є лише фронт проти імперського режиму, фронт проти комуністів, і то ще слабкий, і фронт проти українських комуністів, також анемічний. Брак боротьби проти російського імперіалізму в Україні є найсуттєвішим недомананням українського визвольного руху.

Радісні голоси пролунали і від Вячеслава Чорновола і від т. зв. Комітету громадської згоди у Львові, що на ЗУЗ немає загрози створення ІнтерФронту, бо там панує мирна й дружня українсько-російська співпраця. До того додамо, що 26-27 січня 1991 р. відбувся в Харкові «Демократичний Конгрес», організований російськими імперія-

лістами, які звать себе демократами, в якому взяли участь Народний Рух України та інші проросійські групи. Основний тон конференції надав Юрій Афанасьєв, який рішуче закликав, щоб розв'язку національного питання відложити на пізніше, а тепер спільними силами всіх народів ССРСР валити тоталітаризм. Ця теза подана в «клясичному» дусі російського імперіялізму, але вона також дуже нагадує заклики гітлерівських пропагандистів, щоб перше разом з німцями знищити ССРСР, а щойно тоді вирішувати справу творення національних держав. В усіх таких випадках така пропаганда є суцільним обманом поневолених народів.

В зимових місяцях 90–91 рр. помітний великий ідейно–політичний фермент в УРП: одна група з Лук'яненком і братами Горинями сильно тягне до «нового» союзу з російськими реформістами, а друга група зі Степаном Хмарою, Романом Ковалем, Володимиром Яворським переходить на революційно–націоналістичні позиції. Ця друга група членів (чи колишніх членів УРП) заініціювала створення Радикальної Групи УРП, поскільки, за словами Яворського, «Рух, УРП і подібні організації стоять на позиціях угодовства, а не боротьби. Єдність у середовищі цих структур розуміємо як відмову від усяких дій, що ведуть до прямої конфронтації з противником». Яворський заключає: «Всі попередні міркування підводять нас до висновку, що настала необхідність створити в Україні організацію, подібну до колишньої Організації Українських Націоналістів».

В початкових місяцях 1991 року активізується питання оформлення спільного визвольного фронту поневолених народів за концепцією Антибольшевицького Бльоку Народів. Зокрема в Талліні й Тбілісі були знамениті виступи Василя Барладяну та Юрія Микольського.

У місяці лютому домінували дві справи: референдум 17 березня і справа політв'язнів. Обидві справи викликали скріплення націоналістичних позицій УМА, політв'язнів і таких груп як УНС, УХДП, ДСУ. Потреба зайняти становище до референдуму заставила УМА ще виразніше визначити безкомпромисове невизнання імперсько–колоніальних структур, як це зазначено в «Положенні про УМА» з 2 лютого 1991.

З другого боку, угодовського, Рада Національностей НРУ опинилася вповні в руках людей «єдніонеділімського» спрямування. Ця рада винесла резолюції про поборювання українського націоналізму й за розparcelювання України на автономні частини в межах ССРСР. У якомусь відношенні до цієї антивизвольної політики є створення Вячеславом Чорноволом з трьох обласних советів т. зв. Галицької Асамблеї.

Фермент в УРП продовжувався, коли Секретаріат УРП вирішив 30 січня 1991 р., щоб члени УРП взяли участь у горбачовському референдумі. Проти цього рішення гостро виступив 4 лютого Степан Бабиш, керівник УРП на Житомирщині. Цього ж дня відбулася в Києві пресконференція УМА, що зайняла дуже рішуче негативне становище до референдуму, але рівночасно НРУ і «демократичні» обласні совети зайняли позитивне становище до референдуму. Великої політичної ваги є сильні заяви політв'язнів Степана Хмари, Михайла Ратушного та інших, щоб українці не брали участі у референдумі, бо він не то, що не відноситься до України, але скріплює імперські позиції і є принизливий для України. За тим появилася теж сильна заява УНП проти референдуму.

Націоналісти все більше реалізують свою власну стратегію визволення. Яскравим прикладом цього була конференція про український націоналізм в стратегії і

тактиці національно-визвольної боротьби, що відбулася в Славську, 9–10 лютого. Два тижні пізніше, 23–24 лютого, відбулась у Тбілісі (Грузія) конференція представників національно-визвольних рухів, як продовження таллінської конференції з 19–20 січня. Знаменитою була доповідь Василя Барладяну про АБН і нашу визвольну міжнародню концепцію.

У зв'язку з референдумом 17 березня 1991 р., націоналістам за короткий час удалося прочистити в ширших громадських колах межу між безкомпромісовою поставою в боротьбі за УССД і імперськими формаціями та їхніми угодовськими коляборантами, захованими за різними демократичними вивісками. Кілька мільйонів населення пішли за становищем ОУН–УДП, а саме: УМА–УНС–УНП–УНДП–УХДП, і люди під їхнім впливом не брали участі в голосуванні. Це перемога принциповости над нерішучістю, опортунізмом, реалітетниками. Не брали участі у горбачовському референдумі литовці, латиші, естонці, грузини, вірмени й молдавани.

Рівночасно почали все більше розгортатися страйки вуглекопів. Українські націоналісти всіма способами стараються спрямувати ці страйки на політичні рейки валення російської імперії, що їм починає вдаватися, бо від вимог суто соціально-економічного характеру страйкарі перейшли до різних політичних вимог, чим фактично причиняються до ліквідації імперії.

В місяці березні ми завважили деякий відступ імперських органів перед наступом націоналізму: Ярослава Демидася засудили лише на 6 місяців тюрми, хоч прокуратура з КГБ плянували замкнути його за ґрати на яких 6 років щонайменше. Під кінець березня звільнили з тюрми Степана Хмару. Це перемога нескореного безкомпромісового борця, який виростає на національного провідника. Формально

Степан Хмара є заступником голови УРП. Але в той же час, сам голова УРП — Левко Лук'яненко — розгортає все гострішу кампанію проти революційного націоналізму, проти революційної ОУН (гляди його виступ на теоретичній конференції 23–24 лютого). Лук'яненкові сильно потакував Ігор Деркач, помімо того, що спочатку був виступ Валентини Парижак, яка вважає, що УРП повинна орієнтуватися на революційну ОУН і на твори Степана Бандери.

Багатомовним і радісним було ствердження Степана Хмари в одному листі з 14 березня 1991 р.: «Багато хто з наших інтелігентів надіється на еволюційний процес. Але це вчорашній день. Революційний процес бурхливо розвивається, і вже ніщо і ніхто не в стані його зупинити».

30 березня відбулася Четверта сесія УМА. З її вислідів-перебігу бачимо ріст та закріплення революційної націоналістичної концепції визволення. УМА заявила про своє бажання тісно співпрацювати з УДП, щоб УДП використало мандат зібраних кількох мільйонів громадян перед світом для пропаганди державницьких стремлень українського народу. Настав час, щоб Провід ОУН визнав УМА за головний явний координаційний форум для різних угрупувань, які стоять на позиціях стратегії національної революції. На жаль, досі до УМА не приступили ДСУ і УХДП і ще деякі націоналістичні групи, діючі у західних областях. ОУН мусить більше критично й рішуче вимагати, щоб усі, які морально й політично декларують себе націоналістами-бандерівцями, включилися на явному відтинку до УМА. Перестаньмо толерувати загумінковість і провінціоналізм, а більше послідовно реалізуймо соборницький націоналізм. Заклики Четвертої сесії УМА абсолютно добрі! Заки розбудуємо всенародну ОУН,

мусимо дати всю можливу піддержку для УМА. Помимо того, що т. зв. явочний спосіб боротьби за УССД незадовільний, бо скоріше чи пізніше буде мусів мати підпору реальної організованої політичної сили, якою є ОУН і націоналістичні збройні сили, то зі стратегічного погляду — УМА є на правильному шляху, тобто на шляху національної революції. Доцільно застановитись над питаннями включення УМА до УДП, щоб УДП у той спосіб діяло реально в Україні, розбудовуючи там державотворчі позиції.

Із прес-конференції 3 квітня 1991 р., скликаної НРУ, бачимо, що Рух явно й прямо став на советські позиції творення якоїсь нової УССР у межах ССРСР, що нібито доведе до справжньої УССД. А це абсурд і диверсія дезінформу імперії.

Найновіші події — страйк у Мінську, проголошення виходу Грузії з ССРСР, залізничний страйк у Грузії, різного роду довші чи коротші страйки шахтарів в Україні, страйки в шкільництві і в засобах транспорту у Києві та інші — вказують на наближення вирішального зудару визвольних націоналізмів із силами імперії.

М. Погільський

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З НИМИ МЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

Екологія — це вислів грецького походження, який можна розуміти як відношення свого дому до довкілля. У модерному розумінні, екологія — це особливий відділ науки, який займається вивченням природи та довкілля і їхнє відношення до існування і

життя біологічних організмів, включаючи у тому людину і людське життя. Тому, що модерна людина, через свої наукові і технологічні знання та здобутки може мати позитивний або негативний вплив на саму природу та природний лад довкілля, вона в свою чергу може мати позитивний або негативний, а подекуди навіть загрозливий вплив на людину та її майбутність. У випадку негативних чи загрозливих екологічних змін виринає загрозливий вплив на здоров'я людини та на її життя, що в свою чергу вимагає належної медичної аналізи, дослідів та лікувальних заходів.

Для дальшого незагрозливого існування природи, біологічних організмів і самої людини є необхідно змінити напрям технологічних здобутків та політично-економічних міркувань, як також змінити сам спосіб думання людини і технологічних дослідів, з метою біологічного самозбереження.

Україна — це Божа Благодать. Всевишній Господь сотворив Її на грані двох світів — Азійського Сходу і Європейського Заходу. Через північ вона мала історичні зв'язки із Скандинавським світом, а Чорне море давало і дає їй доступ до майже всіх країн світу. У самому процесі Творіння Господь обдарував Україну різними великими природними багатствами. Він дарував їй чудово родючий, плідний український чорнозем, чисті води великих українських рік і українського Чорного моря, де чисельно плодилися риби та інші водні організми; великі ліси і гаї, в яких чисельно жили різні роди звірят; скалисті високі гори і блакитне українське небо та чудовий клімат. Понад усе плодюча українська земля — український чорнозем — у своєму нутрі має безмежно багаті та чисельні мінеральні елементи, починаючи від

вугілля, золота і майже всі мінерали, потрібні для сучасної економіки та модерної державної господарки.

Але найкращим твором цієї творчої благодаті була і є українська людина. Які тоді ж були відносини цієї людини до природного довкілля, до природних багатств свого дому — України? Які ж тоді були екологічні взаємовідношення цієї української людини в історичному аспекті на протязі віків?

Вона, ця українська людина, уважно і вміло використовувала усі ці природні багатства для свого особистого і державного розвитку, для добра українців та своїх сусідів, та, розвиваючись у тому змислі, для поширення віри в Бога та Його слави на цій землі. При тому, ця українська людина не забруднювала довкілля серед якого і з якого вона жила.

У тому самому змісті, вона — це українська людина — витворила свою специфічну українську духовність, вкоріненням якої є українська мова, культура і віровизнання. Вона витворила поняття вартості, що базувалась на вищому Божому Законі. У зв'язку з тим існувало гармонійне і респектовне взаємно-шануюче співжиття між українською людиною і природою чи її довкіллям, що можна назвати здоровим і конструктивним екологічним відношенням.

Ця українська людина, як господар свого дому, озброєна своєю духовністю та історично-географічними фактами, захищала культури інших народів перед наїздами диких орд. В цей спосіб вона сприяла розвиткові цивілізацій і культури тих народів. Така була її доля, яку ми, українці, сприйняли, як частину нашого буття. І ми були горді з нашої історичної місії і надалі, в покорі, будемо гордитись тим.

*

Сьогодні, на схилі двадцятого століття, українська людина, ціла Україна, а далі і ціла частина світу, серед якого знаходиться Україна, переживають КАТАСТРОФІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ КРИЗУ. Аналіз цього стану вказує, що ця екологічна криза не є виною української людини чи її духовності, і не є виною України. У тому відношенні слід належно відмітити та підчеркнути дві головні причини тої катастрофи, а саме — довголітнє поневолення України Московією та великий, майже необмежений розвиток нової технології, що не зважає на далі збереження природного правопорядку і природного ладу, а по відношенні до території України цей розвиток нової технології є протизворічний інтересам української людини і України.

На протязі історії існували різні імперії, війни та різні епохи поневолення. Однак слід належно відмітити, що московське панування над Україною триває довше, ніж поневолення будь-якого народу у реєстрі історії цивілізованого людства. У цьому відношенні тенденції Горбачовської перестройки не є відмінні від загарбницьких міркувань Петра Першого, чи Леніна. У своїй основі вони мають одну ціль — використовувати Україну для інтересів Москви. Найбільший удар цієї неволі зазнала Україна після Першої і Другої світових війн, після запанування над Україною безбожницького і расистського московського комунізму. Ці імперські комуністи, базуючись на утопії марксизму, старались вирвати з української людини та з української духовності перш за все віру в Бога та віру у Його вищий природний закон. Це в свою чергу привело до змін і до занепаду поняття абсолютної вартості у житті людини і держави, а

також у ділянках науки. Людина втратила забезпечення вартості, що у свою чергу принесло хибне наставлення до етики в праці, в наукових досліджах та у відношенні до інших людей у щоденному житті. Це створило тип і характер «советського громадянина», якого можна окреслити як «гомо советікус». Всякі намагання із сторони здорового українства завернути цей процес, кінчався тюрмами, концтаборами і масовими розстрілами, а далі — насланні в Україну московських чиновників, які надалі піддержували лінію комуністичної партії (Советського Союзу).

За статистичними даними із Москви та з Вашингтону, обчислюють, що у цьому процесі, за весь час існування советської імперії, Москва винищила понад 50 (п'ятдесят) мільйонів людей, що включає велике число українців. Це найбільший злочин в історії всього людства!

Як твердять сьогодні свідомі українці — члени Академії Наук, коли советські науковці плянували якісь наукові дослідження, тоді заздалегідь очікували певних вислідів, так як нищівна партія хотіла, а не як вказувала правда наука. І саме це занехання поняття вартостей у відношенні до природного ладу і правопорядку є дуже головним у процесі спричинення ЕКОЛОГІЧНОЇ КАТАСТРОФИ в Україні. У цьому відношенні Україна не є одинокою. Подібне бачиться і на інших землях, опанованих московським комунізмом. Подібне екологічне знищення бачимо також у теперішньому Китаю, на території Польщі, Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини. Ці країни є найбільш занечищені у цілому світі. Тому-то екологічні занечищення, спричинені комуністичними режимами, набирають всесвітнього масштабу.

Будуючи важку індустрію в Україні, Москва не робила це для добра України. Вона використовувала

природні багатства України для інтересів московської імперії у цілому Советському Союзі. А якщо деякі елементи важкої індустрії, так як нуклеарні станції, яких є аж 7 (сім) на Україні, є небезпечні для довкілля, то Москва знову ж згущувала їх на території України і в цей спосіб забезпечувала Московію перед несподіваними та небажаними випадками. Після Другої світової війни, а особливо останніми роками, Москва експортувала продукти важкої індустрії з України, включно з електричною енергією з нуклеарних електричних станцій (атомних електричних станцій — АЕС) з України до сателітних держав. В цей спосіб вона, Москва, узалежнювала сателітні країни економічно від плянів Москви, щоб в цей спосіб і надалі поневолювати їх політично. У цій акції Москва використовувала Україну для поширення своєї імперії та для поневолення інших народів, ігноруючи зовсім при тому інтереси українського народу та його біологічне існування, а вся користь з того була і далі є скерована до Москви.

*

Які ж тоді є наслідки екологічного забруднення території України та який є їхній вплив на життя людини і на довкілля? Точні статистичні дані є тяжко одержати, тому що в рамках советської ментальности факти є переказані фальшиво, а навіть наукові звідомлення до міжнародних інституцій є також або здержані, або перекручені та не віддзеркалюють реальности.

Однак, за останні два роки, відбулись аж три конференції в Києві на тему Чорнобильської аварії, як також появилася низка статей в українській советській пресі, на основі чого можна виробити

загальне поняття про ЕКОЛОГІЧНЕ ЛИХОЛІТТЯ в Україні та виринаючі з того біологічні та медичні проблеми.

Ці екологічні забруднення відносяться до пошкодження землі, води і повітря, що в свою чергу впливає на життя людини. Тому належну увагу слід присвятити людським факторам, а ще більшу увагу Чорнобильській аварії, включаючи її вплив на довгочасову і далекойдучу долю України.

Територія України (теперішньої УРСР) становить 603,7 тисяч квадратних кілометрів, де живе біля 52 мільйони населення, або 86 людей на один квадратний кілометр. Орні землі України становлять 80–85% всієї площі степів та лісів. Для порівняння, територія Франції має лише 42% орних земель, а США 27%. Український чорнозем становить біля 50% усього чорнозему в цілому світі. Однак Україна дуже часто стоїть на порозі нового голоду. Кожного року втрачається в Україні багато орного чорнозему внаслідок ерозії та забруднення чорнозему хемікаліями, пестицидами та радіоактивністю. Майже 50% урожаю в Україні вирощується на ґрунтах, оброблених хімічними добривами та отруйними хемікаліями. Крім того, по різних місцевостях України, а особливо в Київській та у Львівській областях, як також в інших областях, будуються сховища для відпадків нуклеарної індустрії. Це в свою чергу постійно виділює низьку дозу радіації, що й надалі затрує ґрунти. Майже 30% всіх шкідливих відпадків промисловості цілого Советського Союзу припадає на Україну. У зв'язку із забрудненням ґрунтів та недостаточним господарюванням, що віддзеркалює советську ментальність, врожайність українського чорнозему значно зменшилася. Крім того, споживання плодів, вирощуваних на затруєних

ґрунтах, має негативний ефект на життя біологічних організмів та на здоров'я і життя самої людини.

Не меншого пошкодження зазнали, і далі зазнають, українські води. За останніх 60 років, внаслідок варварського господарювання, в Україні щезло чи висохло біля 20 тисяч малих річок. Є загальний дефіцит води в Україні, що зараз виносить біля 4 мільярди кубометрів. За советськими підрахунками, винищування та затрати води в південній Україні біля 2000 року перевищать наявність води в цій частині України. Під сучасну пору біля 800 сіл України не мають питної води. 89% селищ України не мають водогону. Всім подорожуючим є відомо про недостачу води у Львові, як також бачиться поржавлені металеві водогонні проводи на полях між Золочевом і Львовом. Забезпеченість водою в Україні, в розрахунок на людину, є у 10 разів нижча від загального всесоюзного рівня. Україна стоїть на передостанньому місці в СССР за кількістю прісної води на душу населення. Українські ріки є забруднені мільйонами кубометрів затруєних стічних вод з різних індустріальних комплексів. Кожного року до рік України спливає велика кількість тваринних відходів і майже половина мінеральних добрив (погноїв) та отруйних хемікалій зливається із орних степів України у річки та ріки. У зв'язку з нерозвинутою технологією, рівень очищення води дуже низький. Під сучасну пору очищувальні станції виділяють лише 10–40% неорганічних речовин і практично не вичищують солі тяжких металів.

До басейну Дніпра спливають майже всі води з атомних електростанцій України, а також інші індустріальні відпадки. Це сильно знижує якість води, як також припинює продуктивність риби та може призвести до втрати Дніпра як постачальника питної

води. 36 мільйонів жителів України ще споживають воду з басейну Дніпра, і можуть залишитись без питної води при кінці цього 20-го століття. Озівське і Чорне моря помалу завмирають. В деяких місцях Озівського моря число бактерій збільшилося у мільйон разів. Води Чорного моря міняють кольори, а рибу з Чорного моря є небезпечно їсти. У водах (так званого) Київського моря, до якого спливає вода із Чорнобильських реакторів, ще й далі ведеться промисл вирощування риб, але радіація в тих рибах є майже 10 разів вища від приписаних советських норм.

Повітря України є занечищене промисловим брудом більше, ніж в усьому Советському Союзі. Це є пов'язане із скупченням тяжкої індустрії на території України. Майже 30% промислових викидів та бруду СССР припадає на Україну. Щорічно по всій Україні виділяється мільйони тон шкідливих речовин, що в свою чергу приносить кислотний дощ, який вбиває дерева, рослини та рибу по малих скупченнях води. Крім того останніми роками забруднюють їх радіоактивні елементи з атомних електричних станцій. Головними чинниками забруднення повітря України, отже, є всесоюзні міністерства чорної металургії, вугільної та хімічної промисловости та енергетики. У багатьох містах України забруднення повітря перевищує 15 разів советської норми. Більш як 30% шкідливих випусків в атмосферу припадає на автомобілеві машини.

На території України є біля 1500 підприємств зі шкідливими відходами. Понад 1000 шкідливих хімічних підприємств експортують біля 93% своїх продуктів для інших країн, без жодної користи для України.

На Прикарпатті, Приозов'ї та в Одесі американський підприємець Арманд Гаммер, що колись співпра-

цював із Сталіном, кілька років тому побудував шкідливі підприємства, яких йому не дозволили будувати в Америці.

Забруднене повітря, вкінці, опадає на землю та просочується в український чорнозем і в українські води, затруюючи їх ще більше. Проблеми ці є ще більше погіршені поганою господаркою Советського Союзу та злим способом розуміння суті речей.

*

Де ж тоді стоїть українська людина та яка її доля в обличчі цього екологічного лихоліття? Який вплив мають оці екологічні фактори на здоров'я і життя людини та на дальше біологічне існування української нації?

Усім відомо, що ці ЕКОЛОГІЧНІ ЛИХОЛІТТЯ не почались сьогодні, але вже тривають більше як пів століття. Зовсім ясно, що вони вже мали час і змогу витиснути своє нищівне п'ятно на людину та на її дальшу долю. Тому в дальшому було б доцільним зробити короткі підсумки їх впливів на медичні проблеми України.

Людське життя в Канаді та США триває понад 76 років у чоловіків та понад 80 років у жінок. У Японії чоловіки живуть понад 79 років. В Україні, у 1964 році, тривалість життя у чоловіків була 67 років, а у 1980-тих роках знизилась до 63 років. Середній вік жінок у тому самому періоді також знизився на 4-6 років. Подібні відносини також бачиться у комуністичній Польщі. За тривалістю життя Україна займає 32 місце у світі.

Народжуваність в СССР є низька, біля 14 народин на 1000 населення. Вона подібна до канадської статистики. Але в СССР існують тенденції зменшувати її. Україна в складі СССР займає останнє місце щодо при-

росту населення; природний зріст населення є майже 3 рази нижчий, ніж в цілому ССРСР. Згідно з офіційними публікаціями українських советських властей, за останнє чверть століття в Україні немає забезпечення біологічного відтворення українського населення.

Крім того, в наслідок екологічного забруднення, а особливо тепер, в наслідок радіаційного заневищення, настає серйозне заворушення біологічних та генетичних процесів, що веде до безплідності та бездітності у 12% подруж. Біля 80% працюючих жінок в Україні виконують тяжкі фізичні роботи в екологічно забруднених умовах праці. У зв'язку з тим це має серйозний негативний вплив на здоров'я цих жінок, а особливо під час періоду вагітності. У них хвороби серця збільшились у 4–6 разів в порівнянні із західними країнами, а спонтанні аборти збільшились у 4–6 разів. Більш як 40 тисяч працюючих жінок України не доношують вагітності. Крім того, число ненормальних та відсталих у розвитку новонароджених дітей збільшилося в 3 рази, а останніми роками пропорція народин недоношених дітей, вагою менше 1500 грамів, збільшилася у 5 разів.

У новонароджених дітей часто бачиться хвороби очей. В околицях поблизу нуклеарних електричних станцій народження калік та новонароджених з різними спадковими хворобами збільшилось у 2–4 рази, а онкологічні (або раковидні) хвороби крові, як подекуди щитовидної залози, збільшились у 5–8 разів у порівнянні до середньостатистичного рівня в цілому ССРСР. Збільшилась також випадковість рака шлункової системи. В наслідок екологічного забруднення та радіоактивного заневищення, є серйозне обниження імунітету, або природної відпорності до недуг. У зв'язку з цим бачиться збільшення інфективних недуг, як також СНІД-у (або Айдс).

Згідно з повідомленням офіційної преси, ССРСР займає третє місце в світі (після Маврикію та Барбадосу) щодо рівня дитячої смертності, а Україна, зокрема поруч з Узбекистаном, займає перше місце. Онкологічні або раковидні захворювання в Україні також збільшились у дорослому віці, і в тому відношенні Україна також займає перше місце в світі.

З того бачимо, що брак належного природного зросту населення, велика кількість захворювань та дуже серйозно скорочена тривалість людського життя в Україні, — все це веде поволі до біологічної анігіляції українського народу, і перед нами може бути доля, яка подекуди може бути гіршою від долі північно- та південно-американських індіанських племен. Постійне генетичне пошкодження може витворити інший тип людини. Засоби охорони здоров'я в Україні та сьогочасна українська медична наукова система не є спроможні зустріти ці проблеми в належний конструктивний спосіб. Хоча в Україні є багато дуже добрих лікарів, медичних науковців та високо кваліфікованих спеціалістів, то це не відноситься до цілої системи. Хоча вони служать прикладом для інших лікарів в Україні та в ССРСР, в загальному українська людина в Україні втратила довір'я до українського лікаря, що, до речі, не є виною українського лікаря, а радше цілої системи советського панування. В Україні є дуже серйозна недостача належних лікарень, а розповсюдження існуючих лікарень не завжди відповідають вимогам населення, якому вони повинні служити. У лікарнях немає належної діагностичної апаратури та основного обзнайомлення із сучасною медичною технологією. Відчувається великий брак належних лікувальних середників та інструментів, як також брак належного піклування над хворими під час серйозних захворювань, що в свою чергу призводить до більшої

смертності під час захворювань. Сьогочасна система охорони здоров'я в Україні, включаючи їхню медичну науку та досліді, не є фізично спроможна обслужити всіх хворих та лікувати всі захворювання із-за браку належних ресурсів та інституцій. Найбільш болючим є майже цілковита відсутність належних інституцій та хірургічних лікувальних засобів для лікування немовлят та малих дітей, де потрібно складної модерної медичної технології. Беручи до уваги випадковість цих хворіб в Україні, та порівнюючи це з реальністю у західньому світі, можна сподіватись, що в Україні біля п'ять тисяч тих дітей умирає кожного року через брак відповідних ресурсів. Також по різних більших і менших центрах України бачиться проблеми пріоритету, де члени комуністичної партії та бюрократи втішаються кращими привілеями в лікуванні, ніж звичайні громадяни. У розумінні медичної етики, це є немислиме в інших країнах цивілізованого світу; але це знову впливає із процесу советської ментальності, яка не визнає поняття абсолютної вартости.

Медичне навчання та медична освіта в Україні також не відповідає вимогам часу та вимогам українського населення. В Україні під сучасну пору маємо біля 18 наукових медичних інститутів. Для порівняння — в Канаді, на 26 мільйонів населення (що становить половину населення України) маємо 16 медичних факультетів, а в США — біля 130. Зміст медичного навчання (курікулум) і методи вступу на медичні студії є зовсім відмінні від систем у Західньому світі. Багато часу там витрачається на вивчення теорії марксизму-ленінізму, що не має жодного відношення до медичної науки. Українські медичні студенти, професори і багато науковців не знають інших мов, крім російської та української, в наслідок чого вони залишаються необзнайомлені з медичною науковою

літературою інших країн та модерними медичними досягненнями світу. Паралельно з цим вони не можуть поділитись з іншими своїми здобутками, бо все мусить бути апробоване Москвою, що також є способом поневолення. Існує також державне засекречення інформацій відносно медичних фактів, що в свою чергу не сприяє здоровому розвитку медичної науки та медичної опіки. Якщо українська медична наука хоче і має вийти на міжнародний науковий форум, тоді вона обов'язково мусить знайти спільний знаменник і спільну мову з цілим науковим світом. Число медичних наукових інститутів мусить бути побільшене, щоб задовільнити сучасні потреби населення. Особливо важливим завданням є змінити зміст і спосіб навчання, щоб вони відповідали вимогам часу. Введення в програму навчання чужих мов, а особливо англійської мови, повинно бути обов'язкове, щоб дати змогу українським лікарям порозуміватися із західнім світом.

*

Найбільшим екологічним потрясенням в історії цілого людства є, безперечно, Чорнобильська нуклеарна катастрофа, яка сталася 26 квітня 1986 року. В тому-то дні наступив вибух ядерного або нуклеарного реактора в Чорнобилі, біля Києва, висилаючи в атмосферу цілі хмари радіоактивних променів. Сила цього вибуху і радіоактивність була біля 60 разів більша, як сума вибуху атомних бомб над Японією при кінці Другої світової війни. Москва, очевидно, засекретила цю трагедію, а перші звідомлення появились у західній пресі на основі фотографій із комунікаційних сателітів. Коли радіоактивні хмари дійшли до Скандинавських країн, тоді західня преса про це знала. За кілька днів вітри обернулись в напрямі

півдня, до Одеси, занечищуючи в цей спосіб майже цілу Центральну, Північну та Південну Україну. Радіоактивність можна було з черги відкрити на теренах Західної Європи, як також в Канаді. Наслідки цього вибуху були великі, а надалі і будуть хронічні на стан здоров'я і на життя населення України. Мої спостереження і зауваги про цю трагедію базуються на матеріялах із трьох конференцій про Чорнобиль та на звітах з советської преси, московського телебачення та наукової літератури у західному світі. І сьогодні варто призадуматись: чому таке сталося? Які є біологічні чи медичні наслідки тієї трагедії, та що ми можемо зробити, щоб допомогти Україні у цьому відношенні?

У нуклеарній технології є два методи продукції електричної енергії. Один метод є більш коштовний і безпечніший, і він є уживаний на Заході; а другий метод, набагато дешевший, уживаний в Советському Союзі. Із наукових звідомлень, советські інженери знали, що їхні методи є гірші від західної техніки. Але все ж таки тому, що вони є дешевші, вони будували і далі будують свої реактори. Це є знову віддзеркаленням советської ментальности — гомо советікус, — яка нехтує поняття вартости. Цікавим фактом є, що в Україні було тоді аж сім, а тепер ще більше таких реакторів. Якщо б інші вибухли, так як Чорнобильський реактор, то ще більш болюча буде доля України. Большевицькі власті промовчували про Чорнобиль довший час і перед світом, і перед населенням України. Перші звідомлення до західної преси та перші звіти до міжнародних інституцій, так як Міжнародного Червоного Хреста або Міжнародної Нуклеарної Асоціації, були також фальшиво подавані, а один з членів Академії Наук, академік Легасов, що брав участь у тих фальшивих функціях,

поповнив самогубство. Москва і надалі поступає в цей самий спосіб. На останній сесії Міжнародної Нуклеарної Асоціації у Відні 1991 року, вони і надалі твердять, що серйозних біологічних наслідків Чорнобильської катастрофи майже немає, мимо того, що увесь світ сьогодні знає вже протилежне.

Аналізуючи економічні втрати в наслідок Чорнобиля, впадає в очі факт, що після Чорнобильської аварії советський уряд заплатив кару — відшкодування соціалістичним країнам понад один мільйон карбованців за перерву постачання електричної енергії тим країнам. Це нечуване в нормальному світі, щоб людина, якій згоріла хата, платила ще за вогонь.

Біологічні та медичні наслідки зараження та радіаційного забруднення після Чорнобиля є дуже далекойдучі.

Нормально, Чорнобильські нуклеарні реактори охолоджуються водою, яка збирається у т. зв. Київське море, а опісля спливає до Дніпра. Як повідомило московське телебачення під час телетону в третю річницю Чорнобиля, на першого травня 1986-го року, кілька днів після вибуху і під час найвищої радіації у повітрі та у воді, советські власті влаштували прогульку для шкільних дітей цієї округи та для малих жовтенят, та казали їм плавати і купатись у цій затруєній воді Київського моря, доказуючи в цей спосіб усім, що не було страху. Сьогодні всі ті діти повмирили в наслідок гострої радіації, яку вони одержали під час цієї прогульки. Документація про це є знищена владою, і світ дійсної правди не довідається. При кінці цього телетону московська телевізія повідомила, що в третю річницю Чорнобильської катастрофи вони зібрали понад 100 мільйонів карбованців і біля 16 мільйонів американських доларів для жертв Чорнобиля. Всі ці гроші пішли до Москви і розчислення немає.

Перші офіційні звідомлення подали, що число жертв в перших днях після вибуху було 32 особи. Останні «Вісті з України» з травня 1991 року подають, що число тих жертв було 6–7 тисяч, а дехто подає 10 тисяч, а крім того ще й 50 тисяч хворих. Незадовго після вибуху, рік чи більше, жінки в околиці Чорнобиля, засягаючи аж по Київ, народжували багато ненормальних дітей. У зв'язку з цим всі жінки, що завагітніли після вибуху, були змушені мати обов'язковий аборт. Були також і такі випадки, що КГБ і міліція ходили по селах в цій околиці та шукали вагітних жінок, щоб привести їх до аборту. По якомусь часі всі поліклініки і лябораторії, де ті злочини відбувались, були закриті для відчищення. А коли їх відкрили, то стало відомо, що вся документація була знищена.

Під час очищувальних робіт у Чорнобилі та під час побудови саркофагу брало участь більш як 600 тисяч людей. Сьогодні вони всі хворіють від радіаційного зараження. Сам саркофаг є дуже примітивно збудований та поволі усувається в землю. Він лише локалізує процес поширення радіоактивності. У зв'язку з цим є постійне виділення менших доз радіоактивності, що й надалі затрує землю, повітря і воду. У січні 1989 року міжнародна делегація Червоного Хреста, на запрошення центрального уряду з Москви, відвідала Білорусь та Україну в околицях Чорнобиля. Але українське міністерство охорони здоров'я про цю делегацію нічого не знало, а їхній звіт не віддзеркалює біологічних та медичних аспектів, пов'язаних з цією трагедією.

Із сільськогосподарської індустрії найбільш наражені є робітники лісової індустрії. Після звіту Юрія Щербака на міжнародній конференції у Гельсінкі, в лютому 1991 року, Чорнобиль — це глобальна катастрофа. Крім виселених і переселених

людей, населення тієї частини України є надалі наражене радіоактивним занечищенням. Тому, що це тепер набирає форми постійного або хронічного довголітнього нараження (подібно до інших екологічних забруднень), статистичні дані постійно міняються та зростають. Обчислюють, що є заражених біля 4 мільйони людей, в чому понад 2 мільйони населення України, в тому біля 300 тисяч дітей. Найбільш небезпечною (і частою) хворобою є рак крові — левкімія, та рак щитовидної залози у дітей та у дорослих. Кількість випадків цих раків зросла на біля 30–50%, а рак щитовидної залози — на 82%.

Також збільшується випадковість раків рота та шлункових органів у зв'язку із споживанням затратних харчових продуктів. Хронічне нараження до низької дози радіації спричиняє зміни імунітету або відпорности до недуги та специфічний СНІД (або Аїдс). Це в свою чергу викликає цілу серію захворювань інших систем, що вимагає належної студії. Подібно, це також спричиняє зріст новонароджених дефектів. Сьогодні обчислюють, що ці генетичні аномалії можуть тягнутись протягом кількох поколінь, а подекуди аж до 300 років (Ю. Щербак).

*

На основі цих заміток, є зовсім ясно, що Україна потребує зрозуміння та незалежної гуманітарної акції та помочі.

Перш за все, нам не потрібно робити паніки, або ширити зайву пропаганду. Нам потрібно в точний, детальний і науковий спосіб прослідити всі аспекти ЕКОЛОГІЧНОГО ЛИХОЛІТТЯ України та їх вплив на даліше існування української нації. Ми мусимо усвідомити в тім самий український народ та перека-

зати правдиві факти усьому світові. При тому ми мусимо підчеркнути злочинність Москви та відкинути всі московські фальсифікації. Це треба зробити нашими власними силами, ангажуючи до того вільно думуючий український інтелект в Україні. Там, де у нас немає належного числа власних сил, є доцільним виробити розуміння у інших — не українців, щоб вони могли з нами співпрацювати для добра України. Нам потрібно переконати державні чинники вільного індустріального світу, що така гуманітарна акція є морально обов'язкова і зобов'язуюча, як також політично доцільна і оправдана.

В міру спроможностей, ми повинні підготувати реальний плян відчищення України, як також плян належної медичної допомоги Україні. Такі пляни і така поміч будуть реальними лише в рамках Самостійної і Незалежної Української Держави.

g-p Ярослав Барвінський

III. Загальні документи

МАНІФЕСТ до Українського Народу від VIII Надзвичайного Великого Збору ОУН

Волелюбний Український Народ!

З Твоєї волі 50 років тому Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголосила у Львові відновлення Української Держави Актом 30 червня 1941 року. Національні Збори, що склались з представників різних політичних середовищ і громадянства, схвалили почин ОУН і покликали Українське Державне Правління на чолі з Ярославом Стецьком, заступником голови проводу ОУН. Благословили цей Акт Владики наших Церков — Митрополит УГКЦ Андрей Шептицький і православний Єпископ, а відтак Митрополит УАПЦ Полікарп Сікорський. Сеньйор українських парламентаристів Кость Левицький очолив законодатне тіло, Раду Сеньйорів УДП.

Цей історичний Акт проголошено в часі, коли дві мілітарні імперські надпотуги — гітлерівська Німеччина і большевицька Росія — розпочали смертельний бій за панування над Україною. На місце одного окупанта приходив другий, що в Україні вбачав життєвий простір для свого існування, а український нарід з колгоспно-колективістичного ярма мав перейти, в ролі рабів, на службу нових жорстоких окупантів — німецьких нацистів.

Організація Українських Націоналістів була свідома своєї історичної відповідальності, коли проти волі німецьких наїзників рішилася на цей відважний

крок, що коштував їй багато жертв. Гітлер наказав арештувати Провідника ОУН Степана Бандеру і Голову УДП Ярослава Стецька та членів його уряду. В масових арештуваннях у вересні 1941 року тисячі провідних і рядових членів ОУН запроторено на кількالكалітні поневіряння до німецьких тюрем і конц-лагерів, де багато з них закінчили своє життя, а між ними двох братів Бандери — Олександр і Василь. Така ж доля стрінула Похідні Групи ОУН, що дійшли до найдальших міст України, несучи слово правди про конечність боротьби за волю і державну незалежність України. Шалів окупант у погоні за членами ОУН, а йому допомагали в цьому скриті агенти Москви, які на спілку з Гестапом організували різні провокації, включно із вбивствами українських патріотів-націоналістів, з метою послабити український визвольний рух. Велике число відданих справі визволення України її синів і дочок віддали своє життя у боротьбі за українську державність.

Акт 30 червня 1941 року у своїх наслідках відкрив правдиве обличчя гітлерівських наїзників, котрі під гаслом «нового ладу в Європі» натягнули на себе маску визволителів. Цю маску здерла з них ОУН і застала наїзників показати їхню дійсну природу жорстоких окупантів. На переслідування і провокації ОУН відповіла організацією власних збройних сил Української Повстанської Армії, спочатку на Поліссі і Волині під керівництвом Д. Клячківського-Клима Савура, а відтак в ширших масштабах на чолі з безсмертним Головним Командиром ген. хор. Тарасом Чупринкою — Романм Шухевичем.

Понад 10 років тривала збройна боротьба УПА, спочатку двофронтова проти гітлерівських окупантів і большевицьких партизан, а відтак проти поновних окупантів червоно-московських імперіялістів. Для ве-

дення цієї збройної і політичної боротьби з ініціативи ген. хор. Т. Чупринки в 1944 році була створена Українська Головна Визвольна Рада, до якої увійшли представники різних політичних напрямів, що ставили своєю метою здобуття волі і державної незалежності України.

Український Народе!

Ти послав своїх синів і дочок в ряди ОУН-УПА і давав їм усе, що міг, щоб вони боронили Твоє і Твоїх дітей життя і захистили Твоє майно перед грабунками чужих наїзників і гнобителів. Без Твоєї всецілої допомоги, жертвності і вірності національній ідеї ця боротьба не могла б протривати не то що 10 років, але й одного року не встояли б Твої воїни перед стократ переважаючими силами ворога. Тому боротьба ОУН-УПА була боротьбою всього українського населення, на землях якого вона велася. Навіть на найбільш висунутій на захід етнографічній землі — Лемківщині й Холмщині — українське населення сприяло своїй Армії вести боротьбу за волю і незалежність. І тільки насильне виселення українського населення вглиб Польщі і до СРСР унеможливило ведення дальшої боротьби. Підписання потрібного договору в 1947 році між комуністичними державами СРСР, Польщі і Чехо-Словаччини про спільну боротьбу проти УПА зумовлено відхід тих частин УПА на корінні українські землі, а частинно бойовим рейдом на Захід.

Геройська боротьба ОУН-УПА не могла пройти непомітно в країнах Заходу, хоч ні одна із них не прийшла з допомогою ні збройною, ні харчами, ні ліками, чи іншими військовими матеріялами. Україна була залишена всіми і здана на власні сили.

Що більше, Україна в той час давала приклад іншим народам, поневолею Москвою, що шлях до волі веде через боротьбу, не зважаючи на несприятливі обставини. Восени 1943 року на землях України, під охороною УПА, відбулася перша Конференція Поневолевих Москвою Народів, в якій взяла участь представники 15 народів, яка дала почин створенню АБН, що протривав досі в діаспорі, а в цьому році відновив свою діяльність у поневолевих країнах в ССРСР. Прийняте гасло «Воля Народам — Воля Людині!» — стало бойовим гаслом для тих народів на всі часи.

Не зважаючи на великі людські жертви, які Україна склала в цій боротьбі, вони далеко не дорівнюють тим жертвам, які були складені Україною в т. зв. «мирні» часи, в голодовій облозі 1932/33 рр., в часи ліквідації української церковної і світської інтелігенції та жертв НКВД в 1941 р., перед своїм відступом з України на початку війни, коли не було змоги захиститися при допомозі зброї.

Натомість збройна боротьба ОУН-УПА захистила українське населення перед грабіжниками, перед вивозами молоді на певну смерть у бомблених німецьких промислових центрах, перед вивозами на Сибір та перед масовими розстрілами безборонного населення. Ця боротьба захистила Україну від ярлика гітлерівського коляборанства, який нам намагались причіпити ворожі до нас кола. З війни Україна вийшла морально чиста і несплямлена, а Сталін був змушений ввести Україну в члени-основники Об'єднаних Націй, щоб дати сповидність «суверенної» держави, за яку нема потреби вести боротьбу.

В бою з НКВД у селі Білогорща, біля Львова, 5 березня 1950 року смертю героя загинув ген. хор. Роман Шухевич — Тарас Чупринка, Головний Командир

УПА, Голова Проводу ОУН на Українських Землях і Генеральний Секретар УГВР, а збройна боротьба тривала ще до 1956 року. Ті з ОУН-УПА, хто не загинув і не зумів сховатися подалі від України, попав у руки НКВД. Багато з них були засуджені окупантським судом до найвищої міри покарання і розстріляні, а інші опинилися на далекій Півночі, в Сибірі та інших частинах імперії, на каторжних роботах. Але й там, далеко від України, вояцький, незакований дух казав їм боротися новими засобами. ОУН створила там свою нову мережу під проводом арештованого ще в 1940 році Михайла Сороки і відкрила разом з іншими національностями новий фронт боротьби за покращення побутових умов в'язнів-вуглекопів і в'язнів-робітників інших галузей промисловости. Страйки і непокора стали новою зброєю в боротьбі проти всесильного керівництва Гулагів. Це, що було немислиме раніше, стало дійсністю. Тиранія і деспотизм мусіли поступитися перед відвагою, готовістю на самопожертву і рішених на все в'язнів Гулагів. Були і жертви. Сотні українців в лагері в Кінгірі, що полягли під гусеницями ворожих танків, десятки і сотні помордованих у Норильську, Магадані та інших місцях відокремлення віддали життя у цій боротьбі. Але міг про всесильність совєтської влади і її каральних органів був зламаний.

Тим часом Москва заплянувала диявольську справу, яка мала знищити живий символ спротиву і боротьби. Це був бестрашний Провідник ОУН — Степан Бандера, якого досягла рука підлого большевицького агента в баварському місті Мюнхені 15 жовтня 1959 року, вбиваючи його спрепарованою в КГБ ціянкалевою пістолею.

Та помилився ворог. Ім'я Степана Бандери стало по його смерті ще потужнішим магнетом для всього

українського народу, а, зокрема, для молоді. І не тільки для них. Також серед поневолених народів він став уосібленням боротьби за свободу всіх народів. Навіть чужинці, що побували з нашими в'язнями в Гулагах і разом з ними йшли на барикади, мали за честь називати себе «бандерівцями».

Наснажені відвагою і героїзмом своїх попередників, «шістдесятники» і «сімдесятники», що попали в місця покарання, пройнялися тим самим духом боротьби і людської гідності. Імена О. Тихого, Ю. Литвина, В. Стуса, що загинули в російській каторзі, залишаються в пам'яті сучасних і майбутніх поколінь як гідні пересемники ідеї своїх попередників з ОУН-УПА. Без цих ідей і героїської постави не було б можливе формування сучасного організованого національного самостійницького політичного життя в Україні. Без колишньої боротьби ОУН-УПА і їхніх ідей не було б можливо підняти національну свідомість до сучасного рівня державницького думання і дії.

Український Народе!

Тюрма народів — СССР розпадається. Вже виповіли послух шість республік: Вірменія, Грузія, Молдавія, Литва, Латвія і Естонія. І хоч вони ще не є цілком свободні, як колишні сателітні країни, де донедавна сягала влада Кремля, то все ж вони рішилися порвати з ненависним ярмом большевицько-російської імперії. Ці народи дивляться на Тебе, Український Народе, як на доброго сусіда і союзника у спільній боротьбі за державність, з яким вони бажали б встановити зв'язки та жити в мирі. Вони знають, що від Твоєї постави залежить до великої міри їхнє майбутнє. Вони вже сказали своє «ні!» горбачовському «оновленому союзові». Тепер пора і черга на Тебе. Не дозволяй, щоб у Твоєму імені говорила КПСС устами своїх ватажків, які

зайняли високі пости в колоніальних структурах імперії — у Верховнім Советі і в уряді УСССР. Вони не сміють натягати Тобі на шию «оновлене» ярмо у формі підписання союзного договору. Стань твердо, як один муж, в обороні свого життя, заяви всьому світові свою негнуту волю до власного незалежного державного життя у своїй Самостійній Соборній Державі. Бо тільки така держава, що постала з волі народу і має владу з вільного багатопартійного і загального вибору може вважатися демократичною і входити в міжнародні, міждержавні стосунки як рівна з рівними. Ніхто не сміє накидати Тобі свою волю і примушувати підписувати хоч би які надійні і корисні союзи. Тебе ошукано вже не раз тими союзами. Ти пам'ятаєш Переяславський договір Богдана Хмельницького з московським царем 1654 року, який коштував Тебе майже 340 років неволі і кріпацтва. Поновлений союз у грудні 1922 року з червоною Москвою приніс Тобі потрійний голодомор, з яких найстрашніший в 1932–33 роках, що забрав понад 7 мільйонів селянських жертв, мільйони знищених на каторжних роботах, в тюрмах і Гулагах, а в 1986 році 26 квітня союзна АЕС у Чорнобилі затруїла велику частину Твого живого організму на довгі десятиліття, а то й століття. А скільки дібр Твоїх пішло на північ, а Тобі залишилися тільки шкідливі випари та хемічні викиди, якими потрусно наземні і підземні води та знищено в них життя водних тварин, а для Тебе стали смертельною загрозою, включно з Твоїми нащадками. Тому досить «союзів», геноцидів, грабунків і повільної смерті. Тобі бути господарем на своїй землі і дбати про неї, як про живительку, що має кормити Твоїх дітей на протязі прийдешніх століть.

Народе наш! Встань, візьми в руки свої владу і введи лад по своїй волі, бо настав час неповторних

можливостей. Тепер або ніколи! До того зобов'язують тебе могили Твоїх геройських предків з-під Каяли, Берестечка, Батурина, Полтави, Базару, Крут, Маківки, Лисоні, Пикулич, Хусту, Биковні, Дем'янового Лазу, Львова, Дрогобича, Стрия, Вінниці, Харкова і ті, що розсіпані по всій Україні, на Соловках і в Сибірі, могили борців ОУН-УПА, а також могили новітніх Героїв в Парижі, Роттердамі, Білогорщі й Мюнхені. Подбай, щоб з їх жертв виросла тверда віра у власні сили, у свою Правду, в свою Самостійну Соборну Державу. Хай до неї Тобі просвічує шлях пам'ять про Конотоп!

Українські Робітники!

Ви найсильніша суспільна верства України. Вашою працею і Вашим потом живиться не тільки весь український народ, хоч більшу частину Вашої праці насильно використовується на вдердання імперіяльних структур. Ваша праця знецінена, бо Україна перебуває в стані колоніяльної залежності від московської імперії, яка диктує ціну на продукти Вашої праці і тим самим висоту Вашої зарплати. Постійна інфляція імперської валюти і дорожіння товарів першої необхідності погіршує Вашу життєву стопу до межового рівня виживання. До того імперські експерименти з виміною і драконською підвишкою цін вдарили найсильніше по Ваших спроможностях.

Держава, якій Ви сплачуєте велику частину заробітку у формі податків, дбає не за Ваші інтереси, а за інтереси імперії, яка є власником більшості копалень і заводів, а тим самим є в посіданні засобів виробництва, що дають їй можливість безмежної експлуатації, проти якої Ви є безраді. Тому ОУН є за приватну власність на засоби виробництва, щоб дати

змогу робітникам бути співвласниками підприємств і розпоряджуватись продуктами своєї праці.

В країнах з вільною ринковою системою така практика дає добрі висліди. Але при цьому робітництво мусить бути зорганізоване у вільні профспілки, які є одночасно страйкомами, і мусить вміти постояти за свої права. Треба, однак, пам'ятати, що тільки у вільній самостійній своїй державі може бути справедливий соціальний лад і забезпечені усі права. Тому, без огляду на Ваше національне походження, організовано ставайте в лави борців за волю і державну самостійність України!

Українські Селяни!

Колись найчисленніша суспільна верства України, Ви стали найбільш упослідженими в колгоспно-комуністичній системі рабовласництва. Побудова того ненависного ладу в одному лише 1933 році вирвала з Ваших рядів голодовою смертю понад сім мільйонів жертв. А й тепер ця нелюдська система заставляє Вас вкладати непосильну працю, за яку Ви одержуєте наймізернішу зарплату.

Організація Українських Націоналістів стоїть за приватизацію господарства, за родинні господарства, які забезпечували б Ваше і Ваших дітей нормальне існування, як це водиться у найбільш розвинених країнах світу. Тому беріть ініціативу в свої руки. Творіть спілки вільних селян, організуйте і вивчайте техніку індивідуальних господарств, відвідайте ферми у західних країнах. Відновіть українське село, де, як писав Тарас Шевченко, «село — і серце одпочине, село на нашій Україні неначе писанка». Для того український селянин мусить стати повноцінним господарем своєї землі. Колгоспи зробили з Вас рабів, ще гірше як за часів панщини і

кріпацтва. Пора вже визволитися з тієї накинutoї чужою силою жорстокої системи. Геть з експлуататорами української землі і її працюючого селянства!

Пам'ятайте, що тільки у вільний, ні від кого незалежній Українській Державі, яка дбатиме про своїх громадян, а зокрема про відродження здорового селянського стану — Ваше і Ваших дітей світле майбутнє.

Українська Інтелігенціє!

Ти є мозок українського народу і від Тебе, як від мозку, вимагається здорова творчої думки, логічного мислення, контролі зміслів і забезпечення керівних функцій цілого організму. Українська нація — це Твій організм. Від Тебе залежить, як цей організм розв'яже проблему свого дальшого буття.

Тепер, коли тріщать імперські структури, а деякі народи вже сказали своє рішуче слово — розтяти вузли, що їх насильно в'язали з тими структурами, Україна має також зробити свій історичний вибір «бути чи не бути». Бути собою, або бути рабом «отечества чужого», як висловився наш національний Геній Тарас Шевченко.

У створених Тобою партіях і організаціях шукай національної згоди і твори спільний фронт проти ворога української державности — російського імперіялізму та його вислужників з лав КПСС в Україні. Співпраця з ними — це зрада інтересів українського народу. Виходи на ширші світові простори і міжнародні форуми, щоб чужі народи пізнавали Україну, її культуру, її історію та її стремління до волі, бо досі це робили наші окупанти на свою користь.

Організація Українських Націоналістів, що видала з себе видатних мислителів, борців і національних героїв, які поклали життя своє за Українську

Самостійну Соборну Державу, яку тому 50 років відновлено Актом 30 червня 1941 року, закликає Тебе до творчої праці на всіх відтинках наукового, культурного, мистецького соціально-професійного життя, в напрямі побудови правової, демократичної і повністю самостійної Української Держави. Відрубай ті вузли, котрими Тебе пов'язано з імперськими структурами і стань на власному національному ґрунті. Будь собою на службі свого народу і своєї Самостійної Соборної Держави!

Святіші Патріярхи УАПЦ і УГКЦ, Високопреосвященні Владики, Всечесніші Отці і Преподобні Сестри усіх санів та віровизнань, церковні діячі!

До Вас звертається Організація Українських Націоналістів у 50-ліття Акту 30 червня 1941 року відновлення Української Держави, який отримав благословення обидвох наших Первоієрархів — Митрополита УГКЦ Андрея Шептицького і луцького єпископа, а відтак Митрополита УАПЦ Полікарпа Сікорського. Цей Акт, за який велася двофронтна збройна боротьба українського народу під проводом ОУН-УПА, включала також боротьбу за захист Українських Церков.

Члени ОУН-УПА ділили відтак спільну долю з Владиками УГКЦ і священиками обидвох віровизнань на московській каторзі, засвідчуючи тісне пов'язання національного з релігійним, а також спільність моральних вартостей, які є невід'ємною сторінкою духовности українського народу.

Сучасне відродження релігійного життя в Україні йде впарі з національним. Нашим бажанням є бачити Українські Церкви в екуменічному єднанні в обличчі того спустошення, яке спричинив безбожницький режим з його концепцією «войовничого атеїзму». І хоч ворогові Христа не вдалося вбити повністю Віри в

українському народові, то надщерблення його морального і духового стану вимагає довголітньої систематичної праці з боку церковного і світського секторів.

Наше звернення до Вас, відповідальних за спасіння людських душ нашого Народу, полягає на уквітчанні Народу про збереження єдності Українського Народу, як це співається в церковній молитві: «Боже, нам єдність подай!»

По стількох роках безбожницького панування слід відродити й укріпити духовність. Нам треба підняти з руїн наші колись квітучі храми, дати їм вигляд естетики і високомистецького оформлення, відтворити чистоту нашого обряду і повернути на лоно Українських Церков усі розгублені душі. Національні і релігійні меншості в Україні мають право на свої святині і вільний релігійний і духовий розвиток. Духовні потреби українського народу мають бути забезпечені Українськими Церквами.

Усуваймо непорозуміння і спори між Українськими Церквами, які йдуть в розріз із Христовим вченням, а для Українського Народу спричиняють необчислимі шкоди, корисні хіба нашому ворогові!

Український народ чекає від Вас, Дорогі Владики, прикладу добрих Пастирів, що ведуть народ до єдності не тільки національної, але також церковної, «щоб було одно стадо і один Пастир», як кажеться у Святому Письмі. Це є шлях до єдиного Українського Патріярхату. Цей шлях веде також через духовні Семінарії, де могли б виховуватися священники-патріоти, завдяки яким у минулому росла національна свідомість, а тим самим міцніли наші Церкви. Від цього залежатиме також духовне оновлення України, якого Ви і всі ми щиро бажаємо.

Здійснюймо спільно великі заповіді наших духовних Велетнів, якими були в недавньому

минулому Митрополит УАПЦ Василь Липківський, мученик за віру православну, львівський Митрополит Слуга Божий Андрій Шептицький і Патріярх та Ісповідник Віри Йосиф Сліпий. Вони своєю жертвою дали найкращий доказ любові до свого Народу і Церкви, дали світлу візію їх майбутнього.

Пам'ятаймо, що християнство, будучи інтегральною частиною української духовності, стало теж світоглядом основою українського визвольного націоналізму.

Євангельські Церкви в Україні!

Пам'ятаймо, що християнство уже понад тисячоліття є органічним складовим елементом українського національного і народного світогляду. Ставши конструктивною традицією українського світу ідей, оформившись на українській землі в український варіант, воно стало двигуном росту нації і готовності постояти за свої правди — християнські і українські.

Євангельські Церкви уже становлять чисельну вітку віруючих громадян України. Тому закликаємо душпастирів та віруючих Українських Євангельських Церков та віроісповідань посилювати релігійно-національний дух серед своєї пастви і її діючу участь у національно-визвольних процесах українського народу. Бо лише Самостійна Українська Держава з демократичним устроєм запевнить свободу совісті та вільний розвиток усіх Церков, віроісповідань та релігій на своїй території.

Дорогі Жінки! Матері та Дівчата!

Ви є повноцінною частиною Української Нації, хоч досі в умовах поневолення України Ви зазнали найбільше приниження і мусіли виконувати

непосильні для Вас праці й обов'язки. Все це, як кошмар, мусить відійти у минуле, а українська жінка має відзискати свої функції і права, які найбільш відповідають її природі та українським традиціям, та рівні права в усіх ділянках розвитку і життя нації.

Дороге Жіноцтво! Ваш голос і Ваш труд є необхідні у побудові Української Незалежної Держави у тій самій мірі, що й чоловіків. Крім того, як матері, Ви несете особливу відповідальність за виховання молодого покоління. Від Вашого виховання в родині буде залежати культурний рівень українських громад, а разом з цим велич Української Держави. Ви маєте передати Вашим нащадкам скарби тисячолітньої української культури і звичаїв. Як суспільні працівники, українське жіноцтво завжди давало докази своєї організованості, ідейності і високого патріотизму.

В рядах ОУН і УПА українське жіноцтво відзначалось відвагою, вірністю ідеям і безприкладною жертвенністю, включно з посвятою свого життя.

Організація Українських Націоналістів вітає ініціативу українського жіноцтва в Україні створити «Спільку солдатських матерів» з метою захистити своїх синів перед відбуванням військової служби поза межами України. Це є найпростіший спосіб для започаткування організації українських збройних сил на території України. Схвалюючи цю важливу ініціативу, ОУН закликає українське жіноцтво до посилення її активності на всіх відтинках суспільного, політичного і професійного життя, щоб належно підготувати ґрунт для здобуття волі і державної незалежності України.

Українські Солдати і Старшини!

Прийшла пора, щоб Ви рішилися кому служити — імперії, що поневолює Ваш народ, чи Вашому

народові, що віками несе важкий тягар неволі і тепер смертельно загрожений у своєму існуванні. Ваше місце тепер в Україні, яка чекає своїх захисників. Домагайтеся свого права бути на своїй землі, у своїх збройних силах. Україна забезпечить Вас усім, що є кінечне для нормального життя Вашого і Ваших родин. Вже доволі вислугуватися чужим і гинути за чужі інтереси. Погляньте на карту світу і побачите, що вже залишилося мало народів, котрі ще не осягнули своїх незалежних держав. А український нарід, який належить до найстарших народів Європи з високою культурою, ще змушений перебувати на становищі колонії. Цей стан мусить змінитися, а на сторожі української держави мають стати Збройні Сили України. За Вами, українські вояки і старшини, буде вирішне слово!

Українські Учителі і Виховники!

До Вас звертається Організація Українських Націоналістів як до тих, що виховують і вишколюють майбутню українську людину — громадянина. Прийшла пора перевірити Ваші світоглядні заложення і порівняти їх з традиційним ідеалом української людини. Відкиньте псевдонаукову марксистську діалектику з її розумінням історичного процесу й матеріалізму, як основи людського буття. Вилучіть непедагогічну експериментальну систему А. Макаренка і ті частини праць В. Сухомлинського, в яких він віддає данину компартії. Поверніться до джерел, до здорових педагогічних засад Костя Ушинського, Бориса Грінченка, а передовсім до видатного педагога і психолога Григорія Ващенко з його «Виховним ідеалом» та іншими важливими психологічними і педагогічними працями. Відтворіть ті виховні вартості, які характеризували українську людину на протязі

віків. Пізнайте краще наших клясиків Григорія Сковороду, Івана Котляревського, Тараса Шевченка, Лесю Українку, Івана Франка та інших, бо там є джерело пізнання нашої української духовності.

Вам необхідно об'єднатись у Вашу станову організацію учителів і виховників та створити таку програму навчання і виховання, що забезпечила б виховання людини з національно-етичними властивостями, яка була б здатна і готова посвячувати себе для свого народу, боротися і здобувати волю України та вміти закріпити її державність. Україна вимагає від Вас, як від авангарду Нації, дати з себе все, що найшляхотніше і найвище та заціпити це в душі наших вихованків. Цим зробите велику прислугу для свого нескореного народу.

Ветерани ОУН-УПА, Репресовані Жителі України!

Ви пройшли пекло боротьби, моральних і фізичних тортур, зневаг, топтання людської гідності й упослідження в ім'я національної свободи і справедливості. Ви були свідками нелюдських знущань над нашим народом і його жахливої експлуатації московсько-комуністичним режимом та його звироднілими вислужниками. Багато Ваших рідних і друзів поклали своє життя у катівні народів, при побудові новітніх «пірамід» у заполярних і сибірських каторгах та на каторжних роботах по всьому ССРСР. Найкращі роки Вашого життя пройшли у безпросвітній неволі, в якій Ви потратили своє здоров'я.

Тепер прийшов час розвалу тюрми народів і Ви опинилися на світанку волі — Вашої і Вашого народу. Дехто з Вас повернувся в Україну, а дехто перебуває ще на чужих землях.

До Вас звертається Організація Українських Націоналістів, вітаючи Вас з частковою свободою.

Щоб ця свобода була повна, вона мусить втілитися у форму Української Самостійної Соборної Держави. Ніхто краще від Вас не міг збагнути вартості волі, як особистої так і національної. Тому доложіть усіх старань, щоб усе Ваше довкілля і вся Україна були сповнені духом боротьби за свої права, за право бути господарем на своїй землі. Свободу ж бо не одержують, її здобувають!

ОУН боротиметься за те, щоб Ваші гнобителі були покарані, а Ваша і Ваших родин довголітня каторга і втрата здоров'я були справедливо відшкодовані країною, яка Вашою працею багатіла.

Ширіть правду про пройдений Вами шлях новітньої Голгофи, щоб світ дізнався про імперські злочини проти людства і не допомагав злочинцям. За нами є Правда і вона при нашій активності переможе!

Громадяни України національних меншин!

Організація Українських Націоналістів, що тому 50 років проголосила відновлення Української Держави Актом 30 червня 1941 року, бореться разом з Українським Народом і національними меншостями України за повну державну самостійність України.

Ми переконані, що усі жителі України, які приналежні до національних меншин, бажають жити у згоді і мирі з українським народом і бути повноцінними громадянами вільної української держави. Показником цього є факт, що дотепер імперським силам не вдалося спровокувати в Україні появу різних шовіністичних «інтерфронтів», штучних міжнаціональних конфліктів чи «комітетів спасіння» большевицької імперії.

Будьте певні, що гостинний український нарід забезпечить усім жителям України усі свободи і права, якими він сам буде користуватися у своїй

Самостійній Соборній Державі. При цьому готовий ділитися з Вами своїм добробутом і своїми багатствами, які будуть результатом спільної праці і спільних надбань усіх громадян УССД. Від Вас, однак, український нарід надіється у цей час визвольної боротьби рівновартісного дійового вкладу в побудову української незалежної держави, нарівні з українськими самостійниками-державниками. Тому разом з українським народом творить спільний фронт на засадах АБН, і, згідно з гаслом ОУН-УПА — «Воля народам, воля людині!», знищуйте існуючі імперсько-колоніальні структури в Україні, включайтеся в боротьбу проти окупанта.

Український народ є історичним господарем і сувереном своєї прадідівської землі, але всі жителі України — наші брати і сестри у боротьбі за волю і в побудові спільного дому в демократичній Українській Самостійній Соборній Державі.

Українська Молоде, Українські Студенти!

Ти, Молоде — надія українського народу і від Твоєї постави залежатиме його і Твоє майбутнє. Виросла Ти в недостатках і непевності свого завтра. Ти спостерігаєш зміни, які відбуваються у советській імперії, що зробила з України і з інших підлеглих їй країн свої колонії. Ти відчуваєш прихід зміни епох, з котрих одна віджила, а друга приходить на зміну. Ти ставиш собі питання, яка Твоя роль в цих перемінах. Отож наступив час, щоб у Твій світогляд увійшла найосновніша правда — що накинута Тобі ідеологічний комплекс марксизму-ленінізму віджив, як віджила колись епоха поганства з її ідолопоклонством.

Система, що впливала з марксистської ідеології, є противна людській природі, а інтернаціоналізм в його російському варіанті — це ніщо інше як

покришка для московського імперіялізму. І ця система скрахувала, як штучна і антигуманна. Ви спостерігаєте, як ватажки того імперіялізму замишались, щоб врятувати імперію при допомозі підписання нового союзного договору, що є нічим іншим, як оновленим ярмом для дальшого закріпачення народів.

Організація Українських Націоналістів від самих своїх початків заіснування у 1929 році проголосила свої ідеологічно-світоглядні засади, які відповідають розвитковим тенденціям світу на базі наукових дослідів. До цих засад належить ствердження, що органічною людською спільнотою є нація, а найвищою гарантією її розвитку і свободи одиниці є національна держава. Тому ОУН бореться за правову Українську Самостійну Соборну Державу.

Отож тепер, коли фальшива інтернаціоналістична комуністична ідея скрахувала, прийшла пора завершити діло, для якого жили, працювали і боролися многи покоління Українського Народу. Акт 30 червня 1941 року, яким відновлено Українську Державу, що була створена у 1918 році, був скріплений збройною боротьбою ОУН-УПА, що тривала понад 10 років. На Вашу долю випало почесне і важливе завдання довершити справу, розпочату Вашими попередниками з княжих дружин, з козацьких полків, січового стрілецтва, з студентського курення, що згинули під Крутами 29-30 січня 1918 року в обороні рідної столиці — Києва, карпатських січовиків, воїнів ОУН-УПА.

Дорогі Українські Студенти! Ваш виступ у Києві в жовтні 1990 року, з голодуванням і рішучими вимогами до Верховного Совету УССР, був подивугідний і знайшов загальне признание. Ви добились деяких успіхів, хоч не все здійснене. Ваше

всеукраїнське об'єднання в Союз Українських Студентів є прикладом для решти молодіжних організацій, що для творення української сили потрібне об'єднання на всеукраїнському рівні. Потрібні масові молодіжні організації, які своєю мережею покрили б цілу Україну, по всіх областях і районних містах і селах.

Ви є динамічна сила Української Нації, яка потребує координації, щоб забезпечити кінцевий успіх. ОУН завжди будувала свою силу з молоді і вбачає у Вас тих, хто дасть поповнення рядів ОУН для дальшої боротьби та успішного завершення революційно-визвольних процесів України, що є неминучим шляхом до здобуття Української Самостійної Соборної Держави!

Воля Народам! — Воля Людині!
За Українську Самостійну Соборну Державу!
Слава Україні! — Героям слава!

VIII Надзвичайний Великий Збір ОУН
Влітку, 1991 року

STATEMENT TO THE FREE WORLD

The Organisation of Ukrainian Nationalists (OUN) is deeply concerned by the West's policies towards the explosive situation emerging in the Soviet Russian empire and its complacent acceptance of Kremlin leader Mikhail Gorbachev.

The OUN regards the present course charted by the industrialised democracies in their relations with the USSR as ill-conceived and counter-productive to the fundamental rights of the Ukrainian people, as well as the aspirations of the other subjugated nations of the Soviet Russian empire. This policy is wholly at variance with the cherished values of political liberty and social justice, and undermines international peace and security.

Resistance to foreign domination in Ukraine and the other subjugated nations is intensifying, and the goal of restoring Ukraine's independence is close to fruition. It is the OUN's fervent hope that this will come about through peaceful means rather than after prolonged upheaval.

In light of this, Moscow must be compelled to relent on the restoration of independence in Ukraine and the other subjugated nations of the USSR. On both moral and strategic grounds, the Free World should not acquiesce in their further subjugation. An imperialist regime bent on retaining its dominion, even one which seemingly is benevolent at home and cooperative abroad, cannot in the long term create the necessary conditions for lasting regional stability and international security. On the contrary, it can only lead to further strife and turmoil inside the empire and heightened tensions worldwide.

Moscow must confront the futility and consequences of attempting to sustain the Soviet Russian empire. Recent political differences between Gorbachev and other members of the Politburo of the Communist Party reflect more a concern with the viability of the "union" than an ideological break with the Soviet system. Gorbachev has on many occasions reiterated that the unity and territorial integrity of the USSR will be sustained

irrespective of any political dispensation offered to the republics. In fact, the policies of glasnost and perestroika are officially proclaimed as vehicles for a reinvigorated and more powerful Soviet Union.

The plan for political reform is rooted in the maintenance of a powerful centralised structure while allowing for limited local authority in the areas of administration and in certain cultural and economic spheres. The Kremlin's "reform" plan does not even grant genuine and irreversible social and economic freedoms to the non-Russian nations, much less fulfil their yearning for the right to sovereign independence.

Today, Ukraine and the other subjugated nations hang by a thread, like the Sword of Damocles, over the Kremlin rulers. Moscow should take immediate and meaningful steps towards fundamental disengagement from Ukraine and the other republics of the USSR which, through negotiations, will lead to the peaceful dismantling of the empire and the restoration of sovereign, independent and democratic states, including Russia itself. Only with the establishment of independent states can an edifice be built for cooperation between the republics and their former oppressor, as well as with the rest of the international community, in accordance with the norms and precepts of international law governing relations between sovereign and independent states.

Since 1985, the industrialised democracies have been beguiled by Gorbachev's pronouncements about a "single European home" and the right of all nations to "self-determination" as well as the right of the republics of the USSR to "economic sovereignty" and "political independence". However, despite the initiation of a limited Soviet political disengagement from Central and part of Eastern Europe, the tide of freedom in Eastern Europe has ground to a halt at the border of the USSR.

The Kremlin's attempt to halt this process at the western frontier of the USSR, especially in Ukraine, constitutes one of the greatest sources of instability in Europe. However, the

repressive means and coercive policies and practices used by the authorities have not proven successful in uprooting the pro-independence opposition. All opposition to Moscow's rule is undermined through intimidation and detention. Recently there have been: stepped-up attacks against the pro-independence leadership; the activities of local and regional legislative bodies and governmental agencies, including the organs of mass media and the local police, have been suspended through direct central rule by decree; and a massive militarisation of the country including large-scale military exercises and manoeuvres are underway.

Economic conditions for fanning continued resistance persist. Moscow has yet to even begin dealing with the structural economic problems incumbent on a colonial exploitative system. One of the most widely cited statistics in Ukraine today is that 95% of its industrial output is expropriated by Moscow, leaving 5% for the Ukrainian population. The data is only slightly better in the agricultural sector, where the exploitation is so great that what remains for local consumption barely staves off severe malnutrition in some of the worst affected areas. Likewise, in the energy sector it is now widely discussed that Ukraine utilises less than 10% of the electricity generated by the country's nuclear power stations, while Moscow exports the rest to its client states for 1 kopek per kilowatt. The consequences of the Chernobyl nuclear disaster include neurological and physical defects in 33% of all births and the spread of diseases among children never before experienced in Ukraine, as well as medical experts' predictions that adult susceptibility to devastating diseases will increase radically this year following the completion of a five year incubation period. This critical health situation confronts a society that at best has a medical infrastructure comparable to a third world colony.

The situation in Ukraine remains as grim as ever. The pro-independence and anti-Soviet movement has gained strength within the last five years. It has become clear that the Kremlin is

facing a crisis situation that is rapidly getting out of control. The pro-independence movement is enlisting increasing support from the population — from the Ukrainian intelligentsia to the industrial and agricultural sectors of society, and even reform-minded communists. The process is characterised by the restructuring and consolidation of nationalist and nationally-conscious community organisations. These organisations and groups are successfully undermining the communists' domination of society and in some areas are replacing them.

For the organised pro-independence opposition in Ukraine, the basis for the reestablishment of an independent Ukrainian state is the expressed will of the people of Ukraine as is irrevocably recorded in the annals of history. In recent history, Ukraine proclaimed the restoration of sovereignty and independence in Kyiv on January 22, 1918, and again in Lviv on June 30, 1941.

Behind the resurgence of the organised pro-independence opposition in Ukraine lies the political strategy pursued by the national-liberation struggle during this century. Its objectives guide the pro-independence forces in their assessment and definition of strategies to confront the regime. The stress is on the imperative need for urgent action to resolve the underlying problem of the colonial domination of Ukraine through a comprehensive, just and peaceful settlement.

It should be emphasised that it is impossible to make any headway or to bring an end to the last empire of the colonial era with outmoded and discredited plans to establish a "federation" or "confederation". Developments in Ukraine, the other non-Russian nations, and even in Russia itself underscore this reality. Cooperation and coordination among the independence movements of the subjugated nations has been spurred by the recent reestablishment of the Anti-Bolshevik Bloc of Nations on the Occupied Territories (ABN-OT). Clearly, the impasse between the subjugated nations and the imperial centre in Moscow will continue to widen until the United States

Government and its allies cease relying on dangerous policies of supporting Mikhail Gorbachev in his attempts to resuscitate the "union".

The West has two options: it can continue its unqualified economic and political support for Mr. Gorbachev, thus maintaining a lifeline to the imperial system and allowing the Soviet leader to proceed with the repression of pro-independence movements while seeking to rebuild a more powerful empire; or it can step up the pressure by adopting a policy of firm solidarity with the aspirations of the pro-independence movements in Ukraine and the other subjugated nations, and by making all further relations with the Kremlin conditional on the initiation of a genuine process of disengagement from these countries, ending Moscow's military and KGB presence on their territory. This should also involve the removal of all nuclear weapons from the territory of these nations under international supervision and control.

The first option will undoubtedly lead to a deepening of the crisis, contribute to regional destabilisation, and pose a threat to international peace and security. The second, on the other hand, would create a peaceful and comprehensive solution to the problem of the Soviet Russian empire through the restoration of independent states in the place of the present "republics".

In this quest, the Organisation of Ukrainian Nationalists calls upon President George Bush and the leaders of the industrialised democracies to demonstrate the necessary courage and wisdom in support of national liberty and justice for Ukraine and all the subjugated nations of the Soviet Russian empire.

VIII Extraordinary Congress
of the Organisation of Ukrainian Nationalists

July 1991

ГОЛОВНІ ІДЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

Організація Українських Націоналістів (ОУН) визнає націю найвищою суспільною категорією, що є не лише непорушною основою розвитку та процвітання, але й надійною запорукою повноцінного життя людини-одиниці, родини, народу, є гарантом поступу людства.

Українська нація, сягаючи своїм животворним корінням у вікове минуле й проходячи поперез сьогодення у незбагнений і безмірний світ майбутнього, — незнищенна, вічна. За чітким і найдохідливішим визначенням нашого Національного Пророка Шевченка, нація — це «живі, мертві і ненароджені».

Нація — безцінна вартість. Її не можна підмінити ані насильно утвореним безкласовим суспільством чи конгломератом народів і народностей, ані збанкрутілою федерацією чи конфедерацією, ані примарним міжнароднім альянсом чи союзом держав «на нових договірних основах», що фактично є закріпаченням волелюбних народів під тоталітарно-деспотичним верховодством російсько-большевицьких імперіялістів.

Нація — сукупність усіх верств і прошарків. Ніхто не може жити за межами існування й діяння нації, не дивлячись на своє соціальне походження, майновий стан, інтелектуальний рівень, сферу особистих уподобань і зацікавлень, поглядів щодо громадських і суспільно-політичних формувань і дій, не зважаючи на місце й країну проживання, на конфесійну чи безконфесійну приналежність, на вияв та інтен-

сивність внутрішньої спонукальності для своєрідних форм і засобів діяльності тощо.

Нація — єдність усіх поколінь. Національний розвиток не є результативним підсумком сьогочасної діяльності, він базується теж на вартостях, нагромаджених попередніми поколіннями. Примножені надбання, підкріплені сучасниками, передаються нащадкам. Це і є найголовніший фактор духового й ідейного єднання поколінь.

Нація — утверджена спільнота. Вона народилася у висліді тривалих історичних процесів, гартувалася у горнилі самовідданої боротьби за суверенність, за право жити незалежним життям у своїй власній самостійній державі.

Нація — підмет міжнароднього життя. Гарантуючи свою підметність державним суверенітетом, нація набуває сили й права вирішувати історичні світові процеси.

Нація — рішальний фактор міжнародньої справедливості. Всім державним і бездержавним народам притаманні національна воля і життя в самостійних державних структурах. Лише за існування націй і їхніх незалежних держав можна справедливо врегулювати міжнародні взаємини шляхом ліквідації визиску одного народу іншим і знищення імперій та колоній.

В силі духу квітне перемога нації, її могутність і непоборність.

Життя нації — це перманентна й багатогранна боротьба за виживання, за гідне існування в умовах державної суверенності, що є найстійкішим забезпеченням того існування, за повний самовияв і утвердження, за духовий і економічний ріст.

Народ — це утворена у визначених географічних, історичних і економічних умовах спільнота з

окремішною культурою, мовою, характером, традиціями, звичаями й іншими, відрубними від чужих народів, прикметами.

Народ житиме, якщо виступатиме проти зазіхань ворожих імперіялістичних сил, що намагаються духово й матеріально його ограбити, позбавляючи культурних і матеріальних надбань; народ збережеться, якщо не дозволить витіснити мову, а також згладжувати притаманні лише йому національні відмінності, якщо відстоюватиме історичну правду.

Ступаючи на шлях боротьби за свою суспільно-політичну підметність, за гідне місце під сонцем у колі інших вільних народів, за державну суверенність, за продовження й утвердження свого існування, — такий народ підноситься на вищий ступінь і стає нацією.

Той же народ, що, роблячись інертним, безініціативним і збайдужілим, поступово втрачає самопошану до самого себе, нехтує шанобливим ставленням до рідної мови, до своєї національної віри, до світлих і водночас трагічних сторінок свого минулого, до національних борців, що змагалися й погибали в битвах за його волю й щастя, — такий народ нидіє й перетворюється в етнографічну масу й, ставши погноєм чужих сил, урешті-решт зникає з лиця землі.

Організація Українських Націоналістів визнає: людина-одиниця — це складова частинка нації й органічно з нею зв'язана, вона не є інертним мікро-скопичним уламком. Перш усього вона ініціативний, діяльний та керівний фактор усього національно-суспільного життя.

Адже ж і сама теорія нації не є абстрактним явищем, відірваним від дійсного життя, оскільки вона виникла у головах людей-одиниць з життєво необхідною метою.

Кожна людина, як окрема, оригінальна й неповторна цілість, наділена вільною волею, має право на всебічний розвиток, на свої духові аспірації й матеріальні потреби, на вияв своїх намірів і починань, на виконання, кінець-кінцем, такого чи іншого, більш чи менш відповідального призначення.

Повновартісну людину творчо підносить саме почуття відповідальності й громадянського обов'язку перед нацією.

Ставлячи перед кожним українським громадянином безумовну вимогу громадянського обов'язку, Іван Франко імперативно закликав: «Кожний думай, що на тобі мільонів стан стоїть, що за долю мільонів мусиш дати ти відповідь!»

Українським націоналістичним рухом заперечувалось і категорично відкидається трактування людини-одиниці антигуманною комуністично-більшевицькою політикою як чогось малозначного, як «гвинтика» у машині суспільно-державного советського організму, а також рабське культивування вождизму чи — врешті — гидотне возвеличування «політично непомильної» партocratичної верхівки.

Засуджується плекання типу людини-одиниці, яка свої користолюбні власні інтереси ставить вище за інтереси іншої людини чи за інтереси національної спільноти. Рішуче відкидається потурання свавільному індивідуалізові, поборюється тип паразита й споживача.

В інтересі національної спільноти лежить: гарантувати кожній людині право й умови для її всебічного розвитку та себевияву у вільній праці шляхом задоволення її особистих зацікавлень і потреб. Девізом для кожної людини-одиниці повинні послужити слова грузинського поета Шота Руставелі: «Пропаде все, що ти сховав для власної потреби, все те ж, що людям ти віддав, повернеться до тебе».

Українська людина-одиниця повинна працювати для добра нації. Працюючи для нації — працює для себе. Невідкладне завдання українця — вірна служба українському народові. Глибоке почуття патріотизму — прикраса громадянина. Кількістю людей-одиниць високої ідейності, притаманної кожному українському націоналістові, вимірюється сила й велич нації.

Популяризація культу безмежної жертвенности у користь народу та нації — першочергове завдання, вічно живе й актуальне. Популяризація культу сили: духової, моральної, фізичної — повсякденна вимога. Де духово, морально й фізично сильні одиниці — там духово, морально й фізично сильний народ. Єдине і найпотрібніше: виховання на здорових засадах сучасників і всіх грядущих поколінь.

Організація Українських Націоналістів визнає: родина (сім'я) — кровне скупчення найближчих родичів (батьки, діти, їх потомки) — за всіх часів була й залишиться фізичною основою людського роду. Вона і творець, і зберігач, і джерело продовження його існування. Ріст і розвиток народу залежить від росту й розвитку родин — його основних клітин. Духово-моральне здоров'я родини — найкраща запорука здоров'я нації. Важливість цієї безперечної істини стверджується світочами науки й культури, найпередовішими вченими, що головним предметом своїх наукових праць вважають дослідження та вивчення суспільства у всіх його аспектах і законів життя суспільства та його розвитку.

Родина — перша школа патріотизму, національного єднання та виховання, місце прищеплення здорових норм і навиків, кузня пошанівку рідної мови, традиції, звичаїв і обичаїв. Державні акти, всі засоби соціального впливу та захисту повинні бути спрямовані на службу родині, на збереження й зміцнення здорової сім'ї.

По всьому світі, в тому ж і в розвинутих країнах, відмічається постійно зростаючий розлад у родинних взаєминах з тяжкими наслідками. Своїм нищівним впливом це загальнопоширене явище не обійшло й українських родин, сіючи незлагодженість, дисгармонію, кінцевим результатом яких розлучення, а це в свою чергу крайньо негативно, а то й фатально впливає на наш національний цвіт — дітей. Розлад у родинних взаєминах не тільки заслуговує на осуд, він крайньо погано впливає на виховання дітей, підриває пошанівку дітей до батьків, вносить атмосферу недовір'я, знецінює високі моральні вартості, ослаблює силу нації.

Стосується це кожного і всіх: позитивне вирішення проблеми міжродинних відносин, вироблення заходів на зміцнення родин, на їх здорову екзистенцію — пекуче, гостроактуальне й невідкладне питання, рішення якого в інтересі самих родин, держави й нації.

Організація Українських Націоналістів визнає: єдиним і сталим гарантом життя й всебічного розвитку народу та нації є суверенна, тобто самостійна, від нікого незалежна держава. Власне за таку державу українського народу ніколи не припинялася й не припиняється боротьба, стаючи на різних історичних етапах більш чи менш інтенсивною, застосовуючи, в залежності від вимог часу, такі чи інші методи й форми. Незмінна риса тієї боротьби — її перманентність. Саме перманентна боротьба за суверенну державність, в якій проливається хоч одну краплю крові, підносить народ на рівень нації.

Вороги української нації завжди заперечували й заперечують необхідність української суверенної держави. Втрачаючи впливи на народ, вони вдаються до найпідліших інсинуацій, урешті-решт, до підміни

змісту таких величних понять як суверенність і економічна незалежність. «Деклярація про державний суверенітет України», допоки не має сили закону, не може бути заповнена конкретним змістом, вона не виходить поза межі простого пропагандистського засобу.

Лише українська суверенна державність є запорукою стійкості, непорушності й повної пошани до закону, перед яким усі рівні. Відкидається раз і назавжди злочинну практику російсько-комуністичних імперіялістів, що нехтує законом, ставлячи компартію у надрядне становище.

Лише українська суверенна держава в силі справедливо й результативно вирішити всі політичні, соціальні й економічні проблеми, а також ряд таких пекучих і невідкладних питань, як ліквідація розпалюваних ворожими силами внутрішніх міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, забезпечуючи мирне співіснування конфесій чи навіть їх об'єднання. Лише українська держава здатна упорядкувати нормальні відносини між усіма суспільними верствами й прошарками, ставлячи в центр уваги інтереси людини, родини, народу.

Лише в умовах української суверенної державности можливо здійснювати високі принципи народовладдя шляхом покликання до життя, за демократичними засадами, вибраного народом найвищого представництва: законодавчого, виконавчого і судового та забезпечення злагодженості між ними.

Лише Українська Самостійна Соборна Держава — гарант свободи народу й людини.

Боротьба за українську суверенну державу — священна справа всього українського народу. Лише зусиллями найширших мас України, включаючи в ряди борців за осягнення цієї величної мети, поряд з

українцями, і доброзичливі іншонаціональні, льюальні до українських змагань, сили, буде відновлена Українська Самостійна Соборна Держава.

Організація Українських Націоналістів визнає: нація є складовою частиною світової констеляції, тимто її місце мусить бути чітко визначене, а це значить — мусять бути накреслені взаємини з іншими націями.

Визнання принципів загальнолюдської справедливості, українська засада, освячена віковою традицією: «свого не віддамо, чужого не хочемо» — віддзеркалюють прагнення народу.

Самі життєві обставини змушують констатувати факт, що ніодна нація не може жити в ізоляції, як це ще подекуди могло бути в далекому минулому, що не лише спілкування, а координація спільних з іншими націями дій, передовсім у питаннях екології, зокрема ж щодо збереження самого життя на Землі, — гостра вимога часу.

XX сторіччя, особливо ж його друга половина, характерне не лише позитивними досягненнями, хоча б такими, як високоефективні здобутки в царині науково-технічної інформації, але — на превеликий жаль — і крайньо негативними явищами: надмірно підвищеною радіацією та хемізацією ґрунтів, що в свою чергу викликає не лише побоювання за завтрашній день, але й тривожне передчуття світового катаклізму. Промовистий доказ того — аварія на Чорнобильській атомній електростанції, наслідки якої далі завдають болючих ран не лише українському, білоруському та російському народам, але певною мірою й усім народам Європи. Це справа не лише однієї обмеженої кількості націй, а всесвітня проблема.

Наявність ядерної зброї в світі, а також інших засобів масового знищення, змушує народи пе-

реглянути свої колишні позиції щодо майбутніх війн, які не забезпечують перемоги ні тим, що обороняються, ні тим, що нападають. При розгляді міжнародних питань «звичайною» зброєю, але при наявності атомних електростанцій, може дати той самий фатальний результат, що війна із застосуванням атомної зброї — тобто радіаційне винищення воюючих сторін і їхніх ближчих і дальших сусідів, а можливо — й усього людства. Сам вислів «виживання націй і всього людства» виповнюється новим, тривожним змістом.

Організація Українських Націоналістів визнає: як українська нація, так і її життєдайний витвір — український націоналізм, що найтісніше з нею пов'язаний, характеризується незнищенністю і вічністю. Між багатьма іншими найвидатнішими його рисами особливо чітко виділяються життєздатність, непоборність, багатогранність.

Визначення українського націоналізму не вкладається у тісні рамки сьогочасної простої формули, оскільки він поповнюється та збагачується новими й новими позитивними ознаками.

Український націоналізм — це сукупність поглядів на світ і життя, що в утвердженій оцінці вартостей перше місце відводить нації — як найвищій суспільній категорії.

Український націоналізм — це «Дух Одвічної Стихії», це та могутня, безперобійно в гущі народних мас палаюча, неподоланна сила, що віковично берегла, береже й берегтиме націю перед нищівними ударами.

Український націоналізм — це динамічна, невсипуща і послідовна творчість усіх поколінь і їх нащадків, що є найтривалішим фундаментом духового та матеріального росту нації.

Український націоналізм — це ясна й логічно складена ідеологія — усистематизоване сузір'я творчих думок (ідей) і поглядів, що вказує й осяває шляхи життя та поступу нації.

Український націоналізм — це визвольний, соборницький суспільно-політичний рух, що на засаді єднання в суцільний фронт усіх поборників державної самостійності мобілізує найширші народні маси до боротьби за волю народу й людини, за національну, політичну й соціальну справедливість, за віднову на українських етнографічних землях Української Самостійної Соборної Держави — єдиного гаранта існування, розквіту й процвітання нації.

Українські націоналісти в найширшому розумінні — це мільйонні когорти найактивніших українських патріотів, це організовані структури борців з чітко зформульованою ідеологією й суспільно-політичною програмою, зі своєю стратегією й тактикою, об'єднані спільністю революційно-визвольних ідей і дій.

Реасумуючи вищез'ясовані визначення українського націоналізму, його годилося б образно привіряти до гольфстріму, бо так, як він своєю могутньою течією теплих вод зогріває європейські країни, створюючи пригожий клімат і нормальні умови існування, — так український націоналізм потоком животворних ідей забезпечує безсмертність української нації і окриляє народ у боротьбі за перемогу його найвищих ідеалів.

ПОЛІТИЧНА ПРОГРАМА ОУН

1. Український визвольний націоналізм висуває історіософічну концепцію, в центрі якої стоїть розуміння історії як тяготіння до ідеалу справедливості. Під сучасну пору поривання до волі й справедливості розвивається в рамках національної держави, у вольово-динамічному змаганні народів до державної суверенності проти імперій.

2. На європейсько-азійському континенті є імперія, що стоїть колодою на дорозі вселюдського прогресу, яка насильно топче права багатьох народів, без політичної волі яких історія не може ввійти у наступний етап розвитку. Це є російська імперія, що зветься СССР.

3. Ліквідація російської імперії — імператив часу. Без розвалу цієї імперії ідея справедливості залишиться нездійсненою, а це означає, що людство не зможе приступити до досконалішого етапу історичного розвитку, наріжним каменем якого є ідея нації, тобто: а) визнання нації як найосновнішого чинника всіх суспільних і політичних відносин внутрі національної держави, б) взаємна пошана кожної нації-держави до права кожної іншої нації на державну самостійність.

4. В колі волелюбних сил, поборників справедливості, антиподів російського людиноненависного та націоовбивчого імперіялізму знаходиться Україна та інші поневолені Москвою народи.

5. Україна відстоює шляхетні традиції, культурну спадщину й усі цінності західної цивілізації: в далекому минулому наші князі й дружинники героїчно відбивали наступи диких орд, доки ще закріплялася західня цивілізація в політичному хаосі середньо-

віччя, і тим забезпечили розвиток європейської культури. І в новіших часах світ, а зокрема країни Західної Європи не були змушені відстоювати свою волю у конфлікті з російською імперіялістичною потугою, оскільки Москва спрямовувала свої сили проти визвольного руху України й інших поневолених нею народів.

Так, як колись Україна боролася проти східного насильництва й була заборолом культури й цивілізації перед кочовиками, так і тепер у спільному фронті з іншими поневоленими народами вона знаходиться у стані безперервної боротьби, захищаючи волю й політичну незалежність країн Заходу перед експансією російського імперіялізму.

6. Український визвольний націоналізм, борючись за Українську Самостійну Соборну Державу, визнає священне право кожного народу на свою державну незалежність.

На підтвердження цього принципового ставлення може послужити позиція в недавньому збройному конфлікті щодо кувейтської державної самостійності, без жодних передумов про «сполучення» її з розв'язкою так званої «палестинської проблеми».

7. Відстоюючи право народів на свою державну самостійність, ОУН виступає проти подвійної моралі в політиці Заходу відносно збереження інтегральності російської імперії, ОУН за волю й державність всіх поневолених народів.

8. Гасло «Воля народам! Воля людині!», висунуте понад півстоліття тому, — Організація Українських Націоналістів і сьогодні трактує як більш актуальне, ніж будь-коли.

9. Як довго Захід буде розпачливо шукати якоїсь спільної мови з російською перебудованою, але в основі незміненою імперіяльною потугою, нехтуючи

правами народів на визволення з-під опіки «червоної Москви», — так довго західні демократичні країни не зможуть стати співархітекторами нового світового ладу.

10. Національно-визвольна боротьба України й інших поневолених Москвою народів — проти збереження російської імперії і за державну самостійність народів — найпрогресивніша течія сучасності, оскільки вона оперта на визнанні потреби усунути всі форми соціального гніту й визиску людини людиною, партією, класом чи державою.

11. Український народ, в його невгамовному змагу за державний суверенітет нації, за волю народам і людині — є носієм нового справедливого ладу в світі. Це ствердження ніякою мірою не накладає на наш народ будь-якої місії. Український революційний націоналізм ніколи не пропонував і тепер не пропонує українського месіанізму.

12. Український націоналізм відкидає всякі марксистські, неомарксистські, псевдодіалектичні історіософічні концепції, які доводять, що матерія — це первісна основа буття, що матеріальні чи стисло економічні інтереси — це рушійний живчик історичних процесів, що вся дотеперішня історія розвивалася у висліді «класової боротьби».

13. Український націоналізм обґрунтований на концепції, що гласить: кожна історична епоха знаменна певним «духом», що сам є вислідом вольових поривань і тяготінь людини й народів у їхньому бажанні встановити вільний і справедливий лад на землі.

14. Модерна епоха — це доба націй, а модерна історія — це запис в духовому тайнописі людини до змагань народів світу за національно-державну самостійність, велична епопея їхнього тяготіння до волі.

15. Український націоналізм визнає: в сучасній добі національна держава, побудована на демократичних принципах народовладдя, — це найсправедливіша форма організації суспільних відносин, суверенність котрої — необхідна передумова для осувереннення людини.

16. Марксизм у всіх його формах (ленінізм, маоїзм, «гуманний марксизм»), нехтуючи примат суспільно-національної органічності, як необхідної підстави для побудови справедливого ладу в світі, зазнав повної поразки. Маркс ніколи не будував запроєктоване ним «безкласове суспільство» на ідеалі справедливості, вважаючи, що цей ідеал, подібно як усі культурно-духові, релігійні та національно-політичні цінності, — це не основа суспільства, а якась «надбудова», нібито видумана правлячими класами на те, щоб, мовляв, прикривати дійсний експлуататорський характер усіх дотеперішніх суспільних відносин. Марксистська концепція побудована на етичному релятивізмі, себто на нехтуванні абсолютного ідеалу справедливості, і тому вона не може виступати, як позитивна наукова підстава для побудови справедливого суспільства.

17. Український націоналізм уважає, що в інтересі нації — забезпечити кожній людині умови для її повного розвитку і себевиаву у вільній праці.

18. Український націоналізм проти гедонізму, тобто намагання досягнути насолоди в житті. Український націоналізм за культ людини-борця, оскільки немає більшої насолоди за ту, що окриляє борця за правду, за справедливість. При цьому слід зазначити, що націоналізм ніяк не означає якусь ірраціональну любов до власної нації. Щоб стати націоналістом, насамперед слід пізнати й глибоко «полюбити» справедливість як вищу категорію життя людини, і

силою цієї любови змагатися за загальне добро власної нації, що вимагає «любови», тобто пошанування прав кожної людини, кожної нації, чим все людство збагачується, ближче підходить до ідеально справедливого ладу на землі.

Жоден імперіяліст не може стати націоналістом, оскільки його все єство виповнене не любов'ю до справедливості, а ненавистю до неї і до народів.

19. Нація може конкретизувати свою волю до життя й влади лише у власній, національній, суверенній і соборній державі, побудованій на принципах народовладдя. Національна держава — це постійна об'єктивізація волі нації та людини, це найвища форма організації буття народу, структура й устрій якої відповідають притаманним прикметам нації та потребам її життя. Лише національна держава може забезпечити вільний розвиток усіх її духових і матеріальних сил та належне місце між іншими державними народами.

20. В центрі націоналістичної програми державного будівництва і соціального ладу стоїть суспільно й національно відповідальна людина, вільний продуцент, вільною працею якого збагачується вся національна спільнота. В комуністичному ладі властива людині ідентичність, її істотна індивідуальність є здавлені, примусово зведені до рівня аморфної, безідентичної масовості. Демоліберальний капіталізм і тоталітарний комунізм — дві сторони тієї самої медалі, дві екстреми того самого лиха: нехить до національного первня, до нації взагалі, як основного упорядковуючого чинника всіх суспільних відносин.

21. В націоналістичній концепції національна держава розуміється як дорогоцінність усіх її громадян, які є співгосподарями, з однаковими правами й обов'язками, відповідальні за її добробут, чим

збагачується добробут кожної одиниці-громадянина в тій державі. Така концепція держави відмінна від демоліберальної, в якій людина трактується як звичайний споживач, відокремлений від спільноти та інших співжителів того суспільства.

22. Основний ключ соціальної програми українського націоналізму — це ідея вільної праці. Кожний продуцент матиме повну можливість користуватися продуктами своєї праці, в розумінні його духотворчої діяльності, чим квантитативно та якісно збагачується спільнота-нація в цілому.

23. Праця — це творчість, це радість життя. Кожна корисна суспільству праця є етично однаково вартісна, без уваги на її якість і ефект у розбудові суспільства. Праця — це не кара, а нагорода. Не гедоністичне вдоволення зиском, а вищі духові вартості визначають вартість праці.

24. В комуністичній системі людина зведена до кріпацького статусу. Вся власність у руках держави, а конкретно тих, що за наказом компартійних ватажків насильством і терором верховодять суспільно-політичною структурою. Марксистська формула «диктатури пролетаріату», що мала б постати в перехідному періоді після «пролетарської революції» в усіх комуністичних країнах, перетворилася в диктатуру самопроголошеного «авангарду» пролетаріату, отже в диктатуру компартії.

25. В СРСР комуністична система рабства пов'язана з імперіялістичною системою націовбивчого насильства та беззаконня. Антилюдяність, людиноненавистництво, нехить до національного примату в суспільних відносинах тісно сходяться з російським націо-вбивчим ідеалом, що прямує не лише економічно по-колоніальному визискувати поневолені ним народи, але перетворити їх в анонімних

молохів, в національно невизначений «совєтський народ», в духово неокреслену масу новітніх яничарів, як перший крок до включення їх, меншевартісних «молодших братів», до російської нації.

26. Націоналістичний соціяльний лад, в центрі якого поставлений примат соціяльної справедливості і загального добра національної спільноти, дбатиме, щоб усі поступові технологічні надбання у всіх галузях виробництв насамперед були підпорядковані вимогам національної спільноти і служили її інтересам. Цей надклясовий лад в Україні опиратиметься на засадах правовості, соціяльної справедливості, гідності людини та гармонійного урівноваження індивідуальних прагнень із вимогами та потребами всієї спільноти.

27. Український націоналізм відкидає всі клясократичні концепції чи доктрини, які оперті на взаємопожиранню. Націоналістичний надклясовий суспільний лад виключатиме всі форми визиску людини людиною, клясою, партією, державою, в ньому кожна людина творчо-вольова.

28. Кожний народ має право на суверенне життя у власній національній державі. Національна держава, побудована на демократичних засадах, — це найпрогресивніша форма організації суспільних відносин. Як довго нація поневолена чужою, насильно накиненою колоніяльною системою, так довго вона залишається безвольним матеріалом у руках імперіяльних потуг. Бездержавна нація ніколи не може виступити як власнопідметний, суверенний чинник в політиці і в історії.

29. Нині немає суверенної влади в Україні. Існує лише колоніяльний адміністративний режим у Києві, підпорядкований імперіяльному центрові — Москві. Проголошення у псевдо-«парляментарних» радах

«Деклярації про державний суверенітет України» й винесення ухвали, що закони т. зв. УССР мають першєнство над союзними, — політична нісенітниця.

30. Український націоналізм стоїть на становищі, що жодний колоніяльний орган т. зв. УССР не може бути виразником волі української нації. Український націоналізм послідовно тримається основної засади національно-визвольної боротьби, а саме: єдиний вихід — замінити систему колоніяльного безладдя правдиво демократичною системою народовладдя.

31. Російсько-комуністична імперія поневолює інші народи, щоб матеріяльно використовувати їх, щоб духово їх винищити, калічачи поступово їх національно-духове єство, щоб урешті включити їх, асимілюючи, до російської нації. Ця російська імперіялістична, суто шовіністична політика грубого насильства була оправдувана якоюсь месіяністською ідеєю, в минулому проголошенням «Москви — Третім Римом» чи «обороною православ'я», в недавньому минулому: визначенням Москви «опорою світової соціялістичної революції», «надійною опорою проти фашизму», чи — врешті — «оплотом національно-визвольних рухів», або «бастіоном миру у світі».

32. Найсмертельнішим історичним ворогом української нації є агресивний та завойовницький російський імперіялізм, успадкований від російських царів, що протягом кількох століть змагає до знищення ідейно-духових первнів українського національного генія.

33. Україна і Росія — це два діаметрально протилежні комплекси вартостей, суперечливі антиподи у всіх сферах життя, світогляду та світосприймання. Це два споконвічні вороги з цілком протилежними ідеалами життя, що зударяються на всіх відтинках співвідношення. Це два цілком протилежні ідейно-

духовні, релігійні, морально-етичні, політичні та культурні комплекси.

34. Наступ Москви на Україну суцільний: вона намагається змінити духовність нації, її світогляд, її соціальні, релігійні та правові ідеали. Вона силкується створити якусь аморфну, обездуховлену та обезголовлену амальгаму, що зветься «совєтський народ».

35. В боротьбі за УССД український націоналізм висуває культ національних традицій. Він бореться за свою релігію і культуру, за свій світогляд, за свої суспільні інститути.

36. Український націоналізм критично оцінює концепцію про те, що «демократична Росія» позбудеться своїх імперіялістичних намірів щодо України й інших поневолених Москвою народів.

37. Український націоналізм не вбачає апріорно в кожному росіянинові ворога України. Основний критерій, яким оцінюється кожного росіянина, — це його ставлення до Української Самостійної Соборної Держави. Кожний росіянин, який, пізнавши істину справедливості, зрозумів, що демократія не можлива в Росії так довго, доки вона залишається імперіялістичною потугою, який боліє націовбивчою політикою Кремля, який, врешті, за розвал російської імперії, який визнає побудову на її руїнах демократичних держав (і одною з таких повинна бути демократична російська держава), — лише такий росіянин може бути нашим союзником.

Кожний росіянин-імперіяліст, який намагається зберегти імперію чи в її сучасній формі, чи в якомусь іншому варіанті, — ворог українського народу. Кожний росіянин-імперіяліст, що силкується ввести наш народ у нову колоніальну пастку, просуваючи якусь нову облудну формулу «нового союзу суверенних республіки», чи автономних держав у

федералістичній або конфедералістичній, але по суті колоніальній структурі, — це ворог українського народу.

38. Констатується у Совєтському Союзі наявність певних політичних сил, які вважають, що імперіялістична політика не принесла Росії слави, а довела до спустошення здорового російського духу і до економічної руїни. Стверджується, що ті сили здатні пройти певну метаморфозу, приймаючи нові моральні й політичні, суто гуманістичні вартості, з яких випромінює пошана до прав інших народів, зокрема Москвою поневолених. Українські націоналісти з повним розумінням і прихильністю ставляться до таких сил в Росії, що змагають побудувати на російських етнографічних землях російську демократичну республіку.

39. Українські національні сили, борючись за віднову української незалежної державності, ні в якому разі не можуть узалежнювати свій змаг за здобуття національної волі від демократичних процесів, що відбуваються в Росії, хоча можна вважати нашим обов'язком всеціло сприяти таким процесам.

40. Проголошена в ССРСР т. зв. «перестройка» й «гласність» — це ніщо інше, як облудний ярлик для програми політичних реформ, які мали б довести до поступового введення «демократизації» в совєтському суспільстві. Не можна вважати, що деякі полегші, що їх вводиться нібито для «демократизації», — це якась благовісна ласка з боку Москви. Ці реформи були вимушені тими процесами, а передовсім національно-визвольними, які назріли в ССРСР. Остаточна ціль цих реформ полягає в тому, щоб не допустити до розвалу імперії, зберегти її в іншому, «демократичному» варіанті.

41. Одним із кроків у сторону «перебудови» російсько-комуністичної імперії в російсько-«демократичну» імперію був т. зв. референдум щодо союзного договору 17 березня 1991 р. Шляхом колоніального плембсциту червона Москва бажала надати пошматованій фасаді «советського федералізму» оживлюючий поштовх «законности». Багатолюдна участь у «всесоюзному» референдумі, який нібито дав нагоду «советським громадянам» заманіфестувати свою волю у масовому стремлінні зберегти недоторканість союзу, витворила ілюзію демократії.

42. Заманлива для декого «Деклярація про державний суверенітет України» наприкінці виразно стверджує: «Принципи Деклярації про суверенітет України використовуються для укладання союзного договору». У цьому квінтесенція колоніальної діялектики: в одному реченні заперечується вся попередня концепція «Деклярації».

43. В умовах імперіялістичного колоніального насильства, поневолений народ, який, виключаючи всяку іншу, веде лише «законну парламентарну боротьбу», дозволяє, щоб ворог увів його в лябіронт, ключ до виходу з якого має лише той, хто створив його. Замість визнання повної самостійности, ворог надаватиме право вести балачки про «конституційне право на вихід із союзу», право, яке ворог мав би ласкаво визнати.

44. Український революційний націоналізм рішуче відкидає як єдину «законну, мирну, парламентарну, чи етапну боротьбу» за Українську Самостійну Соборну Державу. Вести «законну боротьбу» за національне визволення можна лише в умовах законности. Якщо вести «законну боротьбу», то насамперед слід мати справу з законним парламен-

том. Державність не можна звести до нагромадження свобод і тоді поступово після деякого часу проголосити самостійність. Свободи, демократичні вольності можуть постати щойно в умовах державної самостійности, яка стане їх гарантом. Немає справжніх громадян у колонії, а є лише раби імперіялістичної системи.

45. Нація стає суверенним чинником у політиці лише тоді, коли стверджує свою волю до влади в незалежній державній формації, коли будує систему управління, законодавчі, виконавчі та юридичні органи народовладдя згідно з її історичними, політичними, соціальними, економічними, культурними та релігійними вартостями, бажаннями та потребами.

46. Щоб відвоювати владу, уярмлена нація мусить вести тотальну боротьбу в усіх сферах життя, тобто національну революцію. Національна революція — це багатогранний етапний процес, який розвивається у всіх шарах і на всіх відтинках життя поневоленого імперіялізмом народу і прямує до відвоювання влади.

47. Національна революція — це тотальна боротьба за владу. Це не змаг групи «професійних революціонерів», які зорганізовані в лавах гостро дисциплінованої організації, фанатично віддані одному вождеві-демагогові, який деспотично верховодить над нею. Революційний змаг не може бути зведений до тероризму. Це не бунт мас, які в божевільному фанатизмі виливають свою лють, перетворюючись у кровожадних горлорізів. Національна революція — це відкритий всенародній вольово-стихийний змаг за владу, що ведеться на всіх відтинках життя.

48. Революційна Організація Українських Націоналістів відкидає концепцію «референдуму» з ініціативи імперського центру в Москві, чи агентури

колоніального режиму в Києві, як законний вияв волі української нації.

Імперіалізм поневолена нація може висловити свою волю лише безкомпромісовою визвольною боротьбою за самостійність і державність.

49. Український націоналістичний рух веде принципальну політику, засуджуючи опортунізм, тобто зговорення з ворогом, який за деяких умов, для нього вигідних, може петлю попустити, але може і в будь-який час її затягнути, якщо це буде йому вигідно.

50. Боротьба за національне визволення, за Українську Самостійну Соборну Державу перманентна, вона ніколи не припинялась і не припиниться до часу повної перемоги.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ОУН

I

1. Ненаукові теорії політичної економії соціалізму, командно-адміністративна економічна й нераціональна, імперсько-колоніальна політика довели до економічного краху СРСР. В глибокому кризовому стані перебуває і народне господарство України, що є інтегральною частиною єдиного економічного комплексу СРСР.

2. Надаючи за всяких умов пріоритет індустріально-мілітарному комплексі, вкладаючи до нього завелику частину національного доходу і ставлячи до диспозиції воєнної індустрії найкращі наукові сили й інші людські ресурси, недорозвинуто життєво дуже важливі галузі, передусім: житлове будівництво, а також будівництво лікарень, шкіл, наукових і куль-

турних закладів, виробництво товарів, ліків, медичних інструментів тощо.

3. Застосовуючи стратегію екстенсивного економічного росту і форсування випереджаючого ростови продукції засобів виробництва, спричинено диспропорції в економічній структурі та занедбано розбудову адекватної соціальної і економічної інфраструктури.

4. Стан усіх галузей народного господарства України критичний. На фабриках і на заводах переважають не тільки немодерні, але й технічно перестарілі машини й інші виробничі засоби, а продукційна технологія за давнєна.

5. Землі, поля, води, ліси і навколишнє середовище України потерпіли від нерозважних, екологічно шкідливих проєктів.

6. Щоб вийти з сучасної глибокої економічної кризи, слід негайно відкинути ілюзію, що нібито накинену КПСС командно-адміністративну економічну систему можна перебудувати. Єдиною альтернативою є невідкладний перехід до соціальної ринкової економіки на базі економічної самостійності України. Економічна самостійність не означає автаркії, а навпаки — є передумовою корисного міжнародного розподілу праці й інтеграції українського народного господарства в світову економіку.

II

ОУН стверджує, що:

1. Головна ціль господарки — це забезпечення духового та матеріального добробуту суспільства і людини. Це можна досягнути лише в такому господарському ладі, головними принципами якого є свобода кожного здобувати засоби виробництва,

набувати власність і нею розпоряджатися і розвивати приватну ініціативу в господарському житті.

2. Повоєнна світова практика показала, що виключно соціальна ринкова економіка і вільна підприємливість є в силі забезпечити раціональне використання всіх господарських ресурсів і максимально гарантувати духові й матеріальні потреби народу й поодиноких громадян.

Господарський лад соціальної ринкової економіки є економічною гарантією свободи суспільного і державного ладу. Цей лад спирається на індивідуальній, кооперативній і, лише в певних випадках, на державній власності, на вільній конкуренції і на розподілі інвестицій і споживчих дібр ринком. При цьому економічна конкуренція повинна бути рушійною силою ринкової економіки. Завданням держави було б створити правові рамки для вільної конкуренції і запобігати всяким протидіям цій конкуренції і творенню монополій.

3. ООН змагає за соціальний і господарський лад, в якому кожний громадянин має право на працю згідно з його здібностями, вишколом і трудом, право на вільний вибір місця праці, право на всестороннє соціальне забезпечення у випадку нещастя, безробіття, хвороби, інвалідності й старости, як теж право співішати про умови праці.

4. ООН уважає, що економічна політика повинна бути націлена на адекватний реальний економічний ріст, на застосування екологічно чистих виробничих процесів, на повне zatrudнення працездатного населення, на стабільність цін — покупної сили гроша, і на оптималізацію корисної зовнішньої торгівлі.

5. В соціальній ринковій економіці економічний компонент є нерозривно пов'язаний з соціальним компонентом. Тому економічна політика держави

мусить уможливити проведення суспільної і соціальної політики, побудованої на принципах солідарності, самовідповідальності громадян і соціальної справедливості.

ООН змагає до такого соціального ладу, в якому одиниця має зобов'язання супроти суспільства, але не в меншій мірі — суспільство супроти одиниці. При тому суспільство не може перебирати від одиниці жодної її особистої відповідальності. Лише побудоване на самовідповідальності суспільство зможе мобілізувати фінансові засоби для допомоги потребуючим.

6. В незалежній Україні і в її самостійній економіці існуватимуть незалежні від держави і вповні автономні малі, середні та великі підприємства. Всі вони мусять мати рівні можливості вільної конкуренційної гри на ринку. Але у зв'язку з загальногосподарським збалансуванням і суспільною стабільністю необхідна зрізничкована, але сильна, середня суспільна верства.

При стимулюванні і посилюванні середньої верстви не йдеться про якусь піддержку групових інтересів, а про політичну стратегію забезпечення повноцілого функціонування ринково-економічного ладу і вільного суспільства.

Сильна і працездатна середня верства самостійних торговців, ремісників, вільних професіоналістів, підприємців побутових послуг і інших є невід'ємною частиною суспільства і сповняє в ньому лише її питому роль.

7. ООН виступає за приватну власність для кожного громадянина, бо в цей спосіб забезпечується ще більше особиста свобода і незалежність індивіда. Приватна власність селян на землю і господарство, а робітників, службовців і інших працівників — на житлові будинки має важливе економічне і суспільне значення.

бо таких коштів ніколи не було. Навпаки, народне господарство України було систематично експлуатоване імперським центром і його відомствами. Щорічний вклад України в національний дохід імперії виносить понад двадцять відсотків, і левина частина цього вкладу була і є зужиткована для цілей імперії. Тому при розчленуванні СРСР повинно наступити відшкодування для України за зграбоване майно, за нанесену екологічну шкоду й за заподіяні кривди.

5. При реконструкції успадкованої комуністичної економічної системи ОУН виходитиме з наступних засад:

а) демонополізації, тобто усунення монополію держави в економічному житті й створення державною владою правних і фактичних передумов для розвитку особистої ініціативи і підприємливості;

б) реприватизації, тобто заведення умасовленої приватної власності, промисловості, торгівлі й банків і уможливлення найширшої господарської ініціативи в продукуванні і розподілі дібр. За державою має бути забезпечена власність тільки на такі засоби виробництва і складники господарства, які мають загальнонаціональне значення і удержавлення яких виправдалось досвідом;

в) деколективізації сільського господарства, тобто встановлення приватної власності на землю і селянські двори та забезпечення селянам державою всебічної технічної та фінансової допомоги. Для цієї цілі створюються сільсько-господарський банк і державні дослідні станції, насінні та тваринно-розплодові господарства тощо;

г) незалежності від центральної влади Національного Банку, який має не тільки емітувати українські банкноти, але теж відповідати за грошову політику і мати нагляд за цілою банково-кредитною системою;

самостійними ощадностевими касами, загальними і спеціальними банками приватного, спілкового та громадського характеру;

г) відкритої економіки, тобто інтенсифікації торговельних, економічних і технічних взаємин із закордоном і допущення заграничної конкуренції на внутрішньому ринку;

д) прогресивної податкової політики, яка, побіч державно-бюджетової функції, матиме за завдання регулювати перерозподіл національного доходу;

е) поступенної лібералізації цін, тобто допущення усталення цін механізмом пропозиції і попиту лише в міру оздоровлення економіки і задовільного росту виробництва. Під час реконструкції ціни на товари першої потреби і громадський транспорт мусять бути субсидійовані державою;

є) праві кожного індивіда на такий дохід (заробітна платня, пенсія або інше соціальне забезпечення), який мінімально забезпечував би його культурні й матеріальні потреби.

6. Попри реконструкцію економічної системи слід рівночасно:

а) приступити до виміни рублів на українську валюту, обмежуючи загальну грошову кількість до економічно оправданого рівня;

б) оздоровити державні фінанси і поробити заходи, щоб евентуальні державні фінансові недобори не покривати емісією непокритого гроша, а внутрішніми й, в окремих випадках, зовнішніми позичками;

в) організувати перевишкіл менеджерів і економістів при допомозі економістів української діаспори і закордонних експертів. Молодих науковців і здібних студентів треба висилати на економічні й сільсько-господарські студії закордон, зокрема у Велику Британію, США, Німеччину й Голляндію;

ОУН теж сприятиме тому, щоб робітники та інші громадяни могли придбати уділ, у формі паїв (акцій), у засобах виробництва та в іншому майні та в такий спосіб стати співвласниками фабрик, заводів і іншого національного майна.

ОУН обстоює право всіх трудящих на уділ, теж у формі паїв, в чистому зиску підприємств, в яких вони працюють.

8. ОУН вважає, що кожний трудящий має право не тільки на співвласність виробничих фондів, але й на співвирішальність в підприємствах у справах, які торкаються його особистих, професійних і соціальних інтересів.

9. ОУН заступає думку, що відповідальність у соціально-економічній ділянці треба поширити на всі суспільні верстви. Тому слід створити можливості обмірковування життєво важливих економічних і соціальних питань на різних рівнях: національному, регіональному (районному, міському, обласному, зональному) і на рівні поодиноких галузей народного господарства. Конкретно тут ідеться про покликання до життя відповідних суспільних органів, в яких повинні бути заступлені професійні спілки, об'єднання працеводців, науковці, зацікавлені громадські організації і банки. Ці регіональні і галузеві суспільні органи повинні розглядати питання затруднення працеводатних, розвитку платень, технологічного розвитку, що в свою чергу допомагатиме виносити слушні рішення на підприємствах.

10. В принципі всі підприємства мусять змагати до досягнення максималізації зиску. Нерентабельні підприємства можуть бути вдержані за рахунок державних субсидій виключно у випадку, коли їх існування є необхідне для загального добра народу.

III

1. Треба бути свідомим того, що перехід на соціально ринкову економіку буде нелегким і вимагатиме самообмежень і жертв від населення, а від національної влади — мудрости, політичної волі і сили провести в життя конкретні заходи. Є ясным, що лиха, заподіяного майже сімдесятип'ятилітньою колоніальною грабунковою економічною політикою, не можна усунути протягом кількох років, а тим більше, що історія цивілізованих країн не має рецептів реконструкції нераціональної командно-адміністративної економічної системи на ринкову систему.

2. Засадничою передумовою переходу економіки України на соціальний ринковий модель і покращання життєвих умовин її громадян є цілковита політична незалежність України від імперського московського центру. Без децентралізації економічних рішень не є можливим перехід на ринкову систему, а економічна децентралізація нездійсненна без політичної децентралізації, тобто без досягнення державної самостійности й справжньої суверенности України. Лише самостійницька українська державна влада буде в силі реконструювати економічний і соціальний лад.

3. Розірвання імперських пут і вихід України на самостійницький державний шлях не означає, що будуть порвані зв'язки з економічними суб'єктами на інших просторах колишнього СРСР. Україна є життєво зацікавлена в продовженні тих зовнішньоторговельних зв'язків і в економічній співпраці, але під умовою, що це в її загальних інтересах і економічно вигідне.

4. ОУН не погодиться ніколи, щоб Українська Держава платила якісь відшкодування Москві за «союзні кошти» в користь її народного господарства,

г) прискішувати розвиток занедбаних і недорозвинених галузей та інших економічних ділянок, надаючи пріоритет: сільському господарству, харчовій, переробній і легкій промисловостям, виробництву хлібопродуктів, житлово-комунальному господарству, будівництву лікувальних закладів, шкіл і приміщень для наукового і соціально-культурного вжитку, і розбудові адекватної соціальної і економічної інфраструктури;

г) зацікавити українську діаспору в інвестиціях в українську економіку й у відкриванні власних підприємств на рідних землях;

д) притягати закордонні капітали й уможливити закладання чужинецьких і українсько-чужинецьких спілок.

7. ОУН є за встановлення податкових пільг для економічно слабих, але конче потрібних, підприємств.

8. ОУН уважає, що побудова здорової і добробутної економіки не сміє йти коштом нищення природи і занецищення навколишнього середовища. Навпаки, слід вже під час реконструкції економічної системи долати накоєне екологічне лихо й перейти до оздоровлення земель, лісів і вод України.

9. Добробут українського народу не буде повноцілим, якщо разом з раціональною економічною політикою не буде справедливої соціальної політики. Тому ОУН стремить за державні соціальні закони, які б гарантували:

а) створення умов, в яких громадяни Української Держави могли б повністю користуватися політичною свободою і можливостями виявлення економічної ініціативи із застереженням, що межами свободи кожного громадянина є межі свободи інших громадян і соціальна справедливість;

б) встановлення такої мінімальної заробітної платні, яка достатньо забезпечувала б життєві та культурні потреби працюючого та його родини;

в) запровадження системи охорони народного здоров'я і кожного громадянина з урахуванням всіх досягнень медичної науки, зокрема охорони працюючих від професійних недуг;

г) забезпечення під кожним оглядом рівноправності жінки з чоловіком і рівної з чоловіком оплати за однаковий труд;

г) заборону найманої праці малолітніх і жінок у важкій промисловості і на виробництві, шкідливому для здоров'я, а також у нічний час;

д) забезпечення працюючим оплачуваних відпусток, влаштування домів відпочинку, санаторіїв тощо;

е) запровадження системи соціального забезпечення на час хвороби, непрацездатности, старости й безробіття і встановлення виплат для дотичних громадян у висоті, яка забезпечувала б нормальний життєвий рівень їх самих і їх родин;

є) організацію суспільної опіки за особливих обставин.

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ОУН

А. Загальні ствердження

1. Внутрішня політика ОУН, як один з її дієвих виявів, направлена на здійснення головної мети ОУН — здобуття Української Самостійної Соборної Держави.

2. Здійснення тієї мети вимагає залучення усіх сил Нації в революційно-визвольні процеси, які ведуть до їх завершення у формі встановлення суверенної влади народу на його етнографічній території.

3. Залучення всіх сил Нації в революційно-визвольні процеси зумовлює konieczність консолідації діючих політичних сил в Україні і в діяспорі на спільно

прийнятій платформі соціально-економічного і державно-правного ладу в Українській Державі.

4. Революційно-визвольні процеси в Україні, на даному етапі, проходять на ґрунті скрахованої імперсько-большевицької системи і антигуманного ладу, структури котрого тримаються ще силою зненавидженої народом КПСС, КГБ-МВД та спеціальних армійських загонів, керованих імперським центром.

5. В противагу імперським силам і їх системі, ОУН висуває ідею визвольного націоналізму з його програмою справедливого соціально-економічного ладу, демократично-плюралістичного державного устрою і забезпечення громадянам усіх свобод, що проголошені в Універсальній Деклярації Прав Людини.

6. Наявність в Україні певного числа політичних партій із подібними програмами, що своєю метою ставлять державну незалежність України без пов'язання з імперським центром, дає підстави для координованої дії в напрямі валення колоніальних структур і ліквідації накинutoї імперської системи.

7. Визвольна політика ОУН узгоджує зрізничкованість методів боротьби, які направлені на послаблення ворожих позицій і на зміцнення українського визвольного потенціалу.

8. Політична боротьба, ведена парламентарним і позапарламентарним способом, має сприяти революційно-визвольним процесам українського народу, придержуючись основних принципів визвольної політики, зафіксованих у спільно прийнятій платформі.

9. ОУН у своїй внутрішній політиці виключає міжпартійну боротьбу тих партій, котрі стоять на державно-незалежницьких позиціях. Між тими партіями, що мають спільного ворога, може бути тільки доброзичлива і конструктивна критика, а не боротьба.

10. ОУН визнає потребу одного Всеукраїнського Державного Центру з узглядненням усіх державних Актів, починаючи Актами 22 січня 1918-1919 років, Акту 1 листопада 1918 р. у Львові, Акту Карпатської України від 14.3.1939 р., Акту 30 червня 1941 р. у Львові і Маніфесту УГВР з липня 1944 р. Існуючі державні формації, що виводяться з тих Актів — ДЦ УНР і Українське Державне Правління, повинні об'єднатися в один Всеукраїнський Державний Центр для координації української визвольної політики до часу створення легальної влади в Україні шляхом вільних виборів.

11. Якщо б об'єднання тих двох державних формацій з якихось причин було неможливе, тоді координація визвольної політики повинна б наступити в висліді обопільних домовлень на базі спільної платформи за узгодженням і розподілом функцій. В такому випадку обидва Державні Центри діяли б паралельно, щоб відтак кожний зокрема міг скласти свої мандати до рук суверенної влади українського народу, яка буде встановлена у вільних виборах на засаді загального, рівного, прямого і пропорційного голосування, у відсутності імперських структур, згідно під контролею Об'єднаних Націй.

12. Керуючись добром української справи, ОУН вважає, що політичні, ідеологічні й міжорганізаційні розходження і суперечки, що виникли в часі Другої світової війни і зразу після неї, належать до історії, яка дасть їм належну об'єктивну оцінку. Тому використання тих суперечок і фактів, згідно інсинуацій, під сучасну пору в боротьбі з політичними противниками як в діаспорі, так і в Україні, належить вважати шкідливими з погляду конечности консолідації всіх національних сил для досягнення волі і державної незалежности України.

13. В нашій боротьбі за УССД спираємось на світлі традиції нашого минулого з княжих, козацьких, січово-стрілецьких, а також з часів Визвольних Змагань 1917–21 рр., періоду дії СВУ–СУМ, УВО, ОУН–УПА, Карпатських січовиків, і змагаємо до створення власних Збройних Сил, як гаранта захисту перед ворожою агресією та забезпечення ладу і порядку в Українській Державі.

14. Питання злочинних елементів в Україні, які, будучи на службі окупаційного режиму, відзначилися своєю жорстокістю і актами терору та поповненими злочинами супроти українського народу і людства, буде розв'язане судовою дорогою за прийнятими в міжнародному праві нормами, а також за правними нормами, прийнятими передпарламентом України на переходовий період встановлення влади. Всякі самосуди підпадатимуть також судовому покаранню.

15. Національні меншості в Україні користуватимуться всіми громадянськими правами, включно із статусом культурної автономії, під умовою повної лояльності до речників і властей самостійницьких сил України в період її державного становлення.

Б. Становище в Україні

Україна на початку 1990 років знайшлася в стані поглиблених революційно-визвольних процесів, спричинених ситуацією загально-імперського ідеологічного, політичного і соціально-економічного розкладу і національного спалаху поневолених Москвою народів. Цьому сприяло декілька основних факторів. Перший із них — це 10-літня війна в Афганістані, що відкрила перед народами, а головно перед вояками, правдиве обличчя російського імперіялізму. Десятки

тисяч загинулих та інвалідів викликали протестні обурення і загальний фермент по всіх республіках, а зокрема в Україні, звідки у значній кількості рекрутувались бійці до Афганістану. Молоді вояки-комсомольці переконалися на практиці, що їх обдурили, посылаючи в Афганістан буцімто боронити Афганістан перед чужими агресорами, коли насправді йшлося про боротьбу волелюбного народу, який не бажав жити в накиненому йому комуністичному ярмі. Росії був потрібний доступ до Індійського океану, що було мрією московських царів ще в минулих віках.

Другим фактором, що струснув до глибини приспану національну свідомість України, стала жахлива своїми наслідками Чорнобильська катастрофа, яка виявила, що імперіяльна московська кліка готова спопелити Україну, насаджуючи їй 40% всього атомного потенціалу СРСР, на території густо заселеній і найбільш екологічно занециженій з уваги на важку індустрію. Ця небувала в історії людства катастрофа показала безвідповідальність імперського центру по відношенню до своєї колонії, де основною метою є безоглядна експлуатація дїбр, без уваги на безпеку і добро жителів даної країни. Біля 10 тисяч померлих, сотні тисяч ушкоджених і мільйони потерпілих, при чому кілька сот тисяч дітей, позбавлених здоровельного імунітету. Мільйони гектарів урожайних ґрунтів перетворилися на неужитки. Народ зрозумів, що без своєї власної держави він приречений на загибель.

Третім могутнім духовим стимулом національного пробудження було 1000-ліття Хрещення України-Руси, що його російські імперіялісти намагалися перебрати на свій історичний рахунок. 1988 рік дав початок виходу українських Церков із катакомбів, куди їх загнав безбожницький режим. Величаві

відзначення того Ювілею в діаспорі, включно із світовим центром християнства в Римі, показали світові кому належить це 1000-ліття.

До того, рабовласницька система комуно-більшевизму, що перетворилась на державний капіталізм, підсилена тоталітаризмом, перевершила експлуатаційні спроможності робочого люду всіх часів і систем та довела до повного розкладу суспільства і його деморалізації. Корупція, підкупство, розкрадання і грабїж суспільного добра стали невід'ємною характеристикою суспільних відносин в ССРСР. «Не вкрадеш — не проживеш!» — це гасло на виживання окраденої з власности і з людських прав советської людини.

Другою сторінкою цієї системи був ріст нової суспільної кляси — номенклятури, яка закріпилась в керівних кадрах КПСС. Ця керівна кляса, користуючись монополією влади, присвоїла собі право на всі привілеї і стала потужною експлуаторською клясою над беззахисною масою робітників, селян і трудової інтелігенції.

Історія знає такі моменти суспільних відносин, коли довго накопичувана суспільна енергія виливалася вибухом і валила старі структури, що її придушували і не давали можливости розвиватися. Такий стан наступає в ССРСР, а зокрема в Україні. Револуційно-визвольні процеси зближаються до вибухового стану, що, при умові поширення на всю імперію, готов зруйнувати тюрму народів — ССРСР і дати місце на побудову ряду національних незалежних держав.

Повернення в Україну її борців (ОУН-УПА та інших, що довгими роками карались в російських гулагах за свої ідеї і любов до України) піднесло духа віри і насагу до дальшої боротьби за національне відродження України, за її державний ідеал.

Правозахисний рух України, що спочатку розпочав свою дію у формі Української Гельсінкської Спілки, перетворився згодом в Українську Республіканську Партію (УРП). Разом із частиною членів Спілки Письменників України ці правозахисники створили Народний Рух за перебудову. Обидві ці формації за-стартували з ідеями конфедерації і федерації, які йшли по лінії горбачовської «перестройки», тобто «оновленого ССРСР». Щойно основніша виміна думок і конфронтація з ідеями ОУН, а теж під тиском народу, довели керівництво УРП і Руху до визнання ідеї незалежности Української Держави.

Творення нових партій в Україні пішло по лінії політичного зрізничування: Українська Національна Партія (УНП), Об'єднання Державна Самостійність України (ОДСУ), Українська Християнська Демократична Партія (УХДП), Українська Націоналістична Спілка (УНС) — партії націоналістичного напрямку; Українська Народна Демократична Партія (УНДП) — ліберального; Українська Демократична Партія (УДП), Партія Національного Відродження України — в більшості дисиденти КПУ соціалістичного спрямування; Партія «зелених» — національно-екологічного напрямку; Українська Селянська Демократична Партія (УСДП) — селянська партія. Є ще низка менших партій, разом біля двадцяти. Крім політичних партій, в Україні потворилися організації й товариства громадського характеру. До них належать Спілка Української Молоді (СУМ), Спілка Націоналістичної Української Молоді (СНУМ), Пласт, Січ, Сокіл, Братство св. Володимира, Комітет Української Католицької Молоді — молодечі організації, Т-во Української мови ім. Т. Шевченка «Просвіта», УАНТІ — Українська Асоціація Незалежної Творчої Інтелігенції, Т-во Лева, «Меморіал»,

«Спадщина» і ін. для ширення української мови і культури. Діє відновлене НТШ, як речник вільної української науки.

Діють Союз солдатських матерів і Союз Українок — жіночі організації. Студентство з усіх університетів України об'єдналося в один Союз Українських Студентів з осідком у Києві. До такого об'єднання причинилась спільна голодова маніфестація з жовтня 1990 р., яка довела до підписання зобов'язання з боку Верховного Совста України про уступлення тодішнього голови уряду Масола, проведення перевиборів на багатопартійній базі, введення в дію Деклярації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року.

Окрему роль у революційно-визвольних процесах відіграють страйки по багатьох містах і промислових центрах України, які готові кожночасно підняти робітничі маси на страйки з домаганнями покращання свого соціального стану, включно до здійснення повного суверенітету України. Страйк донецьких і галицько-волинських шахтарів з весни 1991 р. був виявом національної солідарності і готовости до боротьби за досягнення політичних цілей.

Найновішими утвореннями в мережі громадських структур є Об'єднання Репресованих України, Діти Репресованих, Товариство Ветеранів ОУН і УПА. Унявнення цієї категорії осіб у своїх структурах — це важлива ланка суспільного життя, яка засвідчує перед своїм народом і перед світом жорстокості чужого панування в Україні і незламну волю народу до свободи і державної незалежності.

Великі здвиги народу, що їх фірмували Рух і УРП, як «живий ланцюг» з січня 1989 р. в 70-ліття соборности України, 500-ліття «Козацької Слави», чи в Західній Україні перепоховання жертв НКВД в Дем'яновому Лазі з рамени УХДП і місцевих

організацій Івано-Франківщини, відзначення роковин 30 червня 1941 р., ставлення пам'ятників С. Бандері, Р. Шухевичеві, Є. Коновальцеві, Я. Стецькові — все це сприяє зростові національної свідомости і державницьких стремлень.

Висліди виборів до Верховного Совста України і до місцевих та обласних Рад в Західній Україні дозволили перебрати владу в демократичні руки, а в Києві дали більшість демократичним депутатам. Піднімаються на ноги також Слобожанщина і Донбас, що також матиме свій вплив на інші робітничі центри України. Опит у Західній Україні під час референдуму дав відповідь на безвідкличну волю народу жити у своїй ні від кого незалежній державі. Якщо б таке опитування відбулося по всій Україні, то є підстави твердити, що, хоч і в слабшій пропорції, відповідь була б також позитивна. Саме цього боїться московський окупант і через свої структури — компартію, КГБ-МВД намагається вдержати в «оновленому Союзі» Україну з її економічним потенціалом.

Так званий парламентарний шлях до усамостійнення України має на своєму позитиві те, що при допомозі офіційних засобів масової інформації показав народові наслідки його підневільного стану і konieczність альтернативного виходу з глибокої кризи, в якій перебуває комуністична система з її антигуманним і штучно вдержуваним соціально-економічним ладом.

Позапарламентарний напрямок політичної дії зосереджується в Українській Міжпартійній Асамблеї (УМА), що об'єднує низку партій і громадських організацій, які твердо стоять на самостійницьких позиціях і вибрали конгресовий шлях боротьби за УССД. До УМА входять: УНП, УНДП, УСДП, СУМ-СНУМ, Громадянські Комітети України, Об'єднаний Комітет за створення Збройних Сил України,

Комітет української національної символіки, Об'єднання профспілок України «Правиця», Партія слов'янського відродження, Київський страйковий комітет, Т-во «Січ», Комітет Української Католицької Молоді та ін. Кандидатами до УМА є ОДСУ і УХДП. Започаткована в липні 1990 р. УМА має на своєму активі низку ініціатив загальнонаціонального значення, як: страйки, маніфестації, відзначення Акту 30 червня 1941 р. тощо. Найважливішою, однак, ініціативою виявилось творення Громадянських Комітетів по всій Україні для реєстрації громадян Української Народної Республіки (УНР), згідно закону УНР від 2.3.1918 р. Очолена Ю. Шухевичем, а перед тим Г. Приходьком, УМА визнала Українське Державне Правління як легітимний уряд України та поробила заходи (безуспішні) перед ДЦ УНР, щоб створити єдиний Всеукраїнський Державний Центр. Кінцевою метою УМА є підготовка Національного Конгресу з вибраних народом делегатів для схвалення Основного Закону і встановлення української влади на території України. Для цього потрібно б зареєструвати понад половину управнених до голосування громадян України.

Наша аналіза

1. Парламентарний шлях

Кожен крок, що наближає нас до державної незалежності, треба вважати позитивним, незалежно від того, хто його робить. З цього погляду депутати Верховної Ради з Народної Ради, зглядно Демблוקу, виконали свою місію частинно, якщо вони створили таку психологічну обстановку, яка й комуністів спонукала проголосувати за «Деклярацію про державний суверенітет України». Мінусом тієї Деклярації є її

прикінцева фраза, що ця Деклярація має послужити для укладення «союзного договору». Не добилаь також Народна Рада, щоб ту Деклярацію перетворити в закон. В такому разі Деклярацію належить вважати маневром КПУ, щоб підбити собі ціну в очах народу, серед якого поняття суверенности є синонімом покращання побутових умов, а для певної частини — ілюзією державної незалежности. Залишається для Народної Ради єдиний шлях — добитися державної незалежности України через нові вибори в Україні (на базі багатопартійности під повною контролею існуючих партій), які дали б перевагу демократичним партіям, щоб відтак прийняти Основний Закон без жодних обмежень суверенности України. Тільки суверенна влада України матиме право входити чи не входити в союзи з іншими державами. В такому разі парламентарний шлях був би виправданий. Не маючи гарантій, що це вдасться перевести, такий шлях не можна вважати виключним.

2. Позапарламентарний шлях

Українська Міжпартійна Асамблея за рік свого існування відбула п'ять сесій, на яких дебатовалися цілі, форми дії та структура самої Асамблеї, яка віднайшла свою рівновагу в органах, що себе взаємно доповнюють і забезпечують нормальне функціонування. Найважливіше, що знайдено форми праці, які дозволяють на гармонійну співпрацю окремих органів та низових клітин. Позапарламентарна праця є набагато важчою, бо не має до диспозиції ні засобів масової інформації, ні тих можливостей руху, які мають депутати зі своєю депутатською недоторканістю, а також закордонними поїздками. Не зважаючи на всі труднощі, УМА проявляє інтенсивну діяльність, співпрацюючи з УЦІС, а також є у контакті зі своїми організаціями-членами.

Громадянські Комітети, що встигли зареєструвати біля 3-ох мільйонів громадян за несповна один рік, при мінімальних технологічних засобах, заслуговують на особливу увагу. Для тієї праці необхідно є, щоб організації-члени УМА здобулися на поширення свого членства по всіх областях України і своєю мережею допомогли Громадянським Комітетам довершити розпочату справу реєстрації громадян УНР. УМА зі своїм позапарляментарним шляхом є альтернативною силою до КПСС, яка покищо держить керму колоніально-імперських структур в Україні. Розбудова військового сектора в УМА, а також профспілково-страйкового і молодечого відтинків дали б УМА головні важелі у підготовці альтернативних структур для державного будівництва.

3. Можливість консолідації й координації дії

На перший погляд між двома повищими шляхами немає точок стику, крім мети. Вони діють паралельно, незалежно один від другого. Навпаки, на тлі сепаратної дії можуть виникати конфлікти і ворогування, якщо хвилові інтереси в тому чи іншому місці зударяться. Що гірше, можуть заіснувати особисті конфлікти, які можуть мати шкідливі наслідки, так само, як можливі будуть випадки інфільтрації ворожих сил для розкладу одного і другого напрямку знутри. Можливі також провокації.

Щоб уникнути таких шкідливих явищ, необхідна взаємна інформація і координація дій. Те, що діється в одному напрямку і є суспільно і національно корисне, мусить знайти піддержку другого напрямку. Приймаючи, що парламентарний шлях буде з якоїсь причини вичерпаний, то залишиться ще позапарляментарний, явний або підпільний, якщо б ситуація в

Україні набрала характеру конфронтаційного зудару з ворогом. Найважливіше, це те, щоб у обидвох напрямках було взаємодовір'я, що мета у них єдина і незмінна та що з ворогом не може бути на тлі мети ніяких компромісів. Залучення всіх національних сил до революційно-визвольних процесів — це і є Українська Національна Революція, не зважаючи на її, здавалось би, еволюційні етапи. Революційний зрив є остаточним і альтернативним до обидвох напрямків засобом до осягнення мети — здобуття незалежної Української Держави. В цьому і є основна роля Організації Українських Націоналістів в Україні.

4. Окремий аспект дії політичних партій в Україні

Творення політичних партій в Україні в більшості випадків не має ідеологічних основ, а радше політично-особисті. Появляється людина із провідницькими, лідерськими здібностями, маючи декілька однодумців чи приятелів, і твориться партія. Такі партії звичайно не виходять поза границі одної чи кількох областей, і це є негативний аспект такого партотворення. Нормально політичні партії повинні творитися на базі якоїсь специфічності в їхніх програмах. Подібне явище занотоване в нашій історії з початку цього століття, коли нараховувалось принаймні п'ять партій з окресленням «соціалістична». Подібне відбувається тепер, коли кожна партія (за малими винятками) додає собі прикметник «демократична». Коли ж ми проаналізуємо структури західноєвропейських партій, то побачимо, що вони всі мають демократичні структури, але мало котра має це у своїй назві. Це найкраще видно по групуванню партій в Європейському Парламенті. Там знайдемо групи: Європейська Народна Партія (Християнські Демократи), Соціалісти, Консерватисти, Ліберали, Аграрники, Партія Зелених,

Комуністи. Кожна з тих груп має свою узгоджену програму і ту програму старається реалізувати в контексті вирішуваних проблем.

Українські політичні партії в Україні, за малими винятками, не мають контактів поза межами України, хіба що з тими, що діють по інших республіках. Така ізоляція не дає їм можливості сповнити належно свою місію, корисну для України. Маючи в перспективі державні контакти України з західними країнами, політичні партії своїми зв'язками повинні б уже підготовляти ґрунт для таких контактів. Це дозволило б на інформацію про Україну і її проблеми по лінії кожної з важливіших партій в Західній Європі і у випадку потреби одержати належну піддержку з боку окремих держав, коли ці партії є там при владі. Такі контакти можна нав'язувати при допомозі людей з діаспори, що давало б нову площину для співдії України й діаспори.

Цей аспект виходу партій України на зовнішню арену мусів би бути також координований між самими партіями в Україні, а також назовні з тими нашими чинниками, що займаються зовнішньою діяльністю і мають широкі зв'язки та доступ до певних партій і осіб.

В. Становище в діаспорі

1. Політичний Сектор

В політичному секторі української діаспори діють два Державні Центри — Державний Центр УНР і Українське Державне Правління. ДЦ УНР виводить своє існування від Уряду УНР, що вийшов на еміграцію в 1920 р. на чолі з І. Мазепою, а відтак В. Прокоповичем і А. Лівіцьким. Цей останній був вибраний Президентом УНР при створенні УНРади в 1948 р. в Німеччині. Пізніше цей пост обняв його син

Микола Лівіцький, а після його смерти в 1990 р. — Микола Плав'юк, що був його заступником. УНРада була побудована на паритеті партій, де кожна з них мала певну скількість голосів, не зважаючи на її чисельний стан чи питому вагу в суспільстві.

Йдучи по лінії консолідації політичних сил в одному центрі, ОУН під проводом Степана Бандери увійшла була до складу УНРади з пляном утворення єдиного державного центру, включаючи туди Українське Державне Правління, як також УГВР. Цей плян стрінувся з рішучою відмовою, а навіть інсинуаціями з боку паритетної більшості, а зокрема соціалістів і ОУН А. Мельника. Степан Бандера мусів тоді відкликати делегацію ОУН з УНРади, склавши заяву, що повернення ОУН до УНРади буде можливе тоді, коли вона переведе загальні вибори в діаспорі на місце партійного паритету і визнає УДП, УПА і УГВР, які діяли в найважчі часи, коли діячі УНР не проявились ні актом, ні чином.

Після смерти Степана Бандери було створено Консультаційну Комісію ОУН-УНР, однак ця Комісія, крім зустрічей і довголітніх переговорів, ні до чого не домовилась. Тільки персональні контакти Голови УДП Я. Стецька і Президента УНР М. Лівіцького довели тричі до спільних заяв щодо важливих актуальних справ.

Під цю пору УНРада об'єднує Український Національно-Державний Союз (УНДС), Союз Соборних Земель України (ССЗУ), Українську Револьюційно-Демократичну Партію (УРДП) і ОУН(м). Ця остання була свого часу вийшла в опозицію на форумі УНРади, але повернулась до активності, коли УДП вступило в переговори з ДЦ УНР у справі створення спільного Всеукраїнського Державного Центру УНР-УДП. На своїй 10-ій Сесії УНРада підтвердила

свій статус ексклюзивності на політичну репрезентацію, ігноруючи існування УДП.

Українське Державне Правління, що одержало свій мандат від Національних Зборів 30 червня 1941 р. у Львові, під головуванням Я. Стецька, не було ніколи відкликане, ні ліквідоване. Голова УДП Я. Стецько в своїх виступах на міжнародних форумах, а також у контактах з державними чинниками окремих країн, репрезентував Україну з титулу прем'єра УДП. Перед своєю смертю Я. Стецько, користуючись прерогативою, одержаною від Національних Зборів 30.6.41 р., іменував кількох нових членів УДП, щоб разом із чотирма позісталими при житті членами дати можливість поширити дії УДП. Так, почавши з 1986 року, УДП під керівництвом інж. Б. Федорака відновило три Ресорти: Зовнішніх, Внутрішніх і Фінансових Справ та приступило до виконання своїх завдань.

Найближчою метою УДП стало здійснення Проєкту побудови Всеукраїнського Державного Центру на базі ДЦ УНР і УДП. З тією метою розпочато переговори між УДП і ДЦ УНР, які тривали повних два роки (1987–1989). З рамени УДП переговори вів мгр О. Коваль, керівник Ресорту Внутрішніх Справ, в супроводі одного або двох членів Ресорту. З боку ДЦ УНР мала бути Комісія під керівництвом д-ра Шандора, але вона не увійшла в дію. Тому переговори відбулись з Головою Уряду УНР проф. Я. Рудницьким в присутності Президента М. Лівіцького і одного або двох членів ДЦ УНР.

Оспорювання Проєкту УДП з боку співрозмовців ДЦ УНР носило характер обструкції, мовляв, впливайтеся в систему ДЦ УНР, який одинокий має легітимність екзильного уряду. Делегація УНР постійно настоювала на повороті ОУН до УНРади, а там, на її форумі, можна буде полагоджувати всі справи, включно з творенням

Всеукраїнського Державного Центру. Вичерпавши всю аргументацію на захист своїх позицій, Президент УНР М. Лівіцький заявив, що він не може визнати УДП як другий уряд України, а тим самим його якість партнера до дальших переговорів. Це було вже тоді, коли запало домовлення з М. Плав'юком (головою ПУН) про приступлення ОУН (м) до активної дії в УНРаді, яка збиралася йти на свою 10-у Сесію. Все таки обіцяли передати справу Проєкту на 10-у сесію УНРади і запросили делегацію ОУН до участі в тій сесії. Маючи на оці добро справи в пов'язанні з політичною консолідацією у формі Всеукраїнського Державного Центру і успішної дії по лінії інтересів України, Провід ОУН вирішив післати двочленну делегацію в характері обсерваторів на 10-у сесію УНРади. Справа Проєкту, однак, там не була поставлена на розгляд, а в постановках було сказано, що ДЦ УНР має подбати, щоб усі політичні сили сконсолідувати під прапором УНР. Для цього ДЦ УНР мав покликати консолідаційну Комісію. УДП зробило ще одну спробу для вияснення справи дальших переговорів, але новий ДЦ УНР залишився на старих позиціях. Листування в тій справі між М. Плав'юком і Головою ОУН(р) мало характер спроби з боку М. Плав'юка втягнути в переговори з ДЦ УНР для відновлення ОУН в складі УНРади. Йому було потверджено, що ОУН передала свій мандат для переговорів до УДП, якого ОУН є складовою частиною, разом із середовищем УГВР, Союзом Визволення України (СВУ) і фракцією гетьманців.

Висновки: Вичерпавши покищо всі можливості для консолідації політичних сил на рівні державних центрів, ОУН і УДП зупинились перед новою альтернативою. Перебуваючи на Заході літом 1990 р., тодішній голова Ради УМА Григорій Приходько виявив інтерес до Проєкту УДП про створення ВДЦ і зробив

заходи для розмов на цю тему з ДЦ УНР. Ці заходи не дали бажаних успіхів, і Г. Приходько виїхав з Америки без можливості стрінутись із Президентом УНР.

Беручи до уваги з'ясований вище стан на відтинку консолідації політичних сил діаспори в формі біполярності, залишається одна альтернативна розв'язка — доповнити структурально систему УДП. В системі УДП бракує законодавчо-контрольного і судового органів. Такі органи належить створити, спираючись на широкий вахляр громадського сектора в системі Організацій Світового Визвольного Фронту та інших співзвучних установ та організацій. З тією метою Ресорт Внутрішніх Справ УДП опрацював Проект устрою системи УДП, який після обговорення і схвалення дасть змогу розв'язувати проблеми стосовні допомоги Україні і її державного будівництва.

На такому поземі може відбутися ще одна спроба консолідації обидвох державних центрів, визначаючи сфери дії кожного з них і те, що можна буде реалізувати спільно за домовленням, аж поки не створиться легальна українська влада в Україні, якій і один і другий Державний Центр передадуть свої мандати.

2. Громадський Сектор

Громадський Сектор у нашій структурі має свій, окремий від політичного, засяг дії. Тут зупинимось тільки на його політичному аспекті. Цей Сектор, хоч і має свій специфічний профіль, все таки не може абстрагуватись від суто політичної дії. Це тим більше, що багато наших громадських інституцій є фасадами політичних партій і організацій, а громадські надбудови є тереном зударів і впливів з боку політичних чинників. Цим пояснюється розколи громадських централей і дублювання праці по декотрих

країнах. Таку ситуацію маємо у США (УККА і УКРада), у Велиобританії (СУБ і Об'єднання), у Франції (УЦКФ і ОУФ). Всі ці роздвоєння мають під собою те саме підґрунтя: Організації Визвольного Фронту і ІСНО, при якому ще дочіпляються інші противники ОУН. З цього висновок: коли б дійшло до консолідації на політичному відтинку, тоді теж відпала б потреба для дублювання громадських централей.

Окрему позицію у громадському секторі займає Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ), як головна надбудова громадських установ планетарного засягу. Здвигнений важкими зусиллями довголітніх переговорів головних громадських централей, за погодженням провідів політичних партій, і за благословенням церковних чинників, цей спільний твір видержав пробу на протязі часу від 1967 року і має перспективи здійснювати свої завдання, поки діє організована українська діаспора. Щойно відновлення української державности і утворення державних представництв у кожній країні діаспори може зменшити ролю такої надбудови, поскільки проблеми будуть зосереджуватись до окремих країн поселення, де зобов'язуватимуть державні договори України з даною країною.

Під цю пору громадські структури діаспори відіграють велику ролю лучника діаспори з Україною і місця зустрічей, порад, а також допомоги Україні у всіх можливих видах. Некорисну роботу виконують ті з політичних діячів з України, котрі поминають ті громадські структури і вибирають часто приладкових людей на своїх представників чи організаторів допомоги. Громадський відтинок потребує в першу чергу координації дій, щоб не допустити до хаосу і анархії. Жодної сепаратної дії поза сферою громадських централей не можна допускати.

Окремі Постанови

1. ОУН стоїть на становищі, що Українська Держава може мати тільки унітарний характер. Наш народ зазнав кількакратної внутрішньої міграції, і тому місцевий консерватизм уступив місце всеукраїнськості. Ділення України на окремі регіони, щоб із них творити федерацію, було б штучним, шкідливим для національних інтересів.

2. Українське населення сусідючих з Україною етнографічних теренів повинно пройти процес національного освідомлення і заявитися за прилученням тих земель до Української Держави.

3. Національні меншини в Україні — це потенціально громадяни Української Держави. Їх належить включити у революційно-визвольні процеси, які тепер проходять в Україні. Якщо б вони стали суцільно по стороні ворога, то їм немає місця у вільній Українській Державі. Ті з них, хто від початку і до кінця виявить лояльність і сприятиме боротьбі за незалежність, будуть потрактовані на рівні українських патріотів — громадян України. В принципі, національні меншини в Україні користатимуть з культурної автономії.

4. Комуністична партія в Україні, як філіял КПСС і виконавець злочинних наказів імперського центру, несе відповідальність за всі злочини проти людства, dokonані Москвою в Україні, на рівні наказодавців. Ця партія має бути заборонена в Україні на всі часи. Окремі її члени відповідатимуть перед судом за поповнені злочини, а ті, хто не має на своєму сумлінні злочинів, зможуть після перевірки бути реабілітовані. Чим скоріше член КПУ покине цю злочинну партію і включиться у революційно-визвольний процес свого народу, тим легше буде інтегрований в суспільно-державні структури Української Держави.

5. Залишки комуно-більшевицької системи ще довго будуть гальмувати перехід до нормальних відносин в Україні. Тому потрібно запровадити свого рода карантин для відкомунізовання духовости і способу життя післякомуністичного суспільства в Українській Державі.

6. Паралельно до розбудови партійно-політичного сектора в Україні під цю пору, потрібно також розбудовувати громадські структури поза режимними, котрі дозволили б розв'язувати соціальні, культурні й економічні проблеми на громадській основі. Треба покінчити з дотеперішньою практикою, що державні чинники мають монополію на всі проблеми побутового характеру. Самоорганізація гуртів, громад, товариств, спілок і комітетів має створити мережу по всій Україні, яка змогла б знайти своє завершення в надбудові республіканського засягу. Ці структури мають виелементувати дотеперішні накинута компартією чи колоніальною владою старі і непотрібні структури.

7. Допомогова акція діаспори Україні буде успішною тільки тоді, коли вона буде будована на довір'ї, що організована допомога дійде до свого призначення. Крім того, допомогова акція має бути координована, а не хаотична. В діаспорі вона має проходити громадську контролю з боку громадських надбудов, а в Україні мають існувати такі громадські структури, які зможуть ту допомогу спрямовувати туди, де вона дійсно потрібна. Розкрадання і спрямування допомоги не по призначенню підриває довір'я в жертводавців і гальмує дальшу акцію. Дуже важливим і побажаним є те, щоб існували в Україні громадські структури, котрі змогли б організувати також самодопомогу в межах України, як це мало місце в часі страйків шахтарів Донбасу.

8. Велику і важливу роль в Україні в часі визволь-но-революційних процесів має відіграти друковане слово й інформація. Система УЦІС повинна мати мережу по всій Україні, щоб зібрані інформації передавати до всіх закутин України, а також для діаспори. Тому розбудова вільної преси мусить іти за рахунок зменшення тиражів режимової преси, яка дезінформує населення. Важливим середником впливу на прилюдну опінію є радіо й телебачення, і тому ці середники мусять бути доступні для вільної інформації і показу, щоб могла формуватися правильна і загальна думка про зміст і форми нового ладу, який принесе розв'язку усім наболілим питанням соціального, економічного і культурного життя українського народу.

9. Організація нових державних структур вимагає повного обізнання з такими структурами західних демократичних держав — адміністрацією, веденням підприємств, організацією праці, веденням сільського індивідуального господарства, готельярства, туризму, шкільництва загального і фахового тощо. Для того необхідно вже організувати курси вивчення чужих мов і висилати на перекваліфікацію і стажування людей з України до високоорганізованих західних країн. Потрібно також запрошувати фахівців із закордону для ведення відповідних курсів. Учительський склад повинен пройти, в першу чергу, належний підвищення як методики, так і програми навчання.

10. Сприяти в праці відновлених українських Церков є першорядним завданням як політичного, так і громадського секторів. Без морального піднесення в народі всякі зусилля до покращання стану будуть неуспішні. Для успішного поширення церковних структур необхідно мати патріотичне і добре підготовлене духовництво. Це можуть зробити добре поставлені Духовні Семінарії і добір кандидатів за пок-

ликанням до священничого стану. Всякі роздори між Церквами і взаємні звинувачування треба вважати за шкідливі як для самих Церков, так і для Держави та всього Народу. Для наших традиційних Церков є незоране поле для сіяння і плекання Христової віри і прищиплювання моральних засад. Патріархальний устрій наших Церков є гарантією служіння своєму Народові в душі наших християнських традицій.

11. Колишні в'язні — інваліди, а також переслідувані з національних, релігійних та ідеологічних причин жителі України і їхні родини, що були вислані комуністичною владою з України, мають одержати справедливе відшкодування від держави, на території якої вони потерпіли, згідно з «союзних фондів», оскільки вони своєю працею причинилися до господарської розбудови даної країни коштом свого здоров'я чи життя. Ці відшкодування належать також членам родин до другого ступеня, чиїх батьки, згідно близькі, втратили життя внаслідок ув'язнення чи важких робіт і фізичного вичерпання.

12. Жертви Чорнобиля, що втратили здоров'я внаслідок катастрофи від 26.4.1986 р., мають одержати відшкодування із «союзних фондів», а Українська Самостійна Соборна Держава з тих же фондів — відшкодування за екологічне заневищення теренів, що стали нежитками на десятиліття. Те саме відноситься до членів родин, що мають втрати когось з рідних. Для встановлення висоти шкід необхідно покликати Міжнародню Комісію Експертів.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ОУН

Відновлення УССД з її 53 мільйонами населення, економічним багатством, завдяки її геополітичному положенню призведе до розпаду тюрми народів на євразійському просторі. Це матиме вирішальне значення для нового укладу сил і на інших континентах. Тому Україна є світовою проблемою міжнародної політики. Наріжним каменем української міжнародної політики є визвольна боротьба української нації, яка спирається виключно на власні сили. Тривалим чинником української визвольної міжнародної політики є спільний фронт поневолених російським імперіялізмом і комунізмом націй, які мають тотожну визвольну мету, що дає органічну підставу спільної боротьби, згідно з концепцією АБН.

Політична концепція ОУН є за національний принцип організації світу проти імперіального, за новий антикомуністичний соціальний лад в лоні нації, за відстоювання ідейних і моральних вартостей людини і нації, за усунування всіх націй світу, ліквідацію колоніялізму і насильницьких державно-політичних конструкцій.

Співпраця України з іншими державами світу залежить від ставлення даної держави до УССД і розвалу російської імперії на національні суверенні держави поневолених народів в їхніх етнографічних кордонах. Економічна інтеграція західних держав та намагання створити європейську федерацію чи конфедерацію служать для противників визволення поневолених народів за претекст твердити, що в Європі період «малих» незалежних держав минув і що інтеграція на Заході вимагає інтеграції і втримання «федеративних» зв'язків на Сході.

Кризова ситуація, яка постала в комуністичному таборі з часу заломання монолітності й розвалу комуністичної системи в колишніх сателітних країнах, не використовується як слід потугами вільного світу, хоча прагнення поневолених народів в СРСР повернути собі повну свободу і політичну суверенність не зменшується, а постійно зростає. Держави вільного світу, сповідуючи власний прагматизм, не зацікавлені визвольною боротьбою поневолених народів, тому й не мають політики визволення. Західні потуги не використовують навіть міжнародних і політичних можливостей, які їм дає міжнародне право чи навіть советське конституційне законодавство, щоб полегшити долю народів, поневолених в СРСР.

Дух сучасної епохи визначають національні сили, тому всякі намагання придушити прагнення поневолених Москвою народів до суверенності і державності є злочином, а мовчання чи навіть приховане бажання Заходу зберегти російську імперію було б страшною і жорстокою несправедливістю. Справа державності України й інших поневолених народів заторкує в найширшому засягу два континенти — Європу і Азію, а з тим, посередньо, весь розвиток політичних подій у світі.

Москва, свідомо ваги України, намагається всіма силами не допустити до того, щоб Україна стала міжнародною проблемою. Звідси її заходи ізолювати Україну від світу, дозволяючи тільки на зносини України із світом як провінції «советської» Росії. У рамках цієї політики Москва робить усе можливе, щоб ізолювати український визвольний рух, розповсюджуючи наклепи, представляючи його як «фашистський» чи «антисемітський», щоб перешкодити співпраці між ним і політичними колами західних країн.

ОУН є в авангарді визвольних змагань українського народу за побудову і закріплення самостійної соборної держави.

Концепція зовнішньої політики ОУН є державницькою, вона базована на всеохоплюючих інтересах України і не залежна від внутрішнього і зовнішнього укладу політичних та ідеологічних сил і угруповань.

При здійснюванні завдань зовнішньої політики, ОУН є також в авангарді визвольних змагань усіх народів російської імперії за побудову самостійних держав поневолених націй на етнографічних територіях і за мирне полагодження кривд, заподіяних імперією.

Самостійна Україна — територією та економічним потенціалом європейська потуга — повинна стати партнером у міжнародних зносинах держав Європи і світу, з рівноправною участю в політичних, економічно-торговельних і культурних інституціях, для нормування і забезпечення мирного співробітництва.

Відносини з державами-сусідами базуватимуться на взаємних інтересах, мирному полагодуванню пограничних розмежувань і на невтручанні у внутрішні справи сусідів.

ОУН протиставиться всякій дискримінації націй, расизмові, старшобратству, антисемітизмові, націонал-соціалізму і всякого роду тоталітаризмові.

Покращання взаємин між жидами і українцями на базі взаємовизнання прав на власні національні держави — України й Ізраїлю — позитивне явище.

ОУН за порозуміння з польським народом на засаді визнання етнографічних кордонів між обидвома народами і на засаді респектування держави кожного з них та спільного фронту проти спільних ворогів.

ОУН бореться проти російської імперії, а не проти держави російського народу на його етнографічній

території. ОУН не виключає із спільного фронту проти російського імперіалізму і комунізму тих російських сил, які будуть боротися за російську національну державу в її кордонах. Уважаємо, що природними союзниками України є в першу чергу народи, поневолені в ССРСР та у вчорашніх сателітних країнах, а зокрема ближчі і дальші сусіди. Справжніми союзниками України можуть бути лише ті політичні сили інших народів, які визнають конечність існування української незалежної держави. Така засада стосується не тільки до політичних сил сусідів України, а й до країн світу. На такі вимоги спирається співпраця з усіма чужинецькими (напр. американськими, англійськими, французькими, німецькими, жидівськими й іншими) політичними організаціями й групами. Найтривалішим природним спільним фронтом є Антибольшевицький Блок Народів (АБН) — координаційний осередок національно-визвольних організацій поневолених російським імперіалізмом народів, визволення яких нерозривно зв'язане з визволенням України. Тривалість його в тому, що є — тотожне становище його партнерів, взаємозалежність у спільній боротьбі, тотожність мети. Нема й реальної можливості сепаратного визволення котрогось із партнерів.

Європейська Рада Свободи — це форум співпраці представників поневолених в ССРСР народів із народами в колишніх сателітних країнах, що ще далі змагаються за усунення комуністичної номенклатури, з тими чинниками вільних націй Європи, які, зрозумівши суть російської експансії, узалежнюють безпеку і волю вільної Європи від ліквідації російської тюрми народів.

Світова Ліга за Демократію і Свободу, яка до 1990 року мала назву Світової Антикомуністичної Ліги

(ВАКЛ), є покищо найширшим форумом, на якому ООН має спроможність конфронтувати свої ідеї з офіційною політикою великодержав і через нього протидіяти російській та комуністичній офензиві на міжнародній арені.

У випадку червоного Китаю, при всій сприятливості для нашої визвольної справи його конфлікту з ССРСР, не можна виключити можливості договору. Конфлікт між Москвою і Пекіном має своє джерело в національних суперечностях, в імперіяльних інтересах, а щойно другорядним є ідеологічний конфлікт, як імперіялістична форма — прикриття національних інтересів. Претенсії Пекіну до означених країн — територій, що їх окупує Москва, — Західній Туркестан, Зовнішня Монголія, Сибір, які мають право на незалежність і соборність, — ускладнюють фронт поневолених націй, які не хочуть стати предметом окупації новим наїзником.

Україна буде свою визвольну концепцію на тривалому органічному інтересі поневолених націй, що мають ту саму мету: визволитися з-під російського рабства. Реальний фронт уже воюючих народів — спільників України — певніший від сподіваних на червоний Китай, що не перестав бути імперією.

В основу української зовнішньої політики кладемо принцип орієнтації на власні сили. Історія показала, що чужі сили, чи то з Заходу, чи то зі Сходу, завжди намагалися використати українське питання для своєї мети. Це стосується Росії, Німеччини та всіх інших чужих сил. Свідомість власних сил української нації, їхня розбудова і скріплення підносять здійснення української зовнішньої політики до рівня партнерства.

Коли Росія, попри власну кризу в ССРСР, ще сьогодні підтримує антиколоніальні рухи у залишках західних імперій, то Захід зобов'язаний всебічно

підтримувати національно-визвольні рухи європейських і азійських народів, уямлених в ССРСР, ідучи назустріч процесові деколонізації світу.

Захід повинен:

— систематично і планоно проводити політику визволення, постійно мобілізувати громадську думку проти жорстокого топтання основних прав націй і людини;

— підкреслювати суперечність між домаганням суверенітету для новоповсталих держав Африки, висуваним російськими імперіялістами, і одночасно позбавленням суверенітету т. зв. республік ССРСР;

— визнавати за речників поневолених націй не накинени їм «уряди», а представників національно-визвольних рухів.

Визнаємо такі принципи:

а) Кожній нації прислуговує право на національну державну незалежність на її етнографічній території. Таку концепцію визнає і здійснює ООН упродовж всієї багаторічної боротьби за свою державу, у співпраці із своїми союзниками, організованими в АБН. Спільна боротьба ведеться під гаслом, що його висунула ООН 1941 року — «Воля народам — Воля людині!».

б) Кожній людині повинні бути гарантовані людські права, визначені їй природним і Божим законами.

в) Кожна нація має право впорядковувати своє життя за власною подобою з власного рішення, власним волевиявленням.

г) Всілякі насильницькі державницькі творива, як «унії», «союзи», «федерації» — це історичні анахронізми.

г) Без суверенности нації немає прав людини.

д) Хартія ООН, резолюція ООН про деколонізацію й Універсальна Деклярація прав людини мають бути здійснені у всьому світі.

Маючи ясну напрямку, що у центрі нашої міжнародної політичної діяльності завжди мусить стояти Українська Самостійна Соборна Держава через розвал російської імперії зсередини, VIII НВЗ доручає посилити визвольну міжнародну політику по лінії концепції розвалу імперії зсередини через спільний фронт поневолених націй та дальшого мобілізування у вільному світі приятелів проти російської імперії.

З того випливають такі наші головні завдання:

1. Посилення зовнішніх акцій та інформацій в обороні прав і інтересів України та інших поневолених націй, пам'ятаючи, що вимога Української Самостійної Соборної Держави не може бути підмінювана ніякими гуманітарними «популярними» гаслами та ідейками.

2. Дальша мобілізація світової громадської думки й розбудова спільного фронту протиросійських і протибольшевицьких сил у світі, які обстоюють розвал російської тюрми народів на незалежні національні держави.

3. Масовими акціями, маніфестаціями, демонстраціями мобілізувати широкі кола громадськості всіх країн та використовувати всі засоби інформації, щоб впливати на політику держав вільного світу, а також на інтелектуальні, студентські, профспілкові та церковні кола в сенсі наших ідей і концепцій.

VIII НВЗ доручає Проводові продовжувати наші зовнішньо-політичні заходи в магометанському світі і на Близькому Сході. Треба зрушити ісламські народи до боротьби проти атеїстичної та колоніальної російської імперії, яка вже поневолює кількадесят

мільйонів магометан у ССРСР, Афганістані й інших країнах та наміряється вести нові агресивні війни супроти магометанських народів.

VIII НВЗ стверджує повну правильність Постанов VII ВЗ щодо Китаю і других комуністичних країн Далекого Сходу. Ще більше уваги треба приділити Японії, як теж втримувати далі зв'язки з вільними країнами Азії. Японія сьогодні — це важлива демократична великопотуга в Азії, і в ній необхідно далі розбудовувати зв'язки з прихильними нам колами та формувати проукраїнську групу.

Доцільно поробити заходи для встановлення бюро УДП-АБН-ЕРС у Страсбурзі для впливу на Європейський парламент і політичні кола з ним пов'язані.

VIII НВЗ стверджує, що США, як головна потуга Західного світу, повинна захищати свободу народів і людини та допомагати визвольним рухам Московою поневолених народів.

Домагатися, щоб США в першу чергу відкликали визнання України легально-складовою частиною ССРСР на зразок балтицьких країн і відкликали визнання непорушності кордонів ССРСР. Тільки тоді США здійснить постанову, проголошену в законі про «Тиждень поневолених націй».

VIII НВЗ вважає конечним, щоб усі наші кадри доклали якнайбільше старань, щоб вплинути на уряди США, Канади, Великої Британії, Франції, Німеччини, Італії та Японії, щоби не рятували московську імперію, даючи їй економічну та технологічну допомогу.

VЗ зобов'язує клітини ОУН докласти всіх зусиль у заходах, щоб США зрозуміли необхідність розвалу російської імперії і дали всебічну допомогу українському визвольному рухові, як і визвольним рухам інших Московою поневолених народів.

VIII НВЗ визнає важливість західних радіопередач для поневолених Москвою народів і особливу роль, яку відіграють ті передачі в ширенні правдивих даних про поневолені нації, зокрема їхні колишні могутні держави — як, наприклад, українську, і про політичні, культурні, релігійні заходи та акції української діаспори в змаганні за УССД.

VIII НВЗ доручає Проводові продовжувати акції щодо посилення західних радіопередач з відповідним змістом на Україну, підкреслюючи мобілізацію народних мас до національно-визвольної боротьби.

VIII НВЗ стверджує доцільність поширення Української Центральної Інформаційної Служби, поставлення її на рівні пресових агенцій. УЦІС повинна стати інформаційним центром про Україну.

Для здійснення своїх завдань, Сектор зовнішньої політики потребуватиме більше кваліфікованих і високоідейних кадрів. Тому VIII НВЗ доручає призначення фондів на влаштування курсів зовнішньої політики ОУН.

VIII НВЗ висловлює подив героїчному змаганню Словинії та Хорватії до національної незалежності, солідаризується і підтримує народи Литви, Латвії, Естонії, Грузії, Вірменії та Молдавії в їхньому рішучому відстоюванні національної незалежності та відкиненні Москвою зарядженого референдуму.

VIII НВЗ вважає великим позитивним явищем відновлення явної діяльності АБН на територіях поневолених народів ССРСР, як теж у Мадярщині, Болгарії та Румунії.

Українці поза межами Батьківщини — це важливий чинник нашої сили в мобілізації громадської думки в сенсі ідей Воюючої України. Це чинник нашої міжнародної політики.

КАДРОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ ОУН

Загальний образ сутности справ

Заки розпочати розгляд поставлених перед нами питань, слід з'ясувати коротко проблеми та думки про теперішню ситуацію в Україні, беручи до уваги її довголітнє поневолення, а також висліди понад 40-річного перебування частини кадрів ОУН на Заході. На цій підставі треба шукати відповіді, щоб мати ясніший образ про: а) окреслену мету; б) обставини, в яких треба вести працю; в) ресурси, людські та матеріальні, які маємо до диспозиції.

Після десятиліть перебування в червоній імперії — комуністичному варіанті російської імперії — Україна переживає сьогодні всі фази глибокої кризи, яку проходить ССРСР. Ця криза має, між іншими, ідеологічний і економічний аспекти, які стосуються так імперії, як і всіх народів в її орбіті.

Ідеологічний аспект

а) Марксизм-ленінізм остаточно скрашував і показав свою народовбивчу сутність. У Росії місце вмираючої ідеології намагаються заповнити різні угруповання великодержавного типу, що діють під плащиком зберігальних, демократичних, федеративних тощо теорій, які знаходять підтримку також і націонал-комуністів в Україні, які ще не позбулися московського опікунства. Натомість, цей вакуум в Україні повинен заповнити визвольний націоналізм самостійницького напрямку, але треба брати до уваги, що серед визвольних сил в Україні виринають проблеми в питанні самої ідеології українського націоналізму.

б) Поняття «інтегральний» та «демократичний націоналізм» вносять замішання і творять підстави для незгоди та поділу.

Свого часу П. Полтава писав, що «Основа політичного, громадського, тим більш національного руху є ідеологія, яка має спиратися на вироблений світогляд. Без вироблення світогляду не може бути плідної діяльності в жодній ділянці людського життя. Вироблений світогляд та чіткі ідеологічні засади дають можливість ясно ставити й успішно розв'язувати різноманітні проблеми не лише теоретичного, але й практичного порядку».

Непевність та незгода у тлумаченні ідеологічних питань провадить до поділу та боротьби провідних кадрів.

в) В Україні різні провідники й організації ставлять різні теорії щодо дальшої визвольницької праці — еволюція чи революція. Попри все те, вони не повинні втікати від суті справи і в ході своєї політики втрачати основну мету, щоб не довести до ідеологічного та світоглядного замішання в народі.

Ясно скристалізована ідеологія націоналістичного руху дасть ясну політичну та соціально-етичну програму і накреслить відповідну тактику та стратегію.

Економічний аспект

а) Дуже спрощено можна сказати, що на протязі понад 70 років в СРСР існувала грабіжницько-розподільна господарська система, яка себе остаточно вичерпала. Для рятуння імперії центр намагається пропхати дещо змодифіковану, переплетену певними елементами капіталізму та лібералізму систему дальшого партійно-бюрократичного монополію. Вся власність залишається державною.

б) Для України вихід з економічної кризи означає: перебрати у свої руки всі економічні багатства на своїй території, встановити власну митницю і власну валюту. Вільнопідприємницька економіка допоможе створити умови для розвитку всіх інших духовних сил в Україні, які в свою чергу сприятимуть здобуванню державности та створенню власної армії. Взагалі, багата вільна Україна зможе піднятися на вищий рівень і жити в мирі та співпраці з своїми сусідами.

Кадри ОУН

а) VIII НВЗ ОУН стверджує повну актуальність постанов VII ВЗ в організаційно-кадровій ділянці і наголошує потребу їх далі реалізувати.

б) На підставі тверджень Кадрового сектора, треба виправити кадровий стан. Винесені постанови та їхнє виконання доказують, що не завжди всі справи йдуть в парі з вимогами часу, коли йде мова про ролі Організації, її директиви та виконання цих директив. Для справної дії Організації, всі постанови і директиви ВЗ та Проводу мусять бути виконані на всіх щаблях сітки ОУН. Постіх, поверховість, відкладання справ на пізніше — не приносять користі нікому.

Брак послідовности в праці, відокремлення себе від громади, від народу, вносять велику перешкоду для проведення праці та поширення поняття українського націоналізму. Непевність при вербуванні членства, брак послідовної вишкільної праці для вивчення нинішніх актуальних обставин комплікують справи. Неефективна діяльність складових частин ОУВФ, брак назовні видної діяльності ОУН та промовчування ставлення до певних питань стосовно України створюють серед членства непевність і недовір'я, до-

водять до недіяльності і застою в праці, а то й до нельояльності до Організації.

в) В Україні ведеться постійна кампанія проти ОУН-УПА, промовчується, а то й зневажається її історію та діяльність, а член Організації не раз й не відчуває душевного болю, не переживає, що ворог обезцещує ту святість, в яку він незаперечно вірить. Це один показник щодо стану, хоча подавляюча більшість членства віддає себе всеціло та безперервно інтересам України. Не дивлячись на те, що контакти з діячами в Україні розвиваються і що члени Організації йдуть в Україну і там допомагають поширювати наші ідеї серед тих, які ангажуються в громадському, а головню в політично-визвольному русі народу, довголітнє перебування певної кількості членства в чужому середовищі загрожувє асиміляцією, а то й відчуженням від проблеми України, «яку залишили за собою».

Давши коротенький образ існуючого стану, говоримо про відповіді на ряд питань, поставлених перед нами напередодні ХХІ століття.

Розбудова ОУН в Україні

Щоб брати активну участь і впливати на процеси побудови Української Самостійної Соборної Держави, мусимо мати кадри, які не тільки висувають та пропагують цю ідею, але які готові її реалізувати.

Головнн завдання для розвинення праці — це допомогти у визвольній боротьбі, ширити і збагачувати поняття українського націоналізму.

На підставі розмов з друзями в Україні і на Заході, та на підставі їхньої довголітньої праці в питанні розвитку ОУН в Україні, VIII НВЗ ОУН поручає докласти всіх зусиль, щоб:

а) поширити та розбудувати Товариство ветеранів української визвольної боротьби;

б) сприяти публікації і поширенню мемуаристики членів ОУН-УПА як важливого засобу для виховання та вишколювання молодих кадрів;

в) сприяти творенню студійних гуртків з історії України, Визвольних Змагань, боротьби ОУН-УПА, гуртів для розвитку української політичної думки та ідеології українського націоналізму;

г) творити фасадні організації, або здобувати впливи в існуючих організаціях, зглядно партіях, щоб унапрямувати їхню діяльність в бажаному для здобуття державности напрямі;

г) творити нові клітини, беручи під увагу ідейність, стійкість характеру та інтелектуальний потенціал кандидатів;

д) творити організаційні клітини у профспілках стратегічного значення, з метою ширити наші ідеї та здобувати вплив серед робітництва;

е) розбудувати клітини серед творчої інтелігенції, особливо серед учителів, щоб почерез них мати вплив на виховний процес української молоді;

є) сприяти творенню та розбудові молодечих організацій, як і впливати на існуючі;

ж) розпрацьовувати пропозиції та теорії всіх аспектів державного будівництва;

з) шукати практичних засобів для реалізації цих плянів та теорій;

и) висилати в Україну кваліфікованих людей, які можуть допомогти в реалізації вищезгаданого (ж, з);

і) спроваджувати на Захід людей для участі в різного роду курсах;

ї) активно включатися через фасадні організації в громадське життя.

Організація повинна задержати свою структуру дії у двох площинах: а) назовні через фасадні організації, б) підпільно. Там, де є на те сприятливі можливості,

Організація діє відкрито через споріднені (фасадні) організації, використовуючи для того своїх членів, своїх симпатиків та прихильників. Основне ядро членів і молодий приріст мають бути глибоко законспіровані.

В питаннях розбудови Організації треба уникати великих зібрань, на що є фасадні організації. Для суто організаційної праці слід дотримуватися концепції звен — малої горстки людей, які знають тільки про своє звено. Також треба шукати зв'язків із селами і всіма містами, а не обмежуватися до головних центрів. Для поширення нашої концепції в Україні корисно організувати «похідні групи», які в сприятливий спосіб представлятимуть наші ідеї. Ми мусимо бути стійкі у нашому переконанні, але підхід до народу має бути тактовний і продуманий.

Сьогодні в Україні і на Заході далі провадиться пропаганда проти ОУН, при чому використовується наше колишнє й теперішнє поступування для відстрашування людей від нас. Нам необхідно дати до зрозуміння, що Організація ніколи не відступала і не відступатиме від своїх засад, маючи за основу «Концепцію Визвольної Боротьби» Степана Бандери в її цілості, а не витягаючи лише те, що вигідне для часу. Така постава улегшить нам творити ефективну, поширену сітку співпрацівників.

Принципи для розбудови ОУН

VIII НВЗ ОУН вважає, що принципи, пов'язані з розвитком ОУН в Україні, повинні бути такі:

а) Організація в Україні мусить накреслити певний плян розвитку ОУН в Краю;

б) засади конспірації повинні бути строго при-
тримувані;

в) фасадні організації відіграватимуть велику роль;
г) треба додержуватися централізованих рішень Проводу (гл. Пост. VII ВЗ, §6, ст. 144);

Головний Провід ОУН є один (єдиний), з відповідними в ньому представниками Краю та діаспори;

г) підготовчу організаційну працю повинні виконувати члени з Краю, при чому всебічна допомога з діаспори може виявитися потрібною;

д) фінансовий бюджет ОУН повинен віддзеркалювати важливість цієї справи, тобто поважний відсоток коштів мусить бути виділений на потреби такої розбудови.

Молодь і Юнацтво ОУН

Україна вступила в третій етап визвольної боротьби. Вже третій раз у цьому столітті Україна намагається визволитись. Український народ обговорює, як провадити цю боротьбу. Тільки революційним шляхом, тільки через нищення старого режиму зможемо визволити націю, викоринити з її душі та розуму всі негативні відбитки довголітнього поневолення — рабську психіку, чужу духовість, комуністичну політичну й економічну систему. Будь-які спроби реформувати СРСР лише підтримають московську імперію, політика якої діаметрально протилежна ідеалам української національної держави. ОУН потребує висококваліфікованих кадрів для переведення цього визволення. Підготовка цих кадрів відбувається в лавах молоді і юнацтва ОУН.

Молодь в Україні

1. Українська молодь прийняла революційний шлях боротьби проти московського окупанта. Молодь в Україні виявила себе динамічною силою. В жовтні 1990 р. українська молодь підняла червоно-чорний революційний прапор ОУН на вулицях Києва і розбудила місто, яке до того часу спало сном русифікації та соціалізму.

2. 74-річне панування комуністичної Москви принесло в українське суспільство цілий ряд розкладницьких тенденцій. Існують серйозні загрози від алкоголізму, відчувається брак моралі, зауважується пониження статусу жінки, тріумфує нахабна жадоба матеріальних цінностей (західня технологія, валюта і т. п.). Багато молодих людей мають надії покинути Україну та почати нове життя на Заході. Українська молодь повинна поборювати вищезгадані розкладницькі тенденції та залишатися в межах України, щоб боротися за визволення української нації.

3. Треба заохочувати українську молодь на рідних землях, головню Юнацтво ОУН, щоб вона засвоювала собі військові знання у війську, військових школах, спортивно-парамілітарних організаціях та на різних вишколах, вивчаючи зокрема партизанську і проти-партизанську боротьбу. Особлива увага повинна бути звернена на ветеранів афганської війни.

4. Українські молодіжні організації в Україні мають обов'язок заохочувати своїх членів вивчати історію України, а особливо історію ХХ століття, українську політичну філософію, вони мусять активно діяти серед мас, щоб піднести рівень свідомости. Українські молодіжні організації мусять займатися політичною агітаційною роботою серед селян та індустріальних робітників, як також серед військовослужбовців, офіцерів та курсантів Советської Армії. Коли ці три

соціяльні верстви будуть сконсолідовано діяти, вони стануть незламною силою української національної визвольної революції.

Молодь в діяспорі

1. Українська молодь у діяспорі знаходиться у чужому оточенні, де на кожному кроці діють денаціоналізуючі сили. ОУН закликає українську молодь до втримання та плекання українських традицій, культури та мови, до активної участі в молодіжних організаціях СУМ, Пласт. ТУСМ, закликає включатися в громадські установи, які поставили собі за мету здобути Українську Самостійну Соборну Державу (УССД).

2. Українська молодь у діяспорі повинна вивчати західню економіку, політику, філософію, технологічні науки, менеджмент та інші предмети, які недоступні українцям, що живуть у межах СРСР. ОУН закликає українську молодь якнайкраще вивчати ці предмети й передавати свої знання своїм ровесникам в Україні.

3. ОУН закликає українську молодь на Заході брати активну участь у визвольному процесі, який відбувається в Україні. Українська молодь у діяспорі повинна організувати масові акції, демонстрації, пікетування та голодівки на підтримку сучасних визвольних змагань. Українська молодь має обов'язок розповсюджувати і популяризувати ідеї УССД серед західніх політичних та економічних кіл. Українські молодіжні організації СУМ і Пласт і студентські організації, особливо ТУСМ, зобов'язані увійти в живий контакт із своїми братами і сестрами в Україні і разом з ними боротися за краще майбутнє в УССД.

Юнацтво ОУН в діяспорі

1. Юнацтво ОУН вишколює українську молодь в ідеології українського націоналізму і готує її до безпосередньої участі в національно-визвольній

боротьбі як висококваліфікованих кадрів ОУН. Юнацтво ОУН повинно впливати на українську молодь, яка не є зорганізована в лавах ОУН.

2. Юнацтво ОУН підбирає своїх кандидатів у члени з таких організацій як СУМ, Пласт, ТУСМ та інших. В тих організаціях особа повинна діставати підстави українознавства і патріотизму. В Юнацтві молодь одержує ті знання, які потрібні для націоналіста-революціонера.

3. Ціль вишколу Юнацтва — це підготовка даного члена до безпосередньої участі в національно-визвольній боротьбі та державному будівництві. Вишкіл даного члена має включати: докладний перегляд найважливіших творів політичної філософії, історії та розвитку українського націоналістичного руху, твори українських політичних мислителів та методи революційного націоналізму в практичній дії.

4. Члени Юнацтва ОУН є зобов'язані вивчати й дотримуватися української націоналістичної етики. Ця етика є висвітлена в «Декалозі», в «12 прикметах характеру українського націоналіста» та в «44 Правилах життя українського націоналіста».

Щодо практичної дії Юнацтва ОУН

1. VIII Надзвичайний Великий Збір ОУН уповноважує Провід Юнацтва виробити центральний проєкт для вишколу юнацтва в Україні і в діяспорі. Пропонуємо взяти до уваги вже існуючі проєкти з різних теренів.

2. VIII НВЗ уповноважує Провід Юнацтва перевидати Правильник Юнацтва — «Йди за мною» і поробити належні зміни та усучаснити вимоги до членства. Ідеологічні засади у вишкільній програмі залишаються незмінними.

3. VIII НВЗ зобов'язує Провід Юнацтва опрацювати новий проєкт устрою Юнацтва, пристосований до сучасного стану і до ситуації в Україні.

4. Щоб скріпити вишкільну працю з Юнацтвом, доручається зорганізувати при Проводі Юнацтва вишкільні зvena. Такі зvena мають бути зорганізовані до наступного літа.

6. Розбудова мережі Юнацтва в Україні і в діяспорі (як розбудова мережі Організації взагалі) мусить далі проходити згідно із засадами підпільної організації. Юнацтво повинно протиставитися усяким тенденціям «усуспільнювати» чи «легалізувати» Організацію.

7. Провід Юнацтва мусить при повній співпраці дотичних референтур дбати про дисципліну, самодисципліну, етично-моральну поведінку членів, виконність доручень і конспіративні засади.

8. Необхідно, щоб Провід Юнацтва ініціативно посилив акції на підтримку боротьби за самостійність України державами світу (особливо країнами т. з. «Групи-7», які політично й економічно керують світом) та серед усіх народів, де є можливість таких якцій. Акції в обороні політв'язнів (Хмара і товариші) слід плянувати і синхронізувати з акціями в Україні. Доцільно теж розгорнути демонстрації біля посольств західних країн у Москві (і консульств у Києві) з домаганням, щоб ці країни визнали і підтримали право України на самостійність, та протестувати проти їхньої підтримки «перебудованої» імперії під керівництвом Горбачова.

9. Провід Юнацтва повинен ініціативно включитися в плянування і проведення відповідної дії з приводу Олімпійських ігрищ у 1992 р. по лінії усамостійнення українського спорту та олімпійської команди. Ці акції слід плянувати спільно з Краєм. Для усіх цих справ потрібно більше необтяжених

людських ресурсів, що розв'яже існуючі проблеми і покращає дію в цей критичний час.

10. Зосередити увагу Сектора Молоді і Юнацтва на розвиток студентського руху в Україні і допомогти йому знайти в скорому часі свої організаційні структури для поширення державницьких ідей серед широких студентських мас, у повній свідомості, що це майбутня інтелігенція українського народу.

11. Всеціло морально і матеріально піддержувати українське студентське життя. Зокрема потрібно посилити ідеологічну працю серед студентства при Т-ві Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ), ряди якого поповнювати все новими річниками й клітинами в усіх українських скупченнях. Треба подбати про включення українських студентів у зорганізований український студентський рух. Студенти повинні готуватись до вибору студій, які важливі з погляду українських державницьких інтересів, як: міжнародна політика й право, журналістика, політична теорія, історія, військовознавство, соціально-економічні дисципліни, банківництво, торгівля тощо.

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА У ПЕРЕХОДОВОМУ ЕТАПІ

Стратегія

Мета ОУН — визволити батьківщину і відновити Українську Самостійну Соборну Державу. Неможливо здійснити визволення частинами — напівнезалежності не існує. Неможливо здійснити удержавлення частинами — напівсуверенності не існує. Тому домагання мети мусить бути безкомпромісове.

Сили, які є проти української самостійності — окупанти України, — не є готові відступити, віддати багате майно України. В тім випадку боротьба неминуча.

Питання конкретне: проти кого ми боремося? На початку ХХ ст. московська імперія мала царську форму. На короткий час, під Керенським, імперія мала «федерально-демократичну форму». За останніх 70 років імперія визначалася большевицькою формою, як Союз Советських Соціалістичних Республік. Щоб розвалити імперію, треба розкласти Союз.

Розклад Союзу залишається паперовим у випадку збереження «советських республік». Советські республіки є безумовно речниками советської влади. Збереження цих республік залишає можливість відновлення союзу. Тому, єдина гарантія реального визволення — ліквідація цих адміністративних органів сучасного варіанту московської імперії.

Розклад сучасного варіанту московської імперії не вповні захистить Україну від нових спроб московського імперіялізму. Є можливість, що старі або нові форми імперіялізму з'являться. Потрібно продовжувати боротьбу, доки всі ті спроби будуть припинені. Тільки при їхнім припиненні буде ґрунт підготовлений до здійснення Української Самостійної Соборної Держави.

До боротьби з московським імперіялізмом і до створення УССД український націоналізм закликає всю українську націю. Кожна національно свідомо українська людина, незалежно від віку, соціального статусу, освіти, віровизнання, політичних поглядів, повинна бути трактована як потенційний борець за самостійну Україну.

Члени національних меншостей, які визнають необхідність самостійної України, зачисляються до

української нації. Ті, що не визнають такої потреби, зачисляються до речників московського імперіалізму.

Всі державні нації, навіть ті з демократичним ладом, мають керуючу політичну силу — уряд. Бездержавні нації мають навіть більшу потребу керуючої політичної сили. Визвольний процес, який провадився на принципах анархії чи отаманщини, є безкорисний.

Українська нація має керуючу силу — Організацію Українських Націоналістів. Авторитет ОУН є закріплений історичними подіями. ОУН доказала свою спроможність створити Українську Повстанську Армію та зформувати два революційні уряди — УДП і УГВР.

Українська нація і її провідна сила ОУН мають природніх альянтів — усі народи, які є поневолені сучасною большевицькою формою московської імперії.

Український націоналізм відкидає будь-які спільні fronti з великими державами. Великі держави, з історичного досвіду, мають імперські або неоімперські тенденції. Хто одержує допомогу від великих держав, той стає їхньою маріонеткою.

Тактика

Український визвольний процес вимагає стратегії безкомпромісного домагання — боротьби. Основне тактичне питання таке: яким шляхом найкраще вести боротьбу — легально-мирним чи революційним? Знаючи великі жертви попередніх змагань українського народу за волю, є природно вийти на легально-мирний шлях. Але факти доводять протилежне. Московсько-большевицька імперія рядить Україною тоталітарними способами. Москва не визнає законного

правління, вона розуміє тільки силу. Вживати законні методи проти незаконної влади є ілюзією. Тільки сила — максимальна конфронтація з окупаційною владою — може відбити тоталітарного ворога.

Виринає друге тактичне питання: чи можна провадити боротьбу революційним шляхом без збройного конфлікту? Знаючи, що існує цілий діяпазон конфронтаційних методів, — крім бойового удару, — бойкоти, економічні страйки, політичні страйки, масові демонстрації, голодівки, громадська непокоря, — природним є прагнення уникнути кровопролиття. Але факти знову говорять за себе. Сила московсько-большевицької імперії полягає в її надпотужних мілітарних й таємно-поліційних засобах. Було б історичним дивом, коли б Советський Союз не застосував своєї збройної сили в обороні своєї влади.

Той факт, що український націоналізм визнає, що революційний шлях є єдиною правильною дорогою і що збройний конфлікт є неминучим, ще не означає, що український націоналізм «закликає націю кидати себе сліпо на барикади».

У справі оптимального ослаблення ворога перед остаточною ударом, необхідно визвольному рухові визначити і надати беззбройним революційним діям відповідну ціль. Якщо правда, що бойкоти, страйки і т.п. не можуть самі собою прогнати Москву з України, то правдою є, що такі акції, вірно спрямовані, можуть психічно та фізично виснажити пануючу владу.

В справі оптимальної підготовки до кінцевого удару, необхідно визвольному рухові, перш за все, переконати широкі маси народу, що така форма боротьби є дійсно потрібною. На Західній Україні треба належно усвідомлювати населення, що існування ОУН-УПА на галицько-волинських землях захистило їх від великого терору і голоду, які Сталін

влаштував на Східній Україні. На Східній Україні треба належно усвідомити населення, що Сталінові вдалося встановити терор і спричинити голод на наддніпрянських землях тому, що не існувала сила типу ОУН-УПА, щоб захистити їх.

Черговий крок у правильній підготовці до бою полягає в поширенні людських ресурсів визвольного руху. Поширення не означає, що ОУН відходить від свого основного принципу: «Якість, а не кількість».

Третій крок у правильній підготовці до бою полягає в розширенні інформаційних ресурсів визвольного руху — у збиранні точних даних про важливих осіб і установи пануючого режиму. В той сам час є потреба ввести в оману інформаційну мережу влади — КГБ та МВД.

Остаточний крок у правильній підготовці до бою полягає в розширенні матеріальних ресурсів визвольного руху — фондів, зброї, транспорту і т. п. З часом виникне потреба розпочати систему революційного податку.

У справі оптимального пристосування бойового удару до обставин, необхідно визвольному рухові добре зрозуміти умови нації та умови ворога і вибрати варіант удару, який реально підходить тим умовам.

В умовах, де нація є готова або де ворог ще певною рукою тримає владу, рекомендується шлях розбудови підпілля. В тому випадку ОУН творить глибоко законспіровані сітки, які мають за ціль влаштовувати всілякі парамілітарні акції, щоб підірвати авторитет большевицької влади.

В умовах, де нація уже дозріла або де ворог не певно тримає владу, рекомендується шлях мобілізації національних сил до повстання. В тім випадку ОУН відкрито агітує нарід, щоб кількома швидкими і масовими ударами повалити ворожу владу.

В умовах, де криза влади вже дійшла до такого стану, що Советська Армія починає розкладатися, ре-

комендується шлях організування збройних сил. В тім випадку ОУН скеровує свої зусилля на те, щоб відламати українські частини від Советської Армії і направити їх проти окупаційної влади.

Національно-визвольні змагання революційного типу мають діалектичну динаміку. З одного боку, провадиться відвойовуюча акція, чи точніше — знищення окупаційної системи. З другого боку, є потреба провадити державотворчу працю, чи точніше — розбудову «національної влади». З причин, пов'язаних з помилками державотворчої праці в ранішій історії України, український визвольний рух має докладний доказ як найбільше успішно приступити до розбудови «національної влади», тобто із створення війська.

Українські частини, які відломляться від Советської Армії та перейдуть на сторону визвольного руху, репрезентують перше потенційне джерело людських ресурсів. Українські ветерани Советської Армії, спеціально «афганці», репрезентують інше потенційне джерело ресурсів. Можна вважати, що знайдуться рекрути між бойовими групами ОУН. У випадку повстання можна теж числити, що знайдуться рекрути між самоозброєними елементами народу. Військо довго не втримається без першорядного штабу старшин. В якнайкоротшому часі після створення війська треба, щоб це військо забезпечило управління елементарними адміністративними сітками на визволених українських землях.

Перед революційним урядом постануть два критичні завдання. На внутрішньому відтинку уряд мусить якнайшвидше добитися нормалізації основних функцій суспільства. На зовнішньому відтинку уряд мусить якнайшвидше вислати своїх представників до всіх важливих держав світу з місією провадити інформаційну роботу — протиставитися

большевицько–московській пропаганді та висвітлювати прагнення України до незалежності.

В усіх фазах революційного процесу український визвольний рух мусить знаходити спільну мову з визвольними фронтами інших народів, поневолених Москвою. Вже існує потенційне координаційне тіло — Антибольшевицький Блок Народів. В часах рішучого зудару з імперією буде необхідно, щоб АБН прибрав форму мілітарного договору типу НАТО. Керуючий принцип був би: «Наступ проти одного народу в складі АБН — це наступ проти всіх народів АБН».

Всі авторитетні сили на Україні під час визвольних змагань — революційний уряд, військо, ОУН — мусять тримати тверду лінію проти будь-якого типу погромів. Треба відкрито заявити, що всі погромники будуть трактовані як вороги українського народу.

Завершальний момент в українському визвольному процесі прийде з проголошенням самостійної держави. Необхідно, щоб у підготовці до цього урочистого акту всі існуючі центри національних урядів в екзилі передали свої мандати революційному урядові в Краю. Тоді акт буде мати за собою сильнішу юридичну підставу.

Справа ядерної зброї

1. Керуючі політичні сили України мусять мати відпрацьовану відповідь на те, як поступати з ядерною зброєю на Україні. Рекомендується до уваги такий плян:

а) керуючі політичні сили України та підлеглі їм Збройні Сили мають створити спеціальну комісію, до якої належали б особи, які найкраще ознайомлені зі специфікою ядерної зброї;

б) завдання цієї комісії — створити спеціальний охоронний загін, обов'язок якого був би забезпечити

ядерну зброю від усякої форми саботажу та запевнити контролю над нею.

2. Якою повинна бути надалі ядерна політика керуючих політичних сил України? Маючи гіркий досвід чорнобильської аварії, можна припустити, що вирине природне застереження щодо всяких форм ядерної сили. Це можна довести до одностороннього роззброєння. В умовах сучасної світової геополітики, це був би помилковий крок. Перш за все, не можна повністю виключати, що Москва не залишиться загрозою; далі — маючи в руках ядерну зброю, вона зможе вдатися до ядерного шантажу. Крім того, поширення ядерної зброї серед країн Третього світу йде швидким темпом. Не відомо, якою буде їхня політика супроти України. Беручи все це до уваги, доцільніше було б вести наступну лінію:

а) керуючі політичні сили України заявили б, що Україна рішуче висловиться проти того, аби «першою застосувати» ядерну зброю;

б) керуючі політичні сили України закликали б до світової конференції з питань ядерного роззброєння, на якій Україна буде готова приступити до поступової ліквідації свого ядерного арсеналу водночас з іншими ядерними потугами світу.

Нова Весна Народів

За часів московських царів ідеологи намагалися прикрити імперський ухил свого народу концепцією «єдиної і неділимої Росії». В першу чергу вони старалися довести світові, що Фінляндія, Польща, Україна, балтицькі землі, кавказькі землі, середньоазійські землі не були нічим іншим, як провінціями «ширшої» Росії. Вони твердили, що мови тих народів — ближчі чи дальші стародавні

діалекти російської мови. Врешті, вони пробували показати, що в модерних часах історія тих земель й історія Росії — нерозривно пов'язані. Базуючись на тих ствердженнях, московські ідеологи засуджували всі спроби до національної незалежності фінів, поляків, українців і інших, як «іредентизм».

Українські ідеологи, особливо творці модерного українського націоналізму — Микола Міхновській і Дмитро Донцов, висунули протилежну концепцію-гасло «Київ проти Москви». Міхновський заявив, що історія вказувала на нерозривну ворожість між двома «братніми» народами — українським і московським. Донцов, опираючись на історію, також підкреслював, що ця ворожість виходила із глибокої духової протилежності — європейства України і азійства Москви.

Світ швидко zareагував на концепцію, висунену українськими ідеологами. Якщо така віддаль і ворожість існували між «корінними» народами «матірної Росії», то тим більше не було підстави для близькості між «Росією» та іншими народами, поневоленими у царсько-московському ярмі.

Бачачи, що ідея «єдиної і неділимої Росії» програвала, московські ідеологи під час соціальних змагань раннього ХХ-го століття взялися створити нову концепцію, щоб прикрити свої імперські апетити, — «Союз Советських Соціалістичних Республік». Базуючись на марксистській ідеології, що існує природня дружба між пролетарями всіх народів світу в їхній боротьбі з пануючими клясами всіх народів світу, вони намагалися довести, що концепція нації — беззартісна категорія мислення. Вони твердили, що національна концепція була на послугах пануючих кляс, щоб розколоти солідарність між робітниками. Остаточо вони намагалися показати, що природня форма спілкування між національно різнорідними пролетаріями — це

світова соціалістична федерація. Базуючись на тих ствердженнях, вони засуджували всі форми націоналізму як реакційні, антивизвольницькі, антилюдські форми спілкування між людьми.

Українські ідеологи, особливо мислителі українського націоналізму 1930 та 1940 років — Ярослав Стецько та Петро Полтава, удруге розвінчали московський обман і протиставили йому нову концепцію, ідею — «Воля народам! Воля людині!». Я. Стецько довів, що національні права і людські права — навіть в ширшому соціально-економічному сенсі — неподільні. Полтава вказував на факт, що нова кляса гнобителів — це якраз большевицькі вельможі. Світ знову ж zareагував на концепцію, видвигнену українськими ідеологами. Якщо будь-де у світі існувала чорна реакція, то вона існувала в штучному твориві — Союзі Советських Соціалістичних Республік.

Нині московсько-большевицький союз переживає остаточну кризу. Треба сподіватися, що московські ідеологи готують нову ідею, щоб прикрити свої імперські інтенції. Риси цієї ідеї вже якоюсь мірою відомі. Можна назвати ту ідею умовно — «демократичний конфедералізм». Сьогодні москалям бракує слів, щоб вихвалювати концепцію «нового спільного європейського дому». Вони зачаровані канадською «альтернативою». Очевидно, прийшов час і третій раз — і треба сподіватися, щоб це був останній раз — українському націоналізмові висунути протилежну концепцію. Дивлячись на сучасну світову геополітику — події в Словенії, Хорватії, Еритрії і в багатьох інших країнах — не треба бути метеорологом, щоб знати, в який напрям вітри повіють, тобто, щоб знати, якою та нова концепція повинна бути. Можна легко ствердити, що надходить «Нова Весна Народів».

ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Український нарід, як кожен інший нарід, покликаний Творцем до життя, обдарований талантами виявляти себе, свої творчі сили власного духу.

Духову творчість народу називаємо культурою. Культура — це духовий образ нації, через який вона усвідомлює світ явищ і себе, свій характер — свою індивідуальність, свою місію і признання.

З джерел культурної свідомости вириваються духові сили, що живлять культуру нації, формують її соціальний уклад, а в тому й державне життя нації.

Кожна нація має власну генезу. Метрика часу формування народу є свідченням його культури від початків її появи. Українська культура своїми коренями сягає часів палеоліту, а згодом неоліту і доводить, що носій її — український нарід — є автохтоном на власній етнографічній території впродовж багатьох тисячоліть.

Український нарід і його хліборобська культура оформились на грані двох континентів: Європи та Азії.

Характер української культури вирізняє український нарід серед інших народів, і саме цей неповторний характер зберіг націю в боротьбі із наїзниками і окупантами, що бажали завладіти найкращою у світі землею і багатствами України.

Самобутня українська культура зберегла найкращі зразки з часів, коли вона була творчо вільною, коли вона розвивалася в умовах державного розквіту.

Нація, втрачаючи культурну підметність та самобутність, втрачає власну оцінку життя, незалежність світогляду і власної творчості, а разом із тим перспективу майбутнього.

Тому націоналізм, як ідея нації, що охоплює усі ділянки її життя, змагає до повного і найкращого її вияву у самостійній і незалежній державі.

Боротьба за культурну підметність нації є одним із життєвих відтінків боротьби нації за духову самобутність і незалежність.

Поневолений нарід є загрожений ворожим втручанням у його духове життя, у його культуру. Ворог проникає у релігійне життя поневоленого народу, в його традиції соціального ладу, національного світогляду і творчих стилів мистецтва. Ворог намагається відібрати поневоленому народові пам'ять про його історію, його минуле, а науку про правду підмінює наукою обману.

Саме тому, що культура є образом кожної нації, окупанти намагаються знеособити поневолені народи, підчиняючи їх своєму духовому життю.

Прикладом культурного геноциду московських окупантів в Україні є теорія «дружби народів», «зближення народів» і «злиття націй». Мета цієї теорії — створити «інтернаціональну культуру совіетського народу», ліквідуючи національні культури поділом на «буржуазні» — віджилі та «пролетарські» — прогресивні. Ліквідуючи т. зв. буржуазні культури, окупанти ліквідують властиво культури національні, не лише за змістом, але і за формою.

Національна культура мусить бути вільною. Вільною мусить бути творчість індивідуальна, сперта на етичній і моральній відповідальності одиниць перед маєстатом живих і мертвих, народжених і ненароджених поколінь нації. Тільки незалежна і вільна творчість є справжньою культурою.

Тому боротьба за культурні цінності — це боротьба за національний характер народу, це боротьба за його майбутнє.

ОУН приділяє велику увагу ролі культури в боротьбі за духове життя нації, її світогляд, що виявляється у формах культурної творчості.

ОУН бореться за духову і організаційну незалежність українських Церков, за права незалежних виявів усіх ділянок культури, української мови, української науки, за повернення звичаїв та відродження знищених традицій, за свободну творчість в усіх галузях мистецтва.

ОУН вживає і вживатиме усіх засобів культурного багатства для збереження духового життя народу, підкреслюючи рівночасно велику роль культури в боротьбі за найважливішу мету — Українську Державність, яка єдина може забезпечити повний та найкращий розвиток усіх ділянок життя народу.

ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

Зриваючи окупи 70-літнього невільництва, Україна встає з неволі в повній своїй подобі.

Комуністична система Советського Союзу та його централістичний і господарський лад довели до гострої економічної кризи й політичної безвихідності. У наслідок цього московський режим усвідомив собі, що стоїть над прірвою та що економічно-соціальна і політична ситуація можуть привести до вибуху і розвалу імперії. Щоб рятувати її, треба було піти на поступки всередині і назовні. Звідтіля ідея та потреба «перестройки», тобто введення більш ліберального режиму і початків демократизації. «Перестройка» і «гласність» у скорому часі довели до того, що частина населення перестала боятися. Зникнення страху сприяло активізації ширших кіл громадянства. З цієї

ситуації скористали поневолені Росією народи, провідні діячі яких висунули на перше місце національні вимоги, включно з реалізацією права виходу з СРСР, а згодом висунено вимоги повної самостійності України.

Таким чином в Україні зайшли помітні зміни в політичному й господарському житті, зокрема в галузі преси, слухово-зорових медій, в діяльності культурних інституцій та товариств і українських Церков.

Проте цих змін майже не помітно в галузі науки (основних, точних і гуманітарних дисциплінах), що слід вважати наслідком диктатури державної влади в науці. Марксизм-ленінізм знищив поняття гідності людини і привів до тотального занепаду моралі і етики у праці й науці. Твердинею такої «науки» в Україні від 1930 років стала Академія Наук УРСР, яка донедавна являлась відомством московського центру та в інститутах якої, зокрема в ділянці основних (точних) наук, ще і досі російська мова вважається офіційною.

Проте під час останніх двох років відродження в Україні зарисовуються деякі зміни на науковому полі.

В першу чергу, спираючись на наукову традицію минулої діяльності Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, гурт українських вчених відновив діяльність цього Товариства, і також створились нові наукові і дослідні організації в Києві та в інших містах України (напр. Асоціація українських вчених, Наукове товариство ім. П. Могили та інші). Вони стали форумом звільненої від імперських пут та режимової диктатури науки. Знову, від 1990 року появляються тріщини в застійній стіні офіційної науки самої Академії Наук УРСР. Замітні вони в ще несміливих голосах окремих вчених проти партійної політики керівних органів тої ж інституції, яка все

таки перед місяцями вийшла з-під опіки Москви і перейшла під юрисдикцію міністерства освіти УССР.

Одначе в історичних дослідженнях, що провадяться в Інституті історії Академії Наук, і далі панують непевність, страх шукати правду, об'єктивно насвітлювати минуле України. Навіть якщо дехто з істориків і відкидає «старшобратські» тези, то все ж таки відкликається до тези про «спільне етнічне походження» трьох народів, а це означає продовження визнання «древньоруської народности», якої ніколи не було.

Боротьба за вільну українську науку вже почалась. Вона буде розгортатися не лише під тиском загального національного відродження в Україні, але й під тиском діяльності українських вчених з діаспори. Важливе тут зокрема те, щоб українська наука, а особливо українські високі школи, зовсім звільнилися із залежності від Москви; щоб перестали підлягати московським центрам не тільки гуманітарні, але й основні і всі інші науки, які вже в цьому часі являються вкрай необхідними для державного будівництва та стабільного розвитку нації.

Узглянувши велику ролю, що її відіграє наука, зокрема наукові дослідження та їх застосування в розвиток держави і праця високих шкіл в Україні, беручи до уваги сучасний стан і прояви відродження вільної науки в Україні, VIII Надзвичайний Великий Збір ООН доручає Проводові Організації Українських Націоналістів, її Секторові Наукових Справ:

1. Піддержувати справжні і незалежні від комуністичної партії та Москви українські дослідні й високошкільні інституції й організації в Україні.

2. Змагати до відділення науки від урядових чинників та плекання її на принципах високої моралі і етики.

3. Сприяти організації й розвитку інститутів та кафедр українознавства при університетах та інститутах України, допомагаючи їм потрібними науковими виданнями, зокрема тими, які появились в діаспорі.

4. Допомогати вченим України вивести українську науку на міжнародний форум і таким чином запізнати їх із науковими скарбами західного світу, а також запізнати наукові кола світу із науковими здобутками українських вчених, які до цього часу Москва приписувала собі.

5. Старатись полегшити доступ українським вченим до наукових серійних і неперіодичних видань західного світу, в яких вони змогли б публікувати висліді своїх наукових дослідів.

6. Допомогати українським професорам з України вести виклади та робити наукові дослідження в університетах країн діаспори.

7. Сприяти викладам наших професорів з-поза України, зокрема таких дисциплін: історії України, політичних наук, економіки, менеджменту та інших, потрібних в царині державного будівництва, в інститутах і університетах України.

8. Організувати курси українознавства у високих школах у країнах діаспори і допомогти студентам з України їх учащати.

9. Співпрацювати з Українським Вільним Університетом та іншими українськими високошкільними інституціями і науковими товариствами в країнах діаспори в питанні студій і літніх курсів.

10. Організовувати конференції у високих школах країн діаспори та України і там видвигати й обороняти правду про Україну та правові принципи її самостійності.

11. Установити окремі стипендії для студентів з України і діаспори, які працювали б над проблема-

тикою української визвольної боротьби та її провідних постатей.

12. Сприяти і допомагати студентам і вченим України (організацією окремих курсів тощо) у вивченні щонайменше однієї із головних західноєвропейських мов, які являються основним ключем до серйозних наукових дослідів.

13. Стояти на сторожі вживання лише і тільки української мови в дотичних викладах, на конференціях в Україні і діаспорі.

14. Звертати увагу зокрема на те, що українська наука займається також питанням, як стоїть українська проблематика поза межами України і зокрема у країнах діаспори. Відомо, що на цьому відтинку постійно існує потреба зводити бій за місце України між культурними країнами світу і за правильне розуміння її минулого й теперішньої ситуації, головно у відношенні до боротьби українського народу за УССД.

15. Сприяти професійній спеціалізації та вишколам національних кадрів в Україні, щоб піднести весь нарід на високий рівень працездатности і підприємчivosti, а націю на якнайвищий рівень конкурентноздатности.

16. Допомагати організувати окремі курси, цикли викладів та семінарії, що їх ведуть самостійницькі організації в Україні на спілку з організаціями та високошкільними інституціями української діаспори.

17. Організувати спеціальні конференції міжнародного характеру, в тематику яких входили б теми про самостійність України, визнання самостійної української держави іншими державами та їхні дипломатичні й економічні зв'язки з Україною.

18. З допомогою Головного Проводу організувати дослідні конференції виключно для активного членства ОУН.

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ ОУН

Загальні ствердження

I. Акції КГБ на крайовому відтинку

1. Московсько-большевицька імперія у формі ССРСР — ця найбільша деспотична імперія світу, знаходиться у кінцевій фазі свого ганебного існування.

2. Під тиском боротьби поневоленних народів за свої національні права московський імперський центр був змушений зректися окупації т. зв. сателітних країн, як також піти на далекойдучі тактичні лібералізаційні процеси всередині ССРСР.

3. В цих звільнених країнах надалі переходно перебувають військові большевицькі гарнізони та діє засекречена агентурна сітка КГБ з антиукраїнським відділом.

4. В усіх республіках ССРСР поневолені народи активно включилися в оборону своїх національних та соціальних прав. Україна, яка перебуває під строгим партійним диктатом, далі бореться за побудову своєї незалежної держави.

5. Ідеї української державної незалежности, скріплені визвольною боротьбою ОУН-УПА у новітній історії України, охопили ідейно й політично не тільки західні області України, але також переконують українців східних областей, що без побудови УССД українська нація не має перспектив на існування.

В українському народі перемогла національна і революційна оунівська символіка. Український нарід прийняв наш національний привіт «Слава Україні!», відомою стала національно-визвольна боротьба українського народу, зокрема боротьба ОУН-УПА.

6. Багато українців-комуністів, які стояли по другому боці барикад, сьогодні зривають з комунізмом і большевизмом та включаються у визвольну боротьбу українського народу. При цьому треба бути уважним, бо деяких партійців КГБ засилає в українські партії і організації з метою їхнього розкладу.

7. Останньо починає бути модним т. зв. націонал-комунізм. Багато партійних людей, бачучи кінець большевизму та побоюючися за свою екзистенцію, починають переключатися на національні позиції, при тому не зриваючи з минулим. Націонал-комунізм це переходове явище. Його використовують обидві сторони, але вони мусять оприділитися, — або вони повністю стоять за українську самостійність, або далі залишаються у «єдинонеделімському» таборі.

8. Прикладом цього може служити Леонід М. Кравчук, голова Верховної Ради УССР, який проголошує суверенність України і на словах обстоює незалежну українську державу, а рівночасно передає в руки КГБ патріота і довголітнього політ'язня — оборонця українських прав, народного депутата Верховної Ради УССР Степана Хмару. Він теж переводить підступний імперіялістичний референдум, на який може покликатися М. Горбачов і, що найгірше, підготовляє ґрунт для підписання т. зв. оновленого союзу ССРСР, який має в пляні продовжити дальшу окупацію України в дещо змінених варіантах.

9. Проголошений Кравчуком суверенітет УССР, як також оновлений союзний договір Горбачова, не зуміють врятувати комунізму-большевизму і ССРСР. На руїнах московсько-большевицької імперії вже починають творитися суверенні національні держави. Цього не зможуть вже зупинити жодні політично жорстокі, підступні агентурні московсько-большевицькі сили.

10. На цьому кінцевому, вирішальному етапі боротьби, щоб виграти та хоч часово ще втриматися при владі, імперський центр у Москві виготовив многогранний офензивний план для поборювання національних визвольних рухів.

11. Загально в цій боротьбі не можна вже числити на партійні кадри КПСС чи Комсомолу, які були авангардом імперіялізму, бо мільйони членів партії і комсомолу покинули партію, а інші не сплачують партійних внесків і перестали бути активними. Тисячі включилися в антипартійну боротьбу.

Імперіялістичний центр Горбачова — КПСС — головну ставку поклав на командний парт-апарат в державній адміністрації, КГБ, армії та на воєнний промисловий комплекс. Голова КГБ Крючков, міністер МВД Пугов та міністер оборони Язов визначають політичну лінію ССРСР.

12. Щоб себе оправдати перед народом, Крючков постійно покликається на правну залежність від держави і КПСС та що в часі сталінських репресій було також невинно вбито 20 тисяч чекістів. Тепер, у правовій державі ССРСР, КГБ також співпрацює з відповідними американськими поліційними чинниками по боротьбі з наркоманією і тероризмом. КГБ вже це використало, щоб в 1988 р. передати американцям матеріали про «акти бандерівського терору». Американці дуже скоро зорієнтувалися щодо вірогідності цих матеріалів і з якою метою вони були їм вручені. Кагебістський апарат, який начислював 450 тисяч чекістів, збільшився новими кадрами. Деякі чекісти намагалися зірвати з КГБ, багато їх арештовано і засуджено найвищим виміром кари. Мільйони інформаторів нараховує КГБ, які своїм раковинним павутинням обмотали ціле національне життя ССРСР, але багато з них вже відмовилися від співпраці. В

останньому часі КГБ почало легально активізуватися у політичному житті ССРСР. 2756 чекістів увійшло до різних рад як депутати, а деякі входять до Верховного Совету ССРСР.

16 травня 1991 р. прийнято закон Верховним Советом ССРСР «Об органах государственной безопасности ССРСР», який підписав М. Горбачов, в якому узаконюється вся підступна розвідувальна терористична діяльність КГБ. На підставі цього закону КГБ, крім агентурно-розвідувальної праці, може цілком легально стосувати терористичні поліційні акції. Не є виключеним, що у випадку більших заворушень у республіках, КГБ, на спілку з МВД, може перебрати владу.

13. З уваги на велику політичну активність в Україні, яка належить до найбільшої з поневолених республік, імперський центр доручив КГБ взяти її під особливу опіку. Кагебістські кадри в Україні збільшено новими вишколеними чекістами, побудовано для них нові будинки, винагороджують високими платнями тощо.

14. Головним завданням КГБ, як і попередньо, є мати під своєю контролею все політичне, суспільно-громадське, наукове, релігійне та інше життя. П'ятий відділ КГБ, який займався анти-советською діяльністю, переіменовано, з огляду на «правовість», на Відділ охорони конституції, який даліше займається тією самою роботою, що й попередньо.

15. Українські самостійницькі партії і організації з різноманітними назвами і програмами, які мають і свою періодику, різняться між собою в тактиці і методах боротьби, але всі спільно виступають за побудову української незалежної держави. КГБ намагається через підіслану агентуру розсварювати ці

середовища, щоб в цей спосіб позбавляти їх протибольшевицької ударної сили.

16. Агентура дуже сильно цікавиться релігійним життям українців. Відомо, які перешкоди роблено на цьому відтинку в часі Тисячоліття Хрещення України. Тепер використовують релігійний поділ УГКЦ-УАПЦ-УПЦ, а боротьба за церкви і церковні приміщення в деяких місцевостях набрала критичного становища.

17. Зосереджено особливу увагу на відтинок молоді. КГБ хоче запобігти масовій втечі з комсомолу. Ця масова примусова молодеча організація перебуває в дуже критичному стані. Молодим людям відкрились очі і вони стають на правильний шлях дії. Сімдесят процентів членів т. зв. неформальних організацій становлять колишні комсомольці. Майже всі комсомольські видання переключилися на анти-большевицькі позиції. Партія на спілку з КГБ стосують підкупство також і супроти комсомольців, щоб затримати їх послухними апаратчиками. Деяких КГБ завербувало на протиукраїнський відтинок. Забезпечено їх новопобудованими приміщеннями, високими платнями. Вони отримують фаховий вишкіл для боротьби з т. зв. «буржуазним українським націоналізмом».

18. Не зважаючи на існування в Україні десятків різних антибольшевицьких т. зв. неформальних організацій і партій, головною небезпекою для Москви, як і раніше, КГБ вважає Організацію Українських Націоналістів, Організації Українського Визвольного Фронту, АБН, які стоять на безкомпромисових позиціях у боротьбі проти московсько-большевицького поневолення.

Визвольну боротьбу ОУН, УДП, УПА, УГВР українські патріоти в Україні не тільки визнають

історично правильною, але вони стають вірними послідовниками цієї боротьби. Імперський центр і КГБ вважають, що найбільш небезпечна сила це «бандерівщина, яка заміряє перебрати державну владу в Україні». Тому такий концентричний наступ на ОУН не тільки агентурний але й пропагандивний з московською «Правдою» включно.

19. Для боротьби з «бандерівщиною» КГБ створило з своїх агентів фіктивну т. зв. «Крайову ОУН», завданням якої є компромітувати і поборювати революційну ОУН, ОУВФ, АБН. До тієї «Крайової ОУН» притягли агентів з ССРСР, з кол. т. зв. сателітних і західних країн. Вже появилася провокативна заява цього відділу КГБ у справі українсько-польських відносин. Плянують видавати окремий журнал.

20. Кагебістське «Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном» — Товариство Україна — перебуває у стадії «перебудови». Восени 1991 р. повинна відбутися його реорганізація і зміна статуту та управи. КГБ піде на різні уступки, але не має в пляні ліквідувати свого агентурного відділу. Має наступити більше засекречення і більша українізація. «Вісті з України», які є журналом цього відділу, змінили характер своїх публікацій. Вони повинні «реабілітуватися» в очах українських патріотів, яких довгі роки очорнювали і представляли в найстрашнішому світлі. Тому переходною появляються статті навіть антирежимові, але далі підступно просовується большевицька лже-пропаганда. Тому, що до цього «Товариства Україна» КГБ була включила різних діячів, а вони тепер у більшості знайшлися в «Русі», тепер вони, в часі «правовости» і «перебудови», повинні себе перед українською громадськістю оправдати.

21. У зв'язку з посиленням туристичним рухом, відвідувачами в обі сторони, які стали сьогодні вже масовим явищем, КГБ намагається взяти все це під свою контролю. Різні підступні обсервації, інвіліяції, підсування приятелів і т. п. виглядають в іншому світлі аніж попередньо, бо люди позбулися страху, а також у «правовій державі» не можна порушувати людських прав.

Незалежно від цього, КГБ далі стосує підступний терор, підкупство та вербування людей до агентурної співпраці.

22. Жодних мистецьких чи інших груп, які виїжджають на Захід без відповідних «опікунів», КГБ не випускає. Також деяких індивідуальних відвідувачів викликають на розмови по їхньому повороті із Заходу.

23. Окремі чекісти є призначені для слідження людей із Заходу, які перебувають деякий час в ССРСР.

II. Акції КГБ на закордонному відтинку

1. Національне зрушення українського народу на Рідних Землях сильно заактивізувало українську діаспору під кутом допомоги поневоленій Україні.

2. Живий духовий зв'язок і масові контакти на всіх ділянках українського національного життя української діаспори з Україною проломали старі кагебістські стереотипи, методи застрашування і контролю. Ворог побачив назріваючу українську національну силу діаспори з Україною.

3. Репресивний орган КГБ, атакований за вчинені злочини в минулому і тепер, почав змінювати тактику свого діяння як в Краю так і на закордонному відтинку.

4. З огляду на змінену ситуацію в Україні і посилену активність діаспори під кутом потреб Краю,

КГБ виготовив також плян діяння супроти української діаспори, зокрема проти бандерівської ОУН та організацій, які стоять під її впливами — ОУВФ, АБН тощо.

5. Ще ніколи дотепер агентурний апарат КГБ на закордонному відтинку, а в тому і його антиукраїнський відділ, не диспонував такою великою кількістю агентів, які, з огляду на посиленій туристичний та інший советський рух з Заходом, знайшли своє місце в амбасадах, консулятах та інших советських представництвах.

6. Всі вони виступають як офіційні консульські представники і використовують контакти до емігрантів, головню до тих, які звертаються по візи для в'їзду до ССРСР.

7. Окрему, нову групу становлять агенти, які подають себе за військовиків, дезертирів з советської армії. Їх заінтересування — розвідати, чи і де перебувають ті частини ОУН, які пригтовляються до переїзду в Україну, чи і якою зброєю вони користуються і котра західня держава їх підтримує. Також чи крім військових вишколів вони переходять ще й інші та чи на ці підготовчі вишколи приймають людей з ССРСР тощо.

8. На Заході появилися також деякі агенти КГБ — азилянти, які повинні включитися в українське політичне життя.

9. Крім збирання інформацій про українське політичне життя, головня ціль агентури — впливати на українських емігрантів про визнання суверенітету УССРСР, як «правової суверенної держави в оновленому союзі — ССРСР». Леонід Кравчук має підтримку з боку КГБ.

10. Ворогом число один для Москви як в Краю так і на чужині далі являються рев. ОУН, ОУВФ, АБН — тому всі сили КГБ концентрує проти Українського

Визвольного Руху, щоб всіми явними і скритими засобами послаблювати безкомпромісову визвольну силу українського народу.

11. Агентура докладає багато зусиль, щоб не допустити до консолідації українських антикомуністичних сил як в Краю так і закордоном та щоб порізнити Край з еміграцією на всіх відтинках українського національного життя.

12. Проти провідного активу ОУН, ОУВФ ведеться дальше обчорнююча кампанія, щоб їх компромітувати перед українським та зовнішнім світом, а на деяких членів ОУН пороблено провокативні доноси до західніх політичних чинників. ОУН, ОУВФ, АБН представляють як тоталітарні організації, які нібито виступають проти своїх і чужих демократів. КГБ зручно використовує глупоту і зарозумілість деяких амбіціонерів з різних середовищ проти Українського Визвольного Руху.

13. Прогресивні просоветські організації на Заході, діяльність яких загально підупала, отримали доручення вербувати советських громадян, проживаючих поза ССРСР.

14. Неперіодично далі появлялися три пробольшевицькі дезінформаційні листки: «Стрілецька громада», підшиваючись під мельниківців, «Золотий меч» — під бандерівців та «Громадянський трибунал» — під громадськість. Крім цих листків кружляють різні анонімні листівки, спрепаровані проти рев. ОУН.

А. Білінський, відомий із своїх зв'язків з Товариством «Україна», далі видає «Панораму», але щодо змісту перебудувався подібно, як «Вісті з України».

15. Туристичний, культобмінний та всі інші рухи перебувають під контролею КГБ. Були вербовки деяких туристів в Краю до співпраці з КГБ, яким

обіцяли великі матеріальні можливості. До деяких стосували шантаж, а окрему розробку з боку КГБ проходять науковці, мистці та інші культурні діячі, до яких приставляють советських «колег» із завданням переконувати їх в дусі потреб КГБ.

16. Також справами молоді завідують спеціально вишколені агенти КГБ. В Україні цей відділ, з огляду на масову антибольшевицьку діяльність, нараховує тисячі агентів, які займаються молодими людьми, що прибувають із Заходу. Агенти у розмові з ними представляються як члени Руху чи інших неформальних організацій, говорять про суверенітет України, але закінчують критикою націоналізму, ОУН, УПА. Головне, щоб не включатися у працю ОУН, ОУВФ, АБН, бо це «тоталітаристи», які хочуть допровадити до братовбивчої війни тощо. Обіцяють молодим людям влаштуватися в Україні, або щоб на Заході співпрацювали лише з т. зв. демократичними середовищами.

17. Дослідне Товариство «Пролог», яке почало через Товариство «Україна» явну співпрацю з КГБ, внесло замішання в українському світі.

18. Також україномовний відділ радіо «Свобода» нав'язав тісні контакти з Товариством «Україна», яким завідує КГБ.

19. Відділ КГБ для церковних справ пильно слідкує за діяльністю українських церков в Україні і за кордоном. Намагаються вивідати, яку допомогу для УГКЦ і УАПЦ зможе дати українська еміграція. Агентура загострює релігійні антагонізми, головню в західних областях України між УГКЦ і УАПЦ, бо це ділить українських націоналістів на два табори.

20. Плян Москви супроти українського визвольного руху ОУН, ОУВФ, АБН залишився незмінним. КГБ змінило тактику і методи праці, але не змінило своєї

цілі. Найбільший ворог Москви це український націоналізм, який бореться за повне визволення і за побудову УССД.

21. Агентура постійно намагається захитати довір'я українських мас до Проводу ОУН, підірвати фінансову базу, витворювати ворожнечу, різниці між Краєм і еміграцією, не допускати до зв'язків між ними. Роблять різні провокації.

22. Ворог приділяє багато уваги для підірвання ідеологічних основ і засад українського націоналізму, щоб звести визвольну боротьбу на фальшиві рейки.

Постанови

Виходячи з вище наведених стверджень і визнавши постійно актуальними постанови з попередніх Великих Зборів, VIII Надзвичайний Великий Збір додає наступні доповнення та уточнення:

1. У зв'язку з концентричним наступом КГБ на український визвольний рух ОУН, ОУВФ та інші самостійницькі організації в Краю і закордоном, в часі горбачовської «гласности» і кравчуківського «суверенітету», перед рев. ОУН, а зокрема перед Службою Безпеки стоять до виконання важливі завдання.

2. Потрібно серед української спільноти в Краю і закордоном провести освідмлюючу роботу про велику небезпеку з боку большевицької агентури, яка в теперішньому часі боротьби стала дуже активною і рафінованою. КГБ ховається за параван «гласности» і «лібералізації» і, крім розвідочної роботи, у підступний спосіб ліквідує невігідних для неї людей, які гинуть на удар серця або в автомобільних випадках.

3. Потрібно в Краю розбудувати мережу Служби Безпеки на всіх ділянках праці визвольних організацій. Потрібно до цих завдань фахово підготувати і

вишколити людей. В цьому мусить допомогти ОУН і СБ з закордону.

Вишколи треба переводити під кутом потреб ведення визвольної діяльності, в тому охорона провідних людей і забезпечення перед ударами ворога, вивчення тактики і методів КГБ, які вона стосує проти членів визвольних організацій, удосконалення конспірації і охорони демонстрацій, страйків тощо. За кордоном потрібно скріпити СБ як в самій централі, так і в поодиноких Теренах.

4. Потрібна тісна співпраця обох частин СБ Краю і закордону по лінії поборювання ворожої агентури. Від добре наладнаної координації, своєчасної інформації залежить успіх праці.

5. Своєчасно розкривати різні провокації КГБ, які робляться від імени ОУН або інших самостійницьких організацій.

6. Викривати кагебістських агентів, які намагаються інфільтрувати антибольшевицькі організації.

7. Викривати не тільки поповнені злочини КГБ в минулому, але тепер потрібно виготовити листи кагебістських злочинців, щоб їх поставити під осуд українського громадянства.

8. Вести освідмлюючу акцію серед членів комуністичної партії і комсомолу, щоб вони зривали з злочинною діяльністю і включалися до антибольшевицької боротьби. Це також відноситься і до військовиків, членів міліції, а навіть КГБ, яких останньо завербовано. Треба бути обережним, щоб вони це не використали для пенетрації наших рядів.

9. Звернути особливу увагу на різні «єдинонеділимські» організації, які діють в Україні, бо вони будуть використовувані Москвою проти українського визвольно-самостійницького руху.

10. Поділ на «демократів» і «радикалів» буде використовуватися ворогом у міжпартійній розгрі, як вже

тепер є використаний поділ на парламентаристів і непарляментаристів. Буде також посилювана кампанія на тих, що відвідували Захід.

11. Потрібно повести широко кроєну роз'яснювальну акцію, що УССР це не українська держава, а колонія Москви. За правдиву УССД український народ мусить боротися.

12. Звернути особливу увагу на українське студентство і робітництво, як величезну динамічну українську національну силу, яку вороги намагаються неутралізувати при допомозі своєї агентури.

13. КГБ також використовує для себе допомогу з Заходу, призначену для жертв Чорнобиля. Це, що діється на цьому відтинку, переходить всякі людські поняття.

14. З огляду на революційну ситуацію в Україні, від рев. ОУН, а від Служби Безпеки зокрема, вимагається більшої допомоги для Краю під кутом боротьби з большевицькою агентурою. Служба Безпеки потребує збільшених фінансових засобів як в централі, так і в поодиноких теренах, на влаштування фахових вишкোলів СБ для потреб Краю і закордону, на zatrudнення постійних оперативних витрат. Всі дотеперішні ресурси на Службу Безпеки були невисначальні і не давали можливості поставити роботу СБ на висоті, як цього вимагає теперішня дійсність.

15. Потрібна дружня співпраця членів ОУН, ОУВФ, АБН та українського патріотичного громадянства в Краю і за кордоном в боротьбі з ворожою діяльністю. Не треба забувати, що добре поставлена праця СБ є основною передумовою успіхів революційно-визвольного руху і запорукою його існування. Сьогодні назрів час, щоб перейти з оборонного до офензивного способу діяння з ворожою агентурою.

СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ І УЦІС

а. Загальні ствердження

1. Роля засобів масової інформації — інформувати суспільство про події, які мають відношення до життя суспільства в усіх його проявах.

2. Вільне слово стоїть на сторожі даного суспільства і є потужним середником у визвольній боротьбі поневоленого народу на батьківщині і поза її межами.

3. Історія людства дає багато прикладів ключової ролі, яку сповнило вільне слово у визвольних процесах даного народу — особливо у визвольній революції, яка має своє джерело у радикальних змінах у принципах, поглядах, почуваннях і емоціях поневоленого народу.

4. Медіа складається з двох основних частин: передавання об'єктивної інформації про події та їх аналіза.

5. Визвольна масова медіа, базуючися на національній визвольній традиції, особливо наголошує стан поневоленого народу і вказує шлях до нормалізації його буття почерез самовизволення і побудову власної самостійної держави.

6. Своєчасне інформування, об'явлення ставлення до окремих подій та загальних проблем, висвітлювання політичної програми і програми державного будівництва, поширення визвольної-державницької концепції та сприяння відродженню українського народу і його національної свідомости, поширення чинної прихильности серед національних меншин до визвольних процесів і побудови Української Самостійної Соборної Держави для усіх її громадян — це основні завдання визвольної масової медіи.

7. Визвольна медіа сповняє важливу роль у психологічній боротьбі проти окупаційної системи.

8. Передумовою виконання завдань, які стоять перед визвольною масовою медією, є ефективне застосування (і удосконалювання) найновішої технології зв'язку, комунікації та інформації.

б. Середники поширення інформації

В систему поширення інформації входять такі чинники і середники: 1) Телебачення (українське і неукраїнське); 2) Радіомовлення; 3) Періодична преса; 4) Інформаційні матеріали пресових служб (у нашому випадку УЦІС); 5) Книжки, монографії, журнали, брошури, летючки; 6) Афіші, графітті; 7) Видавництва.

До 1: i) Ініціативно подбати про кращий доступ до неукраїнського телебачення шляхом посилення існуючих контактів і нав'язання нових для передачі інформації про визвольні процеси у формі відеозаписів та за посередництвом відповідних представників національно-визвольного руху з України та діаспори. ii) Поширити доступ до українських телепрограм в Україні і в діаспорі з тою самою метою. iii) Висвітлювати на регулярній базі для української громадськості відеохроніки з подій в Україні, а в Україні з важливих подій в діаспорі — особливо там, де немає українського телебачення чи доступу до телебачення.

До 2: i) Пoviще стосується теж і до радіомовлень, хоч, у цьому випадку, при допомозі звукозаписів там, де була мова про відеозаписи. ii) Визвольні процеси в Україні акутно вимагають реалізування, у міру можливостей, власних радіопередач на території України та у сусідніх країнах із спрямуванням на Україну, і в осередках української діаспори (що тепер уже включає країни кол. суб'єкти ССРСР). iii) Поширювати можливості радіоаматорського зв'язку між Україною і діаспорою.

До 3: і) Беручи до уваги особливе значення періодичної преси у визвольних процесах і державному будівництві, подбати, щоб україно- і чужомовні органи ОУН і органи ОУФВ якнайширше розходилися як в Україні, так і в діяспорі.

До 4: і) Поширення діяльності УЦІС на Україну і діяспору є критичної ваги досягненням ОУН. ii) Відділ відеокасет УЦІС поширити теж на продукцію звукокасет для належного використання в Україні і діяспорі із постановами в №1 і №2. iii) УЦІС має стати єдиною інформаційною службою усіх організацій, установ та інституцій середовища ОУН та ОУФВ у широкому розумінні.

До 5: і) Даліше розгортати видавничі пляни праць і матеріалів з метою заповнення т. зв. «білих плям» в національній пам'яті українського народу, з особливим наголосом на тематику визвольного націоналізму, визвольної боротьби і державного будівництва. Ці видавничі пляни мають узгляднювати у першу чергу потреби України на батьківщині й у світі. ii) Подбати про забезпечення матеріальними засобами і поширення україно- і чужомовних видань (названих у № 5) ОУН і ОУФВ як в Україні, так і в діяспорі. iii) Відновити видавання кварталного політично-історичного журналу еспанською мовою «Україна Лібре», який виходив до 1960-их років в Аргентині заходами існуючого Українського Інформаційного Видавничого Інституту. Це є особливо важливим з огляду на півмільярдний еспаномовний світ. iv) Встановити періодичне видання АБН країн-суб'єктів советської російської імперії, які усамостійнюються чи уже стали самостійними.

До 6: і) Розгорнути систему зорової інформації у формі афіш і графіті (це останнє на об'єктах окупаційної системи) для швидкого передавання широким колам населення відповідної інформації та

їхньої мобілізації для потреб політичної боротьби за повну самостійність України і державного будівництва.

До 7: і) Для ефективного здійснення названих многогранних плянів, належно забезпечити даліше існування і розбудову себеоправданих видавничих діяспорі у рамках середовища ОУН, забезпечити відповідними ресурсами посилену розбудову відповідних видавничих засобів ОУН в Україні.

в. До справи змісту

До 1: Усі видання ОУН повинні даліше, лиш інтенсивніше, наголошувати визвольну, державницьку, військову, самостійницьку і державо-будівничу тематику з усіх можливих кутів бачення.

До 2: Побільшити якомство і чисельно нашу самостійницько-державницьку унапрямлюючу публіцистику, в чому допоможе обмін кадрами і матеріалами між Україною і діяспорою.

До 3: Посилити кампанію у видавничо-інформаційному пляні за визнання України державами світу і нав'язання відповідних зв'язків по лінії надання Україні дипломатичної, політичної, економічної, тощо, допомоги у процесі її усамостійнення від імперської системи і в протистоянні до намагань втягнення України у перебудовану російську імперію шляхом «нового союзного договору».

г. Інтеграція сил і зусиль

Наголосити ділову інтеграцію національних наукових і публіцистичних зусиль і сил між Україною і діяспорою.

г. Українська Центральна Інформаційна Служба (УЦІС)

Шляхом удосконалення праці і функціонування Української Центральної Інформаційної Служби (УЦІС) пропонується наступне:

1. Редакція чужомовної інформації УЦІС зверне увагу на покращання селекції матеріалу, призначеного для неукраїнського світу, уточнення по лінії прийнятої у політичному і журналістичному світі відповідної сучасної термінології і «жаргону» та дальше удосконалення форми. Уточнення Дирекцією УЦІС співвідповідальності і уточнення обов'язків англomовних філій УЦІС по лінії виготовлення потрібних перекладів.

2. Система УЦІС старатиметься надалі постійно удосконалювати себе по лінії швидкої передачі української і чужомовної інформації між Централєю УЦІС і філіями та між філіями і Централєю УЦІС — тобто, по лінії обопільного інформування чи інтеграції передавання інформації.

3. Удосконалення перевірки вірогідності інформації, одержаних із України.

4. Підвищення фаховости по оперативній лінії — тобто належне використання існуючої технології у посіданні мережі УЦІС.

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ПРАВЛІННЯ (УДП)

Ситуація в Україні і в цілій російській імперії доходить до такої критичної точки, що може кожночасно трапитися нагода для початку формування УССД. ОУН зміряє до того. І УДП потребує готуватися до такого моменту. У зв'язку з розвитком подій розширюються завдання і можливості для УДП.

1. VIII НВЗ вважає, що Організація мусить якнайбільше, при кожній відповідній нагоді, протиставити колоніальній системі УССР законну українську державу, яку репрезентує УДП. Таке протиставлення

доцільно наголошувати в Україні і в країнах вільного світу, щоб валити престиж і легальність УССР та скріплювати національну державність. Таке протиставлення повинні наголошувати всі формації в Україні, які чітко змагаються за УССД, як Українська Міжпартійна Асамблея, Об'єднання Державна Самостійність України, Українська Християнська Демократична Партія, Товариства Ветеранів національно-визвольної боротьби 40-их і 50-их років, молодіжні націоналістичні товариства тощо.

2. VIII НВЗ вважає за доцільне порадити Українському Державному Правлінню застановитися над поширенням структури УДП, зокрема зформуванням відповідного законодавчого органу, до якого могли б належати люди (окремі особи та угруповання), які визнають відновлену державу Актом 30-го червня 1941 року як найновішу українську державу, а разом з цим і тяглість цієї державности під видом УДП. До такого законодавчого органу за відповідним переданням мандату можуть бути репрезентовані мільйони українських громадян. Такий орган міг би, наприклад, носити назву «Українська Державна Рада». При розширенні праці УДП можна евентуально зформувати незалежний контрольний орган, чи навіть судовий.

3. VIII НВЗ вважає, що з наближенням можливості відновлення Української Держави буде потреба представництв УДП в різних країнах, які з формальним відновленням УССД могли б стати основою для посольства майбутньої УССД. А в переходовому періоді творення держави, вони могли б бути неофіційними речниками УДП і всіх тих українських сил, які визнають УДП і боряться за відновлення УССД.

4. VIII НВЗ поновлює Постанову VII ВЗ про свою всецілу піддержку УДП і з задоволенням стверджує, що мандат УДП оновлюється масовим визнанням

УДП мільйонами українських громадян, які підписують заяви, організовані Українською Міжпартійною Асамблеєю та іншими установами.

5. VIII НВЗ пропонує УДП зайнятися зорганізуванням Правничої Комісії для опрацювання конституційного, адміністративного, економічного, громадянського прав. При відновленні української держави на руїнах ССРСР-УСССР необхідно буде мати відповідний кадр спеціалістів.

6. VIII НВЗ підтримує співпрацю, що розгортається і скріплюється між УДП та Українською Міжпартійною Асамблеєю і Об'єднанням Державна Самостійність України, та заохочує інші українські незалежні об'єднання визнати УДП та нав'язати співпрацю з ним, а також включитися до цього координаційного осередку безкомпромісного революційного напрямку.

7. В середовищі УМА зародилися конструктивні ідеї Національного Конгресу, Громадських комітетів, Ради національного порятунку та інші. Це корисні ініціативи для «переходового періоду», коли буде змога на основі Громадських комітетів розпочати відновлення УССД. VIII НВЗ підтримує ці різні ініціативи та дораджує далі над ними працювати, рівночасно мобілізувати сили нації під проводом ОУН до рішального бою за УССД.

8. Розуміючи, що УДП потребуватиме розбудовувати свою економічно-фінансову базу, VIII НВЗ підтримує різні відповідні ініціативи УДП в тому напрямі.

9. VIII НВЗ поручає координувати співпрацю ОУН і УДП з визвольними рухами націй по через Антибольшевицький Блок Народів.

ЕКОЛОГІЧНІ ТА МЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

VIII Надзвичайний Великий Збір ОУН стверджує, що під сучасну пору Україна і український нарід переживають велике екологічне лихоліття. Причиною цієї катастрофічної екологічної кризи є довголітнє поневолення України Москвою та необмежений і неконтрольований розвиток важкої індустрії в Україні, зокрема металургійної, хемічної, вугільної і нуклеарно-електричної.

Впродовж десятиліть, керуючись панівною теорією утопічного марксизму-ленінізму, советська наука, а також наука в Україні, втратили поняття вартости, а особливо етичних засад у праці, що привело до неналежного розуміння екологічних проблем та проблем людського життя.

Біля 39% продукції важкої промисловости України Москва експортує до т. зв. сателітних країн. У цей спосіб Советський Союз узалежнює ці країни від плянів Москви, щоб і надалі поневолювати їх політично. В цій акції Москва використовувала і далі використовує Україну для поширення своєї імперії, при тому зовсім ігноруючи інтереси українського народу та його біологічне існування, а весь зиск з того був і далі є скерований до Москви. Тому сьогочасний індустріяльний розвиток в Україні не є в інтересах українського народу.

В Україні екологічно забрудненими є землі, вода і повітря, а це має негативний вплив на біологічне життя української людини та біологічне існування української нації.

Українські чорноземи забруднені хемікаліями, пестицидами та радіоактивними речовинами. Спожи-

вання продуктів, вирощених на затроєних ґрунтах, має негативний ефект на здоров'я і життя української людини.

Українські ріки затруєні мільйонами кубометрів брудних стічних вод з різних промислових комплексів та тваринними відходами. Очищувальні станції при тому не вичищують належного числа шкідливих речовин.

В Україні відчувається брак питної води.

Повітря України занечищене промисловим брудом більше, ніж в усьому Союзі.

Цей критичний екологічний стан має дуже негативний вплив на тривалість життя людини в Україні, яка є на багато років коротшою, ніж у розвинених країнах світу.

Зменшилась також народжуваність в Україні. У складі СРСР Україна займає останнє місце щодо приросту населення. За останні чверть століття в Україні не було забезпечено біологічного відтворення українського населення.

З огляду на забруднення довкілля, а особливо тепер на наслідки радіаційного занечищення після Чорнобильської катастрофи, наступають серйозні генетичні зміни, що ведуть до безплідності у чоловіків та жінок, до збільшення кількості калік та хворих серед новонароджених. Цей процес може тривати довгі роки, а також може привести до зміни типу людини.

В наслідок Чорнобильської катастрофи відмічується збільшення ракових недуг у всіх їх видах та пониження природного імунітету, включно з поширенням Чорнобильського СНІДу.

Медичне навчання, медична освіта, як також служба охорони здоров'я в Україні не відповідають вимогам часу та потребам українського населення. Нема

належного устаткування, ресурсів, як також належного розуміння проблем зі сторони режимної влади.

Українські медичні професіоналісти та науковці не є ознайомлені з розвитком медичної науки та модерними технологічними здобутками поза Союзом, а також не можуть поділитися своїми здобутками з іншими медиками. Їх праці присвоює собі Москва, що також є способом поневолення України.

Крім того, режимна влада засекречує медичні факти, а також фальсифікує наукові звіти про реальний стан справ. А це не сприяє здоровому розвитку медичної науки та охороні здоров'я.

Тому українська медична наука мусить вийти на міжнародні наукові форуми та знайти спільний знаменник і спільну мову з цілим науковим світом. У свою чергу українські медичні науковці в діаспорі мусять сприяти цьому процесові, базуючись при тому на основах християнської моралі та медичної етики, дбаючи про інтереси українського народу.

Рекомендації

VIII Надзвичайний Великий Збір ООН пропонує новообраному Проводові створити постійне тіло (підкомісію, чи підсекретаріат) для оцінки екологічних проблем та пов'язаних з ними медичних проблем в Україні.

У склад такого тіла, за згодою Проводу, повинні увійти професійні, академічні та видатні суспільно-політичні одиниці, які визнають основні ідейно-політичні засади ООН, є в тому зацікавлені і мають належні інтелектуальні дані.

Таке тіло повинно мати спроможності збирати екологічні інформації з усіх теренів України, а особливо інформації про нищівний вплив важкої

індустрії, включно з атомними станціями, на довкілля. Ці інформації слід належно проаналізувати, оцінити та висловити відповідні пропозиції щодо налагодження і відвороту цих процесів, а даліше виробити плян гуманітарно-медичної допомоги Україні.

Плян такої акції мусить бути реальним, фінансово ефективним, доцільно продуктивними і тим самим успішним. Він мусить бути відповідним до вимог України та до спроможности наших сил, включаючи піддержку інших приязних нам політичних і хари-тативних середовищ, а також урядових чинників.

Така допомога мусить бути спрямована на потреби населення України, а не для пануючої партократії. Плян такої допомоги має бути всеохопним, включати такі аспекти, як академічний, науковий вишкіл і розподіл наукових сил, підтримка позитивних діючих інститутів та діючих одиниць, а на дальшу мету — допомога належним фармацевтичним і технологічним знаряддям, щоб завершити це створенням власної приватної медичної індустрії в Україні.

Важливо поробити всі заходи, аби вивести українську науку на міжнародний форум. Для цього є необхідним знання чужих мов, а особливо англійської.

У стратегічному розумінні така акція мусить бути відповідно координована і належно пріоритезована.

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ ОУН І ПИТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

А. Вступні ствердження

1. Організація Українських Націоналістів, як революційно-політична формація національно-визвольної боротьби українського народу, всю свою діяльність опирає на власних, ні від кого незалежних фінансових засобах.

2. Фінансова й масткова господарка ОУН провадиться виключно під кутом забезпечення потреб національно-визвольної боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу.

3. У фінансуванні своєї діяльності ОУН дотримується економічного принципу.

4. Організація Українських Націоналістів має власний бюджет, що його виготовлює Фінансово-Господарський Сектор Проводу, згідно із потребами поодиноких Секторів і при співпраці Фінансово-Господарських референтів Теренових Проводів. На основі схваленого Проводом бюджету ОУН, розподіляється зобов'язання на поодинокі терени.

5. VIII НВЗ стверджує, що сьогоднішня українська діаспора диспонує мільйоновими фондами, зосередженими в банках, кредитівках, будинках і підприємствах. У придбанні фондів у великій мірі брали участь члени Організації як через капіталовклад, так і через вклад власної праці.

Б. Джерела фінансово-господарських прибутків

До джерел фінансово-господарських прибутків Організації належать зобов'язуючі вплати і фонди, збирані на добровільній базі. Зобов'язуючими вплатами є членська вкладка і податок, а також дотації

підприємств і установ Визвольного Фронту. Добровільними прибутками є збірки, пожертви, посмертні записи і т. п.

1. а) Усі члени ОУН платять річну членську вкладку, згл. оподаткування, висоту яких визначається на 20% вище ніж у попередній каденції;

б) ця постанова рівнож стосується до кандидатів в члени ОУН, до членів Юнацтва ОУН і симпатиків Організації.

2. Економічні підприємства, створені і розбудовані при допомозі капіталовкладу чи вкладу праці Організації, щорічно призначають на ОУН дотацію із загосподареного зиску. Висоту дотації визначається за узгідненням з Тереновим Проводом.

3. Організації Українського Визвольного Фронту платять дотацію, узгіднену із Тереновим Проводом і за одобренням Проводу ОУН.

4. Тереновий Провід ОУН може знизити поодиноким членам членську вкладку або звільнити їх від неї тільки у випадку особливих родинних чи соціальних труднощів.

5. Якщо кризовою ситуацією заторкнений цілий терен, тоді Провід ОУН приймає рішення про зміну висоти членської вкладки.

6. VIII НВЗ стверджує, що незмінними джерелами прибутків ОУН являються Визвольний Фонд ОУН і Фонд Оборони України імени Ярослава Стецька.

7. VIII НВЗ устійнює, що капітал Визвольного Фонду призначений разом із членською вкладкою та оподаткуванням на фінансування бжучих потрібних видатків ОУН. Натомість капітал Фонду Оборони України ім. Ярослава Стецька має бути нерухомий. Він має стати фінансовою базою ОУН як постійне джерело її фінансових прибутків. Капітал Фонду

Оборони України не обмежений вгору. ОУН може користуватися відсотками Фонду тільки згідно із затвердженим Проводом ОУН Правильником Фонду.

8. Як у попередніх роках, так і в майбутньому члени ОУН щодва роки переводять збірку на АБН і на видання часопису та журналу Проводу «Шлях Перемоги» і журналу «Визвольний Шлях». Завданням збірок є уможливити якнайширшому колі читачів в Україні й поза нею запізнатися з актуальними справами, пов'язаними з ситуацією в Україні та з боротьбою ОУН.

9. VIII НВЗ поновно закликає всіх членів ОУН звернути особливу увагу на завіщання-тестаменти на цілі ОУН, зокрема самітніх осіб, бо в протилежному випадку тяжко запрацьований гріш попадає до чужих рук-установ, або, ще гірше, до рук ворога-Москви.

В. Загальні доручення і постанови

1. VIII НВЗ поновляє доручення попередніх ВЗ, щоби Провід ОУН користувався послугами Головної Господарської Ради при Фінансово-Господарському Секторі; Головна Господарська Рада має за завдання бути постійною комісією для дослідження ринку під кутом потреб ОУН, як рівно ж для шукання за конкретними новими можливостями фінансувати на довшу мету діяльність ОУН.

2. VIII НВЗ уповноважує Провід ОУН створити банк економічних даних, щоби почерез його послуги допомогти розвинути економію в Україні.

3. Фінансові надбання ОУН і її оперативність будуть залежати від активності її Проводу і членів на фінансовому відтинку. Тому VIII НВЗ закликає всіх діяти цілево в тому напрямку.

4. VIII НВЗ доручає Проводові ОУН розглянути і підготувати можливість фінансування боротьби за

українську державність на території України при допомозі фінансових засобів, здобутих в Україні.

5. Доручення VII ВЗ в справах Головної Видавничої Комісії лишаються незмінними.

6. VIII НВЗ доручає Проводові ОУН перевірити можливість і створити в Україні власну друкарню та видавництво, які могли б постачати населення України потрібною літературою.

Г. Доручення і постанови в справі суспільної опіки

VIII Надзвичайний Великий Збір доручає Проводові ОУН координувати харитативну діяльність існуючих регіональних і крайових допомогівих установ в рамках Українського Визвольного Фронту.

V. Кінцеві Матеріали

ПРИСЯГА ГОЛОВИ ПРОВодУ ОУН

Присягаю і зобов'язуюся перед Богом, Українським Народом, Організацією Українських Націоналістів і перед власним сумлінням, як Голова Проводу ОУН, завжди і всюди сумлінно виконувати накладені на мене VIII Надзвичайним Великим Збором і Устроєм ОУН обов'язки і керувати боротьбою ОУН за здобуття Української Самостійної Соборної Держави, здійснювати ідеї та програму Організації Українських Націоналістів для добра і величі України та українського народу. Прирікаю в такій праці і боротьбі віддати всі свої сили і всяку жертву, а як треба — і своє життя.

Так мені, Боже, допоможи!

СЛОВО НОВООБРАНОЇ ГОЛОВИ ПРОВодУ ОУН

Світлий Зборе!

Дорогі Подруги і Друзі!

З глибоким зворушенням я дякую Вам за виявлене мені велике довір'я, вибираючи мене на пост Голови Проводу ОУН. Я свідомо великої відповідальности, що її несе Голова Проводу Організації, яка на протязі довгих десятиліть стояла і далі стоїть в авангарді боротьби українського народу за волю і державну самостійність України. Сьогодні, коли в самих підвалах захиталася російська комуністична імперія, а поневолені нею народи стають на шлях відвоювання

своїх національних держав, завдання і діяльність ОУН матимуть вирішальне значіння у цій кінцевій фазі боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу.

Щоб гідно виконати ці великі завдання, я особисто сподіваюсь на Вашу дружню співпрацю і підтримку в усіх починах Проводу. В наслідок великих змін, які в останніх роках заіснували в імперії, особливо в Україні, характер і засяг нашої діяльності поширився на всі країни, де живуть українці, і на всі прошарки населення. Тиждень тому я повернулася з України, з Рідних Земель, і я наглядно відчула, яку велику надію покладає на нас, на ОУН, український нарід. Одночасно я побачила, яке велике спустошення, духово-моральне й економічне, спричинив московський окупант на нашій землі і серед нашого народу. Тому треба ще великих зусиль і послідовної плянової праці, щоби відродити і закріпити в народі традиційні духовні вартості, свідомість приналежності до великої української нації з її тисячолітньою християнською культурою, а в політичній ділянці — розуміння і відчуття потреби змагатись за відновлення української держави, бо лише вона може гарантувати всебічний розвиток всіх ділянок життя народу.

Всі ці питання, як і багато інших, були предметом обговорення на нашому Великому Зборі, але я хочу підкреслити важливість розбудови нашої власної сили, особливо на Рідних Землях, які відтепер мають знову стати головним пляцдармом нашої дії. В нас є великий моральний і фізичний потенціал для розбудови Організації на всіх теренах нашої дії і при співпраці всіх нас ми є в силі це зробити. З моєї сторони, як голова Проводу, я буду старатися унапрямувати діяльність Організації в дусі

Постанов Великого Збору, узгляднюючи всі конструктивні і доброзичливі пропозиції наших кадрів. В міру моїх спроможностей буду допомагати у праці різних секторів і референтур, узгляднюючи їхні потреби, щоб всі наші спільні зусилля вливалися в одне русло.

Я свято вірю у справедливість нашої боротьби під знаменами українського націоналізму і в її кінцеву перемогу — відновлення і всебічну розбудову Української Самостійної Соборної Держави.

Так Нам, Боже, допоможи!

Слава Україні!

Слава Стецько

ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО ГОЛОВИ ПРЕЗИДІЇ VIII НВЗ ОУН

Шановні Учасники VIII-го Надзвичайного Великого Збору ОУН!

Після триденної копіткої праці VIII-ий Надзвичайний Великий Збір ОУН наближається до свого завершення. Збір проходив в умовах незвичайної активності всіх Подруг і Друзів. І не дарма, адже боротьба за Українську Самостійну Соборну Українську Державу вступає у найголовнішу кінцеву стадію. Смертельний ворог України, російсько-більшевицька імперія розвалюється, і хоч процес її падіння може тривати ще деякий час, але він закінчиться повним крахом імперського спрута.

Українські націоналісти завжди наголошували на тому, що боротьба за державну незалежність — перманентна. Боротьба ця набирала гострих форм навіть

тоді, коли ворог утішався значними мілітарними успіхами. Ми завжди підкреслювали, що наша боротьба не припинеться і тоді, коли буде проголошене відновлення Української Держави. Ми акцентуємо десятю точку Декалогу українського націоналіста про змагання за поширення сили, багатства і слави української держави, що є доповненням першої — найголовнішої точки.

Українські націоналісти, стоячи на передніх позиціях у боротьбі українського народу за Суверенну Українську Державу, яка є єдиним гарантом життя та розвитку нації, не вимагали і не вимагають якихось привілеїв для себе, оскільки щастя українського націоналіста є у щасті й перемозі української нації. Для нас визначальним залишається зміст «Маршу українських націоналістів», що появився незабаром після покликання до життя Організації Українських Націоналістів, в якому, наче військовий наказ, звучать слова:

«Не хочемо ні слави, ні заплати —
Заплатою нам радість боротьби».

Українські націоналісти визнають Національну Ідею своєю найвищим дороговказом. Члени ОУН, яким Великі Збори доручають на певний період часу очолювати Організацію, є Прапорonoсцями ОУН і вони є зобов'язані прапор українського націоналізму передати своїм наступникам, обраним Великим Збором ОУН. Таким чином здійснюється один із найголовніших принципів українського націоналізму — принцип спадковості ідей і боротьби за їх втілення в життя.

Український націоналізм має багатющу теоретичну спадщину, яка перевищує усі теоретичні здобутки сучасних українських політичних структур. Заглиблюючись у це теоретичне багатство, ми знаходимо в ньому животворне джерело.

«Плекаймо силу!» — закликав українських націоналістів ще на початку 30-их років наш Національний Герой Зенон Коссака. Ці слова звучать актуальними і сьогодні. Розбудовувати силу означає — збагачувати наші теоретичні фонди новими працями; кріпити віру широким народним кругом у перемогу боротьби за державну незалежність України; розбудовувати й зміцнювати організаційні кадри, головну увагу звертаючи на молодь і підростаюче покоління.

Дорогі Подрузи і Друзі! Від імені Вас усіх вітаю новообране Керівництво ОУН — Голову Проводу і двох Заступників, які разом творять Президію Проводу, Членів Проводу, Голів і Членів Головної Ради, Головного Суду і Головної Контролі — та складаю їм найкращі побажання успішно керувати дальшою працею і боротьбою ОУН в дусі прийнятих Великим Збором постанов. Перед нами великі завдання — спільними силами всіх наших кадрів і всього українського народу довершити відбудову Української Самостійної Соборної Держави.

Дякую всім Учасникам цього Великого Збору за Вашу активну участь у нарадах і бажаю Вам, а через Вас усім нашим кадрам, дальших успіхів у Вашій відданій праці для добра українського народу.

Вичерпавши повністю наш порядок нарад, я закриваю VIII Надзвичайний Великий Збір Організації Українських Націоналістів.

Слава Україні!

П. Петренко

З М І С Т

Передмова — В. Косович	3
Повідомлення про відбуття VIII Надзвичайного Великого Збору ОУН	5

I. ВСТУПНІ МАТЕРІЯЛИ

Відкриття VIII НВЗ ОУН — Василь Олеськів	9
Молитва — о. Семен Бойко	16
Вступне Слово Голови Президії VIII НВЗ ОУН — П. Петренко	18
Привітання з України	23
Політичне Звідомлення Голови Проводу ОУН	28

II. ДОПОВІДІ

«Боротьба України за державну самостійність» — П. Петренко	44
«Стратегія і тактика» — А. Страттак	51
«Зовнішня політика ОУН» — С. Побіда	68
«Розбудова кадрів ОУН» — М. Степанівський	77
«За революціонізацію національно-визвольної боротьби» — М. Подільський	82
«Екологічні проблеми України» — Я. Барвінський	92

III. ЗАГАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ

Маніфест до Українського Народу від VIII НВЗ ОУН	111
Звернення до народів світу (англійською мовою) ...	131

IV. ПОСТАНОВИ VIII НВЗ ОУН

Головні ідеологічні засади українського націоналізму	136
Політична програма ОУН	146
Соціально-економічна політика ОУН	158
Внутрішня політика ОУН	167
Зовнішня політика ОУН	190
Кадрово-організаційні справи ОУН	199
Стратегія і тактика у переходовому етапі	210
Питання української культури	220
Питання української науки	222
Служба безпеки ОУН	227
Сектор інформації і УЦІС	240
Українське Державне Правління (УДП)	244
Екологічні та медичні проблеми України	247
Фінансово-господарські справи ОУН	251

V. КІНЦЕВІ МАТЕРІЯЛИ

Присяга Голови Проводу ОУН	255
Слово новообраної Голови Проводу ОУН	255
Заключне слово Голови Президії і закриття VIII НВЗ ОУН	257
Зміст	260